

45
'70

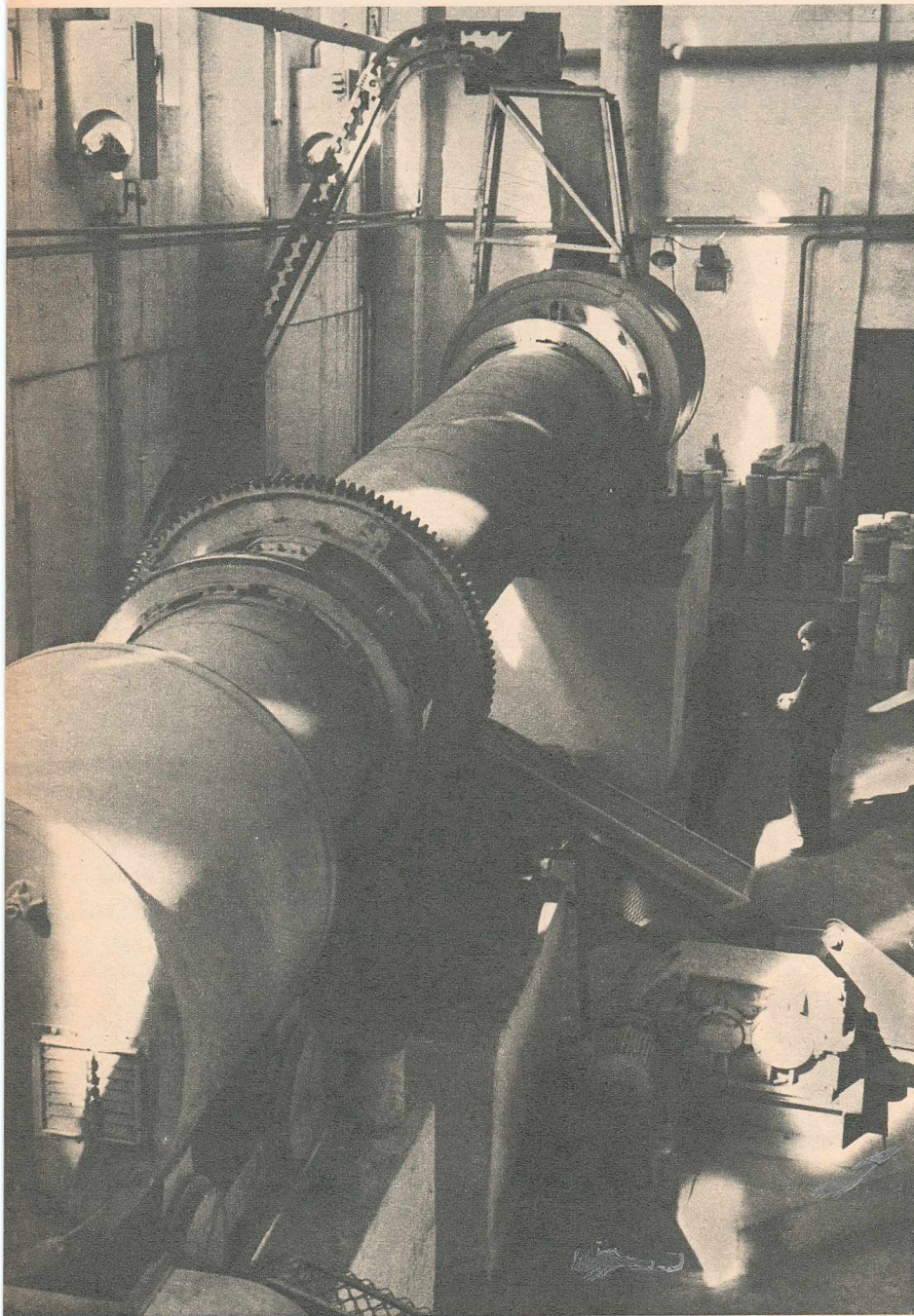
FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 805
NOIEMBRIE 1970

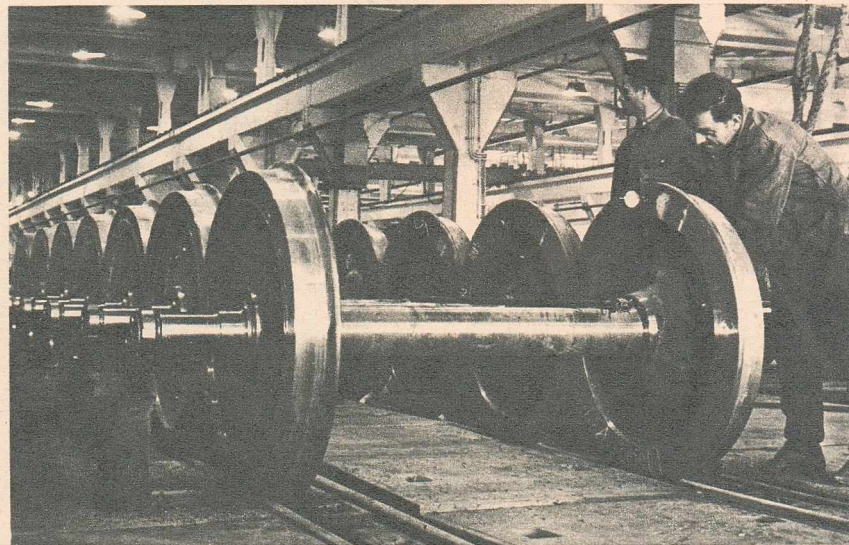

sapte zile pe pământ

În obiectiv: **PLANUL DE STAT 1970**

Cel mai tânăr obiectiv industrial din județul Dimbovița, Fabrica de ultramarin Doicești, și-a început activitatea. Conform planului cincinal ea va produce la capacitatea proiectată (100 tone pe an) în 1972, dar de pe acum însemnate cantități de ultramarin (avind o finețe de ordinea micronilor) au fost livrate industriei chimice și industriei materialelor de construcții

Pe linia dotării unor sectoare aparținind economiei naționale cu utilaj corespunzător, Fabrica de osii și boghiuri din Balș, județul Olț, a început să producă primele roți monobloc pentru vagoane de cale ferată. Noile produse, de înaltă tehnicitate, vor contribui la modernizarea transportului feroviar.

Vești îmbucurătoare privind realizarea indicatorilor de plan ne parvin de la Combinatul petrochimic din Borzești al cărui colectiv raportează, pentru primele nouă luni ale anului, următoarele cifre: producția globală 102,35 %, producția-marfă 102,34 %, productivitatea muncii 103,1 %, economii la prețul de cost 20 milioane lei, iar beneficii 30,8 milioane lei.

Intrată relativ de curind în producție, Fabrica de articole de sticlărie București s-a făcut deja remarcată, pentru lărga diversificare a produselor sale. Fotoreporterul nostru vă prezintă aceste câteva pahare de dimensiuni variate pe care se aplică 20 de decorațiuni diverse.

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN R.S.F. IUGOSLAVIA

Pe aeroportul Brniki, cei doi președinți își string cu căldură mâinile, se îmbrățișează.

În timpul convorbirilor oficiale

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a întreprins în cursul acestei săptămîni o vizită de prietenie în R.S.F. Iugoslavia, la invitația tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. Cu acest prilej au avut loc, într-o atmosferă prietenească, de înțelegere reciprocă, convorbiri oficiale în cadrul cărora s-a făcut o largă trecere în revistă a raporturilor de prietenie și colaborare în continuă dezvoltare dintre cele două țări, s-a efectuat un schimb de păreri cu privire la problemele actuale ale vieții internaționale.

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ

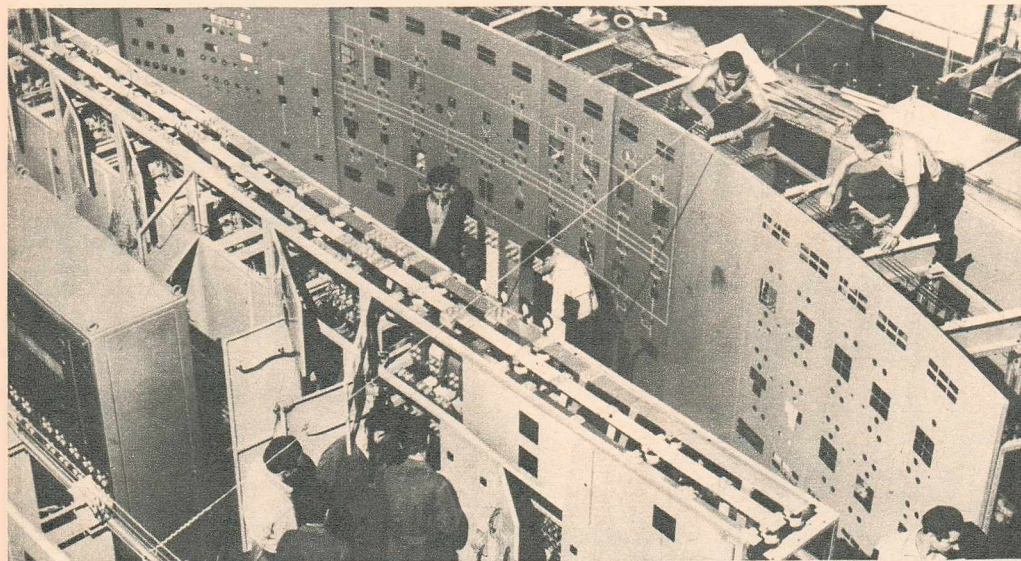
ANASTASIA VERTINSKAIA («Hamlet», «Nu fi trist») a moștenit talentul transmis din generație în generație în familia Vertinski.

Foto A. P. N.

Prezentarea artistică:

Alexandru FRANCISC

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

organizarea producției viitoare

Pentru I.I.S. «Automatica» anul 1971 înseamnă o creștere considerabilă a producției în toate sectoarele de activitate. Numai indicele de productivitate a muncii va fi cu 10,7% mai mare decât cel planificat pentru anul curent, ceea ce va determina ca sporul producției globale — de 41 milioane lei — să fie realizat în marea sa majoritate pe seama creșterii productivității. Colectivul între-

prinderii a stabilit deja condițiile în care mașinile vor fi încărcate corespunzător cu comenzi, astfel încât să fie eliminată în întregime timpul morții. Totodată, pentru îmbunătățirea calității produselor se va organiza o serie de cursuri de pregătire a cadrelor tehnice.

«Pentru anul 1971 — ne spune ing. Dan Cosmin, șeful serviciului organizarea producției — am pregătit amănunțit condițiile pentru reproiectarea și ridicarea performanțelor produselor din uzina noastră. Fiind mereu preocupat de producția anului viitor, putem spune că am intrat în anul 1971 cu mult înainte de 1 ianuarie».

P. A.

de peste două milenii

Satul Orbeasca de Sus (jud. Teleorman) se află în atenția arheologilor. Pe un promontoriu înalt de circa 70 m, aflat la doi pași de localitatea respectivă, au fost recent scoase la lumină urmele unei cetăți fortificate geto-dacice datând din secolul IV î.e.n. Primele săpături efectuate aici de către arheologul Emil Moscalu, cercetător la Institutul de arheologie, în colaborare cu specialiștii de la muzeul din Alexandria, au condus la descoperirea unei linii de fortificații care protejau cetatea din două părți, la găsirea unei mari cantități de ceramică autohtonă și de import, arme (vîrfuri de lance, suliță), unelte de lucru și — ceea ce-i deosebit de interesant — a unor tipare pentru turnarea (în bronz) a podoabelor cu care se găteau frumoasele vremii.

Nimeni n-ar fi bănuțit — ne spune arheologul Emil Moscalu — că sub lucerna care crește pe dealul de lângă Orbeasca de Sus se ascund vestigii atât de vechi și importante. Săpăturile care vor urma ne vor oferi, desigur,

surprize și mai mari. Deocamdată s-a putut identifica sistemul de fortificații al primelor cetăți geto-dacice din Cîmpia Dunării, fortificații ingenios construite din birne și pământ presat, precum și multe locuințe din chirpici. Se pare, după indicațiile existente, că cetatea de la Orbeasca de Sus a fost fixată pe urmele unei așezări și mai vechi, din epoca bronzului.

De altfel, poziția cetății era excelentă: ea domina de la înălțime întreaga Cîmpie a Burnasului. Probabil că cetatea n-a supraviețuit prea multe secole, fiind părăsită de locuitorii ei în urma unor atacuri repetate. În tot cazul, de peste 2.000 de ani platoul de pe promontoriul de lângă Orbeasca de Sus n-a mai fost locuit.

Adăugăm că la doi kilometri de locul unde au fost scoase la lumină urmele cetății a fost descoperit în urmă cu câțiva ani și un tezaur monetar geto-dacic.

Săpăturile și cercetările ce vor urma pe șantierul arheologic de la Orbeasca vor duce desigur la cunoașterea mai aprofundată a culturii geto-dacice din această zonă.

F. URSEANU

în fază finală

Vremea frumoasă, eforturile susținute au făcut ca în ultimele zile să înregistrăm o substanțială îmbunătățire a situației recoltării porumbului și a celorlalte lucrări agricole de toamnă. Fatalmente, prin natura ei de revistă săptămînală, «Flacăra» nu poate consemna «la zi» această situație. O facem, luînd drept ghidaj data de 31 octombrie, cînd ne-a parvenit de la Ministerul Agriculturii și Silviculturii situația acestor lucrări. Astfel, la această dată însumîntarea grîului se efectuase în proporție de 98 la sută pentru suprafețele prevăzute la întreprinderile agricole de stat și în proporție de 91 la sută în cooperativele agricole. Concomitent, lucrările de recoltare a porumbului și sfeclei de zahăr precum și a altor culturi continuă cu intensitate sporită (la aceeași dată, de pe suprafețele întreprinderilor agricole de stat se recoltase 93 la sută din cantitatea de porumb, la cooperativele agricole aceeași lucrare fiind realizată în proporție de 89 la sută). În același timp s-a recoltat 97 la sută din suprafața cultivată cu cartofi a cooperativele agricole și 81 la sută din cea afectată sfeclei de zahăr. O serie de județe ca Buzău, Arad, Galați, Bacău, Dolj au terminat recoltatul, în altele această lucrare se apropie de sfîrșit. Altele, cum ar fi Sibiu, Mureș, Bistrița-Năsăud, Cluj, sînt în întîrziere.

Indicațiile date de specialiști accentuează necesitatea intensificării lucrărilor de recoltare în aceste județe, precum și a accelerării lucrărilor vizînd depozitarea porumbului în silozuri, în condiții optime.

M. GLIGORE

succes de prestigiu

În ultimii zece ani premiul I la secția de vioară al prestigiosului Concurs internațional de exe-

cuție muzicală de la Geneva nu a fost acordat nici unui participant. La recenta ediție a concursului distincția a fost cucerită de reprezentanta țării noastre, Gabriela Ijaș, studentă în anul IV la Conservatorul «Ciprian Porumbescu» din București. Dar mai mult, ea a obținut totodată și premiul special «pentru cea mai bună interpretare a unui concert de Mozart».

Excepționala performanță a tinerei violoniste a stîrnit comentarii și aprecieri dintre cele mai favorabile. Prezentînd-o pe prima pagină sub titlul «Cel mai frumos arcuș al concursului» ziarul «La Tribune de Genève» din 5 octombrie 1970 relevă între altele: «Căldura și sonoritatea ne-au impresionat cel mai mult în arta Gabrielei Ijaș (România) care a interpretat cu măiestrie și vervă».

La reîntoarcerea sa în Capitală, în cadrul unei convorbiri pe care am avut-o, am întrebat-o căruia fapt crede că se datorează succesul reformat.

«Pregătirii intense, muncii de zi cu zi, ca și îndrumărilor prețioase ale profesorului meu, maestrul Ștefan Gheorghiu — mi-a răspuns emoționată Gabriela Ijaș. Acelorași factori le datorez, cred, și celelalte distincții pe care le posed: Premiul V la Concursul internațional «George Enescu» din 1967 și Premiul III la Concursul «Paganini» de la Genova din 1968.

— În legătură cu participarea de la Geneva?

«Ea mi-a adus și bucuria că am cunoscut personalități de seamă ca Marcel Gravoix, Willy Boskovski de la Filarmonica din Viena, Teo Oloff din Olanda, membri ai juriului concursului. De asemenea faptul că mi s-a oferit prilejul să apar în două rînduri la televiziunea elvețiană și să întreprind apoi turnee în orașele Basel și Lausanne. Pentru prima oară am luat contact și cu publicul francez, la Mulhouse, unde muzicienii români au foarte mulți admiratori».

N. SANDU

reșița - porțile de fier

De curînd, pe adresa Porților de Fier au fost expediate ultimele subansamble ale celei de-a doua turbine hidraulice de 178 MW, al cărei transport a necesitat fabricarea unui vagon special de 20 de osii. În vederea construirii acestor turbine secția de mecanică grea a Uzinei constructoare de mașini-Reșița a fost reconstruită și reutilată cu agregate de performanță care să permită prelucrarea unor piese de gabarit și tonaj mare. Merită amintite cele două strunguri carusel ce pot strunji piese cu un diametru de 16 m și mașina de frezat profilul paletelor. Construcția celor două hidroagregate a ridicat probleme deosebite în fața strungarilor și frezorilor, care erau obișnuiți să lucreze agregate cu o putere de cel mult 22 MW. Creșterea cu peste 8 ori a puterii a necesitat precizii și răspunderi sporite, fiind nevoie să se asigure o cădere a apei de 27 m.

Merită consemnat faptul că atît documentația turbinei, care are o greutate de peste 2.000 tone, cît și dispozitivele de execuție au fost elaborate și executate în uzina reșițeană.

Începută în luna decembrie a anului trecut, turbina hidraulică a fost livrată Sistemului hidroenergetic de la Porțile de Fier conform graficului, creînd posibilitatea intrării în construcție a celei de-a treia și ultime turbine de agest gen.

Petre BUZESCU

iarna va veni și pe șantiere

Au mai rămas puține zile din această toamnă, ceea ce înseamnă că și pe șantierele de construcții se poate face numărătoarea bobocilor. Nu numai pentru că a trecut un timp ce permite stabilirea unui bilanț convingător asupra a ceea ce s-a realizat pînă acum, ci și fiindcă vremea bună de lucru, care să permită un front larg, s-a scurtat. Recentele vizite întreprinse pe șantierele cîtorva obiective din țară ne-au convins că ritmul lucrărilor este necorespunzător. (În județul Argeș, la fabrica de stofe «Argeșean», la «Textila» sau la C.A.T.C.).

Cauzele sînt multiple: aprovizionarea neritimică cu materiale, lipsa plăcilor de azbociment, pregătirea cu întîrziere a documentației. Pe șantierele Combinatului petrochimic rezultatele nesatisfăcătoare se datorează nedeschiderii la timp a finanțării (din cauza neasigurării documentației), dar și nescoaterii terenu-

lui afectat din circuitul agricol. Insuficienta aprovizionare cu materialele și prefabricatele necesare executării lucrărilor continuă să fie cauze esențiale ale neîncadrării în grafic la șantierele de locuințe din Craiova, șantierele de dezvoltare a uzinei «Electroputere» sau complexul de vaci de la Băilești. O situație asemănătoare se întâlnește și pe șantierele județului Sibiu. Serioase rămăneri în urmă prezintă șantierul Uzinei mecanice-Sibiu și al antrepozitului frigorific. La uzina «Emailul roșu», ritmul de înaintare a lucrărilor continuă să înregistreze pași de melc. Cele mai multe deficiențe se datorează necontractării la timp a utilajelor (la uzina mecanică și Uzina de piese auto-Sibiu nu s-au asigurat utilaje în valoare de peste 4 milioane lei) și neasigurării materialelor de construcție — cazul Uzinei textile-Cisnădie.

Pentru încheierea în bune condiții a planului de investiții, conducerea șantierele trebuie să asigure aprovizionarea urgentă cu materialele deficitare și să procure în cel mai scurt timp utilajele necesare. Numai folosind din plin forța de muncă existentă pe șantiere și utilizând la maximum timpul prielnic constructorii pot reduce restanțele înregistrate.

Petre BĂILEȘTEANU

simpozion național

În zilele de 31 octombrie și 1 noiembrie a.c. au avut loc în Capitală lucrările etapei pe țară a simpozionului național «Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățământului» organizat de Comitetul Uniunii sindicatelor din învățământ și cultură și Ministerul Învățământului, în colaborare cu Institutul de Științe Pedagogice. Institutul central de perfecționare a personalului didactic. El se înscrie în programul manifestărilor consacrate Anului internațional al educației.

Faza pe țară a simpozionului a fost precedată — într-o primă etapă, care s-a desfășurat în anul școlar trecut — de numeroase manifestări științifice, sesiuni de comunicări și referate organizate la nivelul centrelor de comune, al orașelor și municipiilor și de simpoziune județene care s-au bucurat de o largă participare a cadrelor didactice. În această primă etapă au participat peste 27 000 de profesori, învățători și educatoare, iar numărul comunicărilor prezentate s-a apropiat de 3 000.

Pentru faza republicană a simpozionului au fost selecționate din întreaga țară 300 de comunicări repartizate în 24 de secțiuni și grupate pe șase teme privind modernizarea conținutului învățământului și a metodelor de predare, organizarea și conducerea procesului de învățământ, evaluarea nivelului formativ al pregătirii elevilor și orientarea lor școlară și profesională, pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice, probleme ale educației tineretului școlar, contribuția activității sindicatelor la modernizarea învățământului și perfecționarea profesională a personalului didactic.

Prin tematică și prin amploare, primul simpozion național «Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățământului» se înscrie ca un eveniment remarcabil în viața școlii românești.

A. M.

1x6=6
6x2=12

La Uzina mecanică-Tișoara (mai cunoscută sub abrevierea U.M.T. sau, dacă vreți, Umete) apropiata răscruce cu noul cincinal se vede de la distanță. Se vede — la propriu — sub forma unei noi hale în construcție, un adevărat gigant din oțel.

U.M.T. s-a născut în anul 1960 și și-a stabilit profilul la construcția de mașini de ridicat și transportat: poduri rulante, macarale-portale, grinzii rulante; apoi, o seamă de tipuri din familia mașinilor de transport uzinal: motostivuitoare de 1,6 de 3,2 și de 5 tone, cu furci frontale și laterale, destinate deopotrivă transportului, adică deplasării produselor dintr-un loc într-altul în incinta uzinei producătoare, ca și mecanizării operațiilor de depozitare în spațiile afectate. Printre ultimele tipuri valoroase, răspunzând unor ardențe cerințe ale economiei, se numără și noul tip de macara montată pe autocamion, cu utilizare largă în încărcarea și descărcarea unor varietate feluri de produse: piese, mărfuri în vrac, bușteni etc.

Cu ce gânduri pornește colectivul uzinei în noul cincinal? Pomeneam la începutul însemnărilor noastre de uriașul schelet de oțel al noii hale în construcție. Sînt primele semne ale materializării unor considerabile investiții în vederea dezvoltării producției uzinei în cincinalul 1971-1975. O dată terminată, noua hală va primi utilajele ultra-moderne din producția indigenă și din import cu care uzina timișoreană a fost dotată. Rezultatul imediat al investițiilor va fi producerea, încă în primii ani ai cincinalului, a unor noi tipuri de produse specifice. Corelată cu nevoile în continuă creștere ale dezvoltării industriale în ansamblu, producția Uzinei mecanice-Tișoara se va axa pe elaborarea de noi tipuri de poduri rulante de tonaje progresiv crescute pînă la 100 tone (în prezent aici nu se produc piese peste 32 de tone). Se va lărgi de asemenea producția sortimentelor de autostivuitoare cu noi tipuri. De pe planșeta proiectanților vor trece în fază de producție două tipuri de macarale montate pe tractoare (7,5 tone și 20 tone). Atenția constructorilor timișoreni pentru acest sortiment este explicabilă dacă ținem seama că noile produse sînt destinate lansării de conducte cu o vastă utilizare în industria petrolieră și la lucrările de irigație din agricultură.

La ora aceasta realizările uzinei pot fi sintetizate în aceea că, față de primul an de activitate, valoarea producției globale este

de 6 ori mai mare. La sfîrșitul viitorului cincinal, producția globală actuală se va dubla. Prin urmare (și fără computer): în anul 1975 uzina timișoreană va produce de 12 ori mai mult decît în 1960. Și cu aceasta, iată dezlegat și cifrul din titlul nostru.

E. DASCĂLU

110 ani de la întemeiere

La 28 octombrie (s.v.) 1860, în Piața Universității din Iași, Mihail Kogălniceanu, ministrul Instrucțiunii în Moldova, dădea «rostire» ordonanței domnești de întemeiere a primei instituții de învățămînt superior din România. La solemnitate au fost prezenți domnitorul de «Moldova și Țara Românească», Alexandru Ioan Cuza, înalți demnitari, delegați ai ținuturilor locuite de români, elevi, studenți, profesori, tipografi, artiști dramatice. Cetățenii adunați pentru a ovaționa înființarea «Universității de lassi» aveau, pe deplin, conștiința că asistă la un nou act istoric menit să călăuzească destinul celor două țări surori pe drumul propășirii culturii naționale. Învățătura «cea mai înaltă și cea mai aleasă din cîte lucruri împodobesc pe om întru această viață» înceta să mai fie rodul «binefacerii și al milei» boierești ori bisericesti. Toate acestea se întîmplau în urmă cu 110 ani. Universitatea ieșeană a ajuns să-și aiba istoria ei proprie, istorie luminată de rosturile învîțurii spirituale a tuturor românilor care au plămădit, cu fapta și cu virtutea înțelepciunii, de-a lungul a zeci de decenii, ființa poporului român. Ctitori și caritativi care nu au pregetat să creadă în temeiurile spirituale ale unui popor văduvit prea adesea de lumina cărții dar niciodată de cea a minții au spus: «cu cît veți îndemna acetire...» mai mult, cu atît veți ști a ferire de primejdii și veți fi mai învățați a dare răspunsuri la sfaturi, ori de taină, ori de oștire, ori de voroave la domni și la noroade de cînstee.

I. NAPI

CRONICĂ JUDICIARĂ

ghinionul lozului cîștigător

Se zice că norocul e orb. Admitem. Dar să însemne asta că prepușii Fortunei trebuie să fie și surzi, și muți, și fără gust? Departe de noi intenția de a proslăvi posibilitățile îmbogățirii peste noapte. Nu credem în nici o altă valoare decît în cele dobîndite prin muncă. Respectăm însă, în aceeași măsură, autoritatea promisiunii făcute, a cuvîntului dat, respectăm o înțelegere încheiată în limitele legii, credem în egalitatea și seriozitatea raporturilor dintre cetățean și orice întreprindere. Chiar și jocurile au regulile lor.

La tragerea Loto din 13 iunie 1969 nu a existat nici un cîștigător cu numerele extragerii a II-a, categoriile A și B. Conform regulamentului pe atunci în vigoare, suma de 180 108 lei a fost reportată pentru extragerea a II-a, categoriile A și B, ale tragerii următoare, din 20 iunie 1969, cite 90 054 lei pentru fiecare din cele două categorii. Șansa sporită a eventualilor cîștigători s-a bucurat de o largă publicitate și a figurat în centrul reclamelor lansate prin «Programul loto-pronosport» și alte periodice.

Biletele se vindeau și ziua tragerii se apropia. Oamenii luau de bune cuvintele tipărite.

La 17 iunie se publică însă în «Programul loto-pronosport» un alt anunț: desființarea reportărilor începînd cu tragerea din 27 iunie. Jucătorii erau avizați, iar cei care participau pentru tragerea imediată — din 20 iunie — nu aveau cu ce să fie pre-judiciați.

Vineri 20, în ajunul solstițiului de vară, roata norocului s-a învîrțit și sorții au căzut pe I.B. din Brașov și N.C. din București. Primul — singur cîștigător la categoria A, secundul — singur cîștigător la categoria B. Fond de premii pentru fiecare categorie — 83 695 de lei + reportul de 90 054 lei = 173 749 lei.

Iată însă că sosește mult așteptata zi a plății premiilor și cei doi cîștigători se trezesc cu cite 45 027 lei mai puțin. Motivul? Suma reportată fusese redusă la jumătate. Pentru ce? Pur și simplu pentru că așa propusese Direcția de studii și operațiuni speciale

a Administrației de stat loto-pronosport, propunere consfințită prin decizia din 23 iunie 1969, deci ulterioară tragerii! Ce valoare mai avea ea pentru mulțimea jucătorilor? Legal — nici una. Și totuși, în zadar au protestat cei doi cîștigători amintind că «jocurile sînt făcute»; contestațiile le-au fost respinse.

Consecvent, unul dintre ei, bucureșteanul, s-a adresat instanței de judecată. Judecătoria sectorului IV a admis acțiunea și a obligat unitatea reclamată să-i plătească diferența. Recursul Lotoului a fost respins și secția a V-a a Tribunalului municipiului București, reprezentată printr-unul din cele mai prestigioase complete ale sale, a menținut hotărîrea instanței de fond, inclusiv punctul de vedere că măsura luată de «Loto-pronosport» este profund nelegală și dată în disprețul oricăror norme admisiibile în relațiile contractuale (jocul fiind asimilat contractelor).

Iată însă că lucrurile nu s-au oprit aici. Agenția loto-pronosport obține în urma unei recente decizii desființarea celor două hotărîri judecătorești, fapt care ne-a determinat să ne ocupăm acum de acest caz care ar fi trebuit să fie încheiat. Reclamantul, N.C., va mai fi și obligat, în pofida dreptății sale, să suporte aproape 7 000 lei cheltuieli de judecată.

Are de unde, firește, dar, așa cum nu sîntem propagatorii veniturilor nemuncite, nu putem fi de acord nici cu privarea cetățeanului de beneficiile care i s-au promis.

Sergiu ANDON

bucureștiul, din nou gazdă

De data aceasta, a celei de-a IV-a ediții a «Manifestării internaționale profesionale a tinerilor bucătari, cofetari și ospătari», la care participă 8 țări europene: Anglia, Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, R.F. a Germaniei, Ungaria și România. Cine crede că este vorba doar de desfășurarea unor bogate mese pline cu cele mai apreciate preparate culinare și servite ireproșabil, se înșală. Pentru că, în acest deceniu al secolului XX, pînă

și arta culinară se cere privită în funcție de ce apare nou în știința nutriției. Evident, la cîinele naționale, cehii servesc friptura de vacă à la Boemia de sud; ungurii, pui cu găluști Bakony-germanii — o budincă Frankfurt sau cremă din fructe de pădure «Harzerland»; bulgarii — purcel de lapte à la Vidin; austriecii — fripturi «vechea Viena»; englezii — pudding din rinichi, ciuperci și scoici, iar noi — sarmăluțe în formă de viță — pentru că este bine ca

fiecare țară să-și facă cunoscută bucătăria tradițională.

Tocmai de aceea această manifestare organizată de M.C.I. și O.N.T. — între 25 și 31 octombrie — a constituit pentru tînăra generație și cadrele profesionale din domeniul alimentației publice un rodnic schimb de experiențe și de opinii (simpozionul din 27 oct. a dezbătut teme legate atît de pregătirea cadrelor pentru sectorul acesta al alimentației publice, cît și despre tradițiile și particularitățile artei culinare naționale).

R.S. POP

de Ioan GRIGORESCU

METAFORĂ ABSURDĂ

Am recitat viața lui Robert Walser, acel straniu și puțin cunoscut scriitor german socotit născocitorul metaforei absurde și considerat părintele spiritual al lui Kafka. Spirit tracasat, hărțuit, veșnic chinuit de întrebări fără răspuns, Walser este prin sine însuși o demonstrație a temei alienării duse pînă la tragic. Nu știu de ce m-au atras întotdeauna spiritele turmentate; mă obsedează încă de pe băncile liceului «nebulnia» lui Eminescu, explozia de tragic care a pus capăt zilelor lui Maiakovski, sfîrșitul lui Gogol și al lui Dostoievski, corозиunea latentă și ireversibilă care a ruinat existența lui Cesare Pavese... Neînțeleși, sau neînțelegători? Revoltați împotriva conveniențelor societății, sau victime ale lor? Aspiranți ai fericirii supreme, sau ai nenorocirii celei mai abjecție?

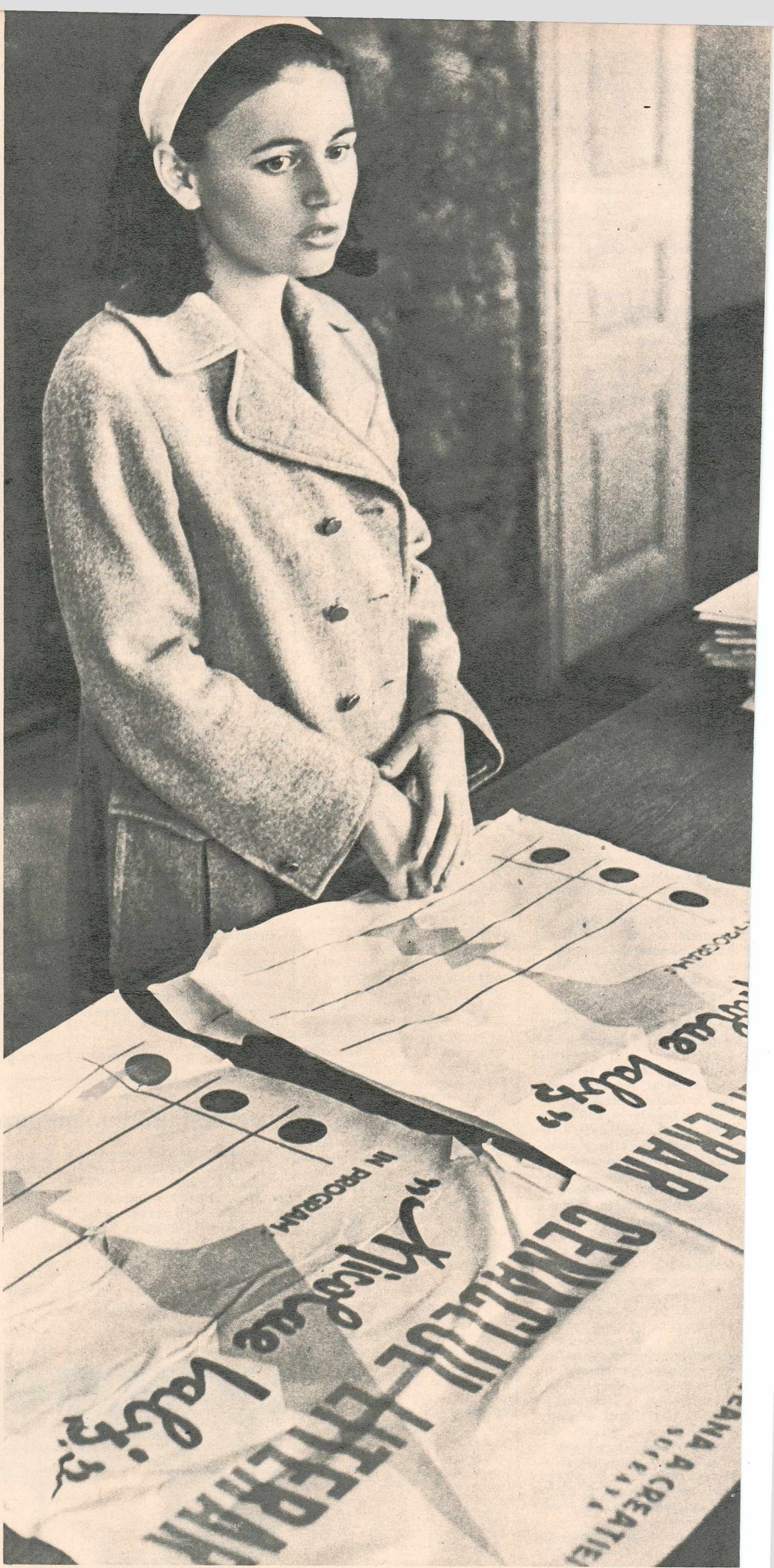
Lovit prin 1925 de o boală necrutătoare — aceeași de care suferise mama sa și unul dintre frații săi — Walser a abandonat scrisul, consacîndu-și puținele ceasuri de luciditate de care a mai avut parte studierii stării morbide a unor Brentano, Lenau sau Kleist, despre care scrisese pagini excepționale, adevărate poeme ale nebuniei. Din 1933 internat într-o casă de sănătate — așa se numesc ospiciile — dintr-un sat elvețian, nu și-a mai revenit. Moare în iarna lui 1956, înghețat, în timpul unei tentative de evadare din închisoarea lui fără ferestre unde fusese ținut timp de 23 de ani... Redau în traducere liberă una dintre ultimele lui pagini: «Eu și alți cîțiva semeni de-ai mei ne-am depășit epoca, pe care acum o străbatem ca niște păsări închise într-o colivie, lovindu-ne în delir cu aripile de gratii... Uneori aripile acestea mi se par grele ca niște plăci de plumb ce mă strivesc sub greutatea lor... Oceanul imaginației mele e străbătut de cuirasate enorme, mute, fiecare idee conține un dram de adevăr, orice sentiment se consumă, umbra mea cameră e ca o inimă strîmă, timidă, iar mîinile mele sînt ca niște dansatoare frenetice, disperate, tremurătoare, și flori cu tulpini înalte privesc cu ochii holbați spre interiorul acestui plic pe care m-am obișnuit să-l numesc sufletul meu...»

Un suflet închis într-un plic, fără destinatar, incredentat unei cutii poștale care-l înghețe cu gura ei de fier, Doamne, ce riscant început de cursă către inimile oamenilor! Și lumea, care înaintează vertiginos, aspiră, cade, se prăvălește, se ridică și iar năzuiește, convinsă de marele, unicul ei adevăr... O evadare prin viscol și o moarte înceată, prin somn, prin îngheț... Ce a visat în acele ultime ceasuri părintele metaforei absurde? Saloane feerice încălzite pînă la sufocare sau frigul de a trăi într-o nepotolită luptă cu somnul?

Eram la Sibiu, într-o seară senină de vară tragică, abia se retrăseseră apele inundațiilor și așteptam o mașină să sosească tocmai din capătul celălalt al țării pe drumurile răvășite de stihie. Auzeam povești cumplite despre învinși, despre oameni care se luptaseră cu moartea și o învinseră, văzusem ceva mai tare ca stihia, imaginea oamenilor loviți și a dragostei care triumfă la o fereastră luminată din Arad în îmbrățișarea unei tinere perechi care își vorbea la umbra unui buchet de bujori și de trandafiri roșii... Și acolo, la Sibiu, radioul avea să-mi aducă o veste cumplită: Paul Celan, cel mai mare poet contemporan de limbă germană, își pusese capăt zilelor aruncîndu-se în Sena. Era cea mai absurdă dintre metaforele unui Walser evadat în furtunile de zăpadă ale Alpilor elvețieni spre o iluzorie libertate aflată dincolo de peretii unei camere fără ferestre, de cuirasatele mute, de florile cu tulpini înalte privind cu ochii holbați spre interiorul unui plic în care fusese închis un suflet... N-o puteam crede. Între atîtea morți tragice aduse de stihie, un om care își punea singur capăt zilelor, undeva, departe, în «orașul-lumină», aruncîndu-se în apele mult cîntatei Sena, ducînd cu el în neant una dintre cele mai tulburătoare conștiințe ale timpului nostru, mi se părea o monstruoșitate la fel de illogică, la fel de lipsită de noimă ca și stihia. Nu știu dacă pot exista și monstruoșități «logice», cred că numai absurdul o poate demonstra. Dar îmi dădeam seama că sînt și stihii interioare care răvășesc sufletele oamenilor traversîndu-le viața cu duritatea blindajului unor cuirasate mute. Exegeții lui Celan vor avea de dezlegat o enormă enigmă. Iremediabilul introvertit n-a lăsat să răzbată din inima lui decît poezia, tot ce îi privea viața intimă era păstrat ca o taină sacră. Nu ne-au rămas să ne vorbească despre el decît versurile lui. În ele sînt ferecate toate enigmaticele. Și drama înstrăinării, atîta cît a trăit-o, și epuizarea în așteptarea fără limite a unui amor pierdut, și inadptabilitatea la o lume detestată prin suris.

Am privit îndelung apele negre ale Senei. Uneori mi se păreau cernite ca o bandă de doliu, alteori strălucitoare ca albastrul de Voroneț. Și eram convins că rîul acesta nu poate răpi vieți, ci numai crea viață. Digurile lui au fost concesionate îndrăgostiților, și nu cred să existe vreun alt fluviu în lume care să fi traversat atîț de îndelung printre îmbrățișări. Unde e podul acela hain de pe care s-a mistuit în valuri poezia? Ar trebui ca brațele lui să rămîn de-a pururi despărțite, să nu se mai întîlnească mai cu mal, și piatra lui să învețe a țipa disperarea.

Drama lui Walser a fost mai ușor de înțeles: era nebun. Geniul lui purta numele «alienare» și rodul lui a fost metafora absurdă pe care a șlefuit-o ca un giuvaerțiu păgîn. Geniul lui Celan purta numele rațiune, dar amîndoi i-au rîs morții în față cu aceeași figură de stil: își depășiseră epoca pe care o străbătuseră ca niște păsări în colivie, lovindu-se în delir de gratii. Și cînd au vrut să zboare pentru totdeauna, au evadat din viață prin aceeași metaforă absurdă. Stupid sfîrșit, stupid început de nemurire. La Sibiu oamenii umpleau străzile răsufind ușurați. Învinseră moartea.

«...Nu știu, nu-mi dau seama... Eu m-am pregătit să fiu profesoară...»

«...Da, recunosc, am încercat și eu... Părinții mei vă să mă aibă mai aproape...»

CÎND OCUPI UN «POST FANTOMĂ»...

de **Viorica CIORBAGIU**
Fotografii de **Elena GHERA**

...și cînd se mai întîmplă ca postul acesta să fie cel dintîi din viață, nu poți avea decît un sentiment neplăcut, dacă nu chiar dureros. Și o senzație de inutilitate nedreaptă. Fiindcă după cinci ani de facultate, în care timp ai învățat ca să poți și tu învăța, la rîndul tău, pe alții, e de neconceput să nu aibă nimeni nevoie de tine. Fie și numai aparent...

Ioana Leuștean s-a pomenit în Suceava tratată ca o persoană indezirabilă. După absolvirea Facultății de limbă și literatură română (cu media 9,40), repartizarea ei părea că nu are nici o valoare: la Comitetul județean pentru cultură și artă i s-a spus net că postul pentru care venise nu exista. Unde s-au încurcat ițele, acum-a-i greu de stabilit. Președintele amintitei instituții de cultură ne-a declarat că s-au cerut la București două posturi de scenografi și un al treilea de etnograf pentru muzeul din Gura Humorului. Atît. Scenografi (Haltier Vitorio și Mirela Popescu, absolvenți ai Institutului de arte plastice) nu s-au prezentat nici pînă acum. În schimb, fără să fie dorită și așteptată, a venit Ioana Leuștean. Și, în fond, ce vină avea biata fată? După categoricul

refuz nu-i mai rămînea decît să plece în lume. Dar ea acceptase postul din Suceava pentru că aici a fost repartizat și soțul ei, Florin Leuștean. Nu conform cu visurile sale de proaspăt inginer, e drept. La prima vedere, întreprinderea de legume și fructe nu prea are cine știe ce legătură cu electromecanica. Dar la urma urmei poate că tocmai într-o mașină de prelucrat cartofi sau prune stă ascunsă ideea unei invenții! Pe lîngă o mare uzină, un I.L.F. n-a prea fost în stare, dintîi, să-l umple de elanuri pe absolventul de la Politehnică. În compensație, conducerea întreprinderii s-a arătat barem bucuroasă de prezentarea specialistului pe care-l ceruse, fiindcă avea nevoie de el. În schimb, Ioana... Ușile i se închideau dinainte în loc de «bine ai venit». A încercat la Inspectoratul școlar județean. Degeaba. Pînă la urmă, cum-necum, i s-a creat un post (din milă?) la Casa creației populare. După trei zile și-a dat demisia. Dezamăgire? Orgoliu? După vreo lună de gîndire și răzgîndire, s-a întors tot la Casa de creație, unde directorul a încercat cea mai onorabilă soluție cu putință: i-a încredințat Ioanei Leuștean sectorul cenaclurilor literare (trecînd peste fosta demisie și peste ritosul: «Eu nu pot face teren!»).

Am cunoscut-o pe tînăra absolventă de filologie stînd în fața unei mese lungi, încărcate cu hîrtii, dosare și așa mai departe. Peste toate plana însă un afiș alb, purtînd doar antetul cu litere mari de tipar: Cenaclul «Nicolae Labiș». Ioana se uita la afiș cu aerul descumpănit al cuiva care se gîndește cum ar putea să reconstituie un copac din fărîme de cărbune.

— Nu-ți place munca asta? Nu crezi că ți-ar putea da satisfacții? — am riscat noi o întrebare.

— Nu știu... Nu-mi dau seama... Nu mă pricep... Instrucțiunile pentru funcționarea cenaclurilor sînt vechi de peste zece ani... Oricum, eu m-am pregătit să devin profesoară...

Și iarăși un rictus (chinuit, resemnat?) întinzîndu-se pe trăsăturile feței. M-am gîndit s-o moralizez (cum de n-ai pasiune?! ori să-i dau curaj (lasă, o să te descurci foarte bine pînă la urmă!)), dar nu mi-a venit la îndemînă nici una, nici alta. Pentru simplul motiv că Ioana Leuștean se simte încă o tolerată, pentru că nimeni nu-și bate capul să afle cum și unde locuiește tînăra familie suceveană, care așteaptă, pe deasupra, și un copil. Așa că nu-i nevoie de o consolare platonice din partea unui reporter, ci de un reviriment grabnic în atitudinea celor care sînt de fapt și de drept gazdele statornice ale soților Leuștean.

Și, pornind de la «postul fantomă» pentru care a venit Ioana la Suceava, mi-am reamintit de o altă neconcordanță bizară: pe lista cadrelor didactice (tot promoția 1970) absente de la catedrele din județul Maramureș figurează și profesorul de engleză neprezentat la Școala generală nr. 9-Sighetul Marmăției. Or, inspectorul școlar din sus-numitul municipiu îmi spunea că nu de profesor de engleză avea nevoie Școala nr. 9, ci de unul de franceză, care nu-i

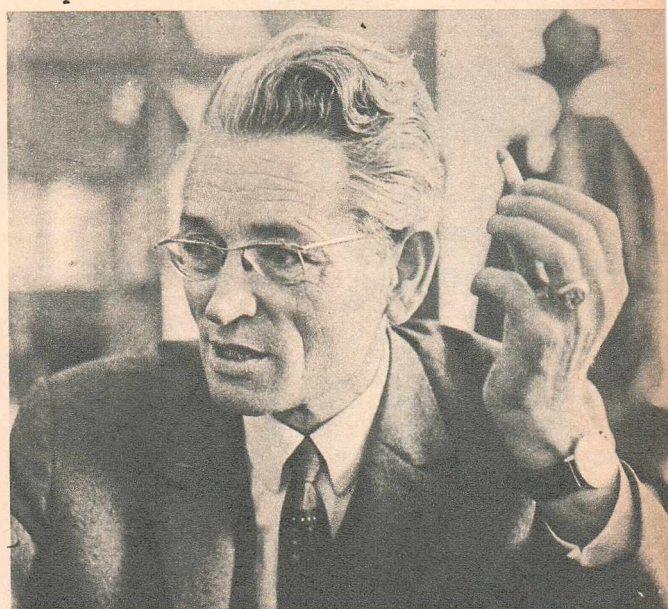
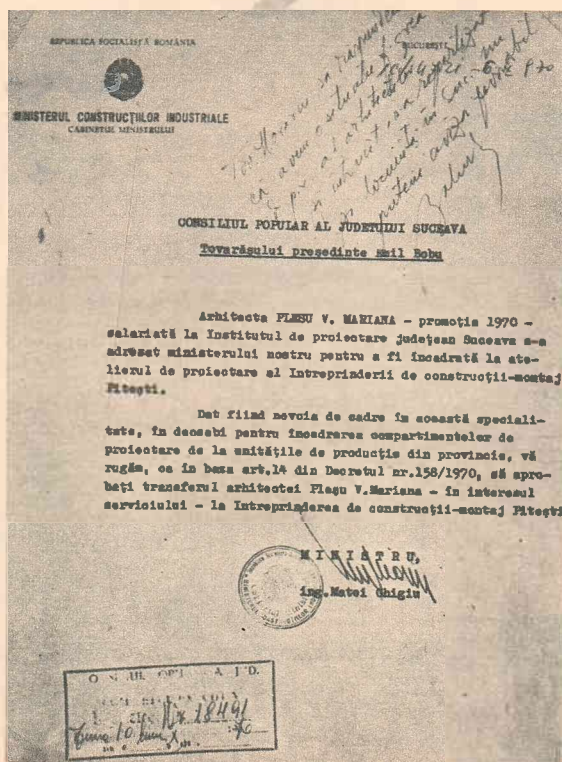
nicăieri (adică nici măcar pe hîrtie), drept care s-a angajat, deocamdată, un suplinitor. Poate cu ocazia asta se află și la județ!

Dar să ne întoarcem de unde am pornit, adică tot la Suceava: «unora le prisosește, altora le trebuiește». Cazul acestora din urmă este cel al Institutului de proiectare județean, de ani și ani de zile «vizitat» și apoi părăsit de arhitecți. Cel mai vechi pe statul de funcțiuni se pare că a rămas arh. Eusebiu Lateș (cu 11 ani vechime), care ne-a mărturisit că, făcînd o recapitulare succintă (și exclusiv din memorie), a reieșit că de cînd este dînsul în I.P.J. au plecat nu mai puțin decît 55 confrăți de-ai săi. A fost un moment crucial venirea în Suceava a soților Porumbescu și construcția Casei de cultură, care a demonstrat că și în provincie se poate face arhitectură, și încă strălucită. Iată însă că din promoția 1970 au ajuns la Suceava două arhitecte cărora li s-au încredințat îndată proiecte interesante, li s-a dat apartament și toată atenția și căldura cu care e firesc să fie primiți niște colegi noi. Numai că după nici două luni la Consiliul popular județean sosește o scrisoare din partea Ministerului Construcțiilor Industriale care solicită transferul arh. Pleșu V. Mariana la Întreprinderea de construcții-montaj-Pitești «...dată fiind nevoia de cadre în această specialitate, îndeosebi pentru încadrarea compartimentelor de proiectare de la unitățile de producție din provincie...» Argumentul este, într-adevăr... zguduitor: aflăm, cu acest prilej, că numai Piteștiul e în provincie și că Suceava nu. Probabil că a rămas cetate de scaun din vremea lui Ștefan Vodă și noi n-am aflat pînă acum. Scrisoarea cu pricina pretinde transferul prevalîndu-se de articolul 14 din Decretul Consiliului de Stat 158/1970 privind repartizarea în producție a absolvenților institutelor de învățămînt superior, articol care prevede că: «...în timpul stagiului, absolvenții vor putea fi transferați în interesul serviciului...» Da, dar unde și în interesul cărui serviciu?

În ziua cînd am căutat-o pe arh. Mariana Pleșu, lipsea din institut. Era plecată la Botoșani să asiste avizarea unei noi grădinițe de copii. A doua zi ne-a dezvăluit însă cu o franchețe dezarmantă (sau candoare să fie?) de ce Piteștiul...

— Eu sînt din Cimpulung-Muscel. Părinții mă voiau aproape de dîșii. Așa că au intervenit ca să mă transfer la Pitești. Știți, eu am fost crescută într-un fel foarte grijuliu. Ai mei, care sînt pedagogi, se tem...

De ce s-or fi temînd oare? Că Mariana își va desăvirși meseria și va ajunge un om întreg? Pe scrisoarea ministerială tovarășul Emil Bobu, președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean-Suceava, a scris că transferul se refuză. Și bine-ar fi dacă, în toate cazurile similare, s-ar proceda astfel. Pentru că numai în acest chip legile țării pot și trebuie să fie respectate cu sfințenie.

Ing. Alexandru Manoliu, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean-Suceava: «Credeți că județul nostru nu are de ce să fie destul de atractiv pentru arhitecți?»

▲ Aflăm din textul alăturat că Suceava nu e oraș de provincie...

DEVAL - V

Nu uitați:
DEVAL - V!

Asigură
interiorului dv.
o prospețime
deconectantă.

Înlătură crustele
de necurățenie
cît de vechi.

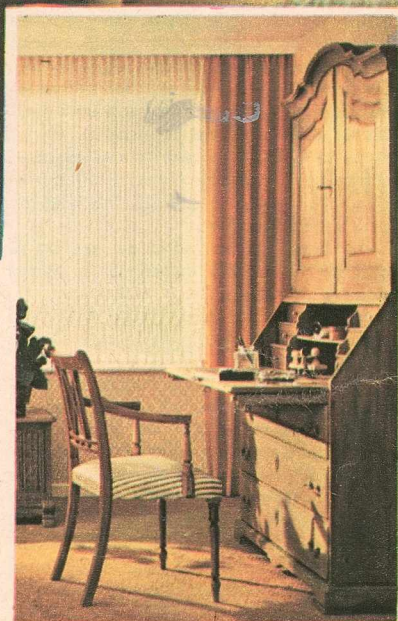
Reînvie culorile.

Asigură un luciu
ca oglinda.

DEVAL - V
un nou detergent
menajer universal

Locuință luminoasă cu perdele ușor de întreținut din **DIOLEN**

Perdelele **DIOLEN** fac din camera dv. o locuință luminoasă, respirând bucurie și confort. Perdelele și draperiile **DIOLEN** – o ambianță ideală.

Diolen
garantează calitatea produsului
Enka Glanzstoff

Eleganță, rezistență, stabilitate dimensională. Vaporoase și decorative, perdelele din **DIOLEN** imprimă locuinței dv. aspect odihnitor și confortabil. **spălat - agățat - gata!**

Vă mulțumim pentru vizita făcută la standul nostru de la «TÂRGUL INTERNAȚIONAL – BUCUREȘTI». Sperăm că am putut rezolva spre deplina dvs. mulțumire toate problemele, și vă stăm bucuroși la dispoziție și în viitor.

DE CE NE DĂ MOBILA BĂTAIE DE CAP?

Anchetă realizată de Sanda FAUR — Fotografii de Elena GHERA

Dintre toate gesturile achizitive pe care le practicăm fără osteneală, unul mi se pare încărcat cu semnificații aparte: cel al cumpărării de mobilă. Nu mă refer atât la importanța materială a investiției — deși, o știm cu toții, mobilarea unei case îți poate ușura simțitor carnetul de CEC — ci la cea de natură socială, umană dacă vrei: pentru mulți dintre noi, pentru cei tineri mai ales, momentul cumpărării mobilierului este un semnal al maturizării, omul iese din dulcea nepăsare a tinereții hoinare și «se așază» la casa lui, dobândește sentimentul responsabilității familiale, simte nevoia unei certitudini domestice, a unui interior agreabil, calm, destins, a unui «bioclimat» — cum spun arhitecții. Dintre toate lucrurile pe care le achiziționăm, parcă mobilei, în primul rând, îi cerem să țină «toată viața», să ne dea iluzia veșniciei; și poate tocmai de aceea dezamăgirea în fața unui pat căruia îi slăbesc arcurile în doar câteva luni, a unui șifonier care își pierde de timpuriu luciul de oglindă sau a unui scaun care își leapădă rapid picioarele desleiate este cumplită: pare un atentat la însăși soliditatea «bioclimatului» nostru. Ca să nu mai vorbim de durerea încercată în fața banilor aruncați în vânt... Eu cred că cei care produc și vând mobilă ar trebui să înțeleagă mai adânc acest lucru — iar Legea privind asigurarea și controlul calității produselor îi ajută, se pare, substanțial și tot mai energic în privința aceasta... *

E firesc: se construiesc case multe, e nevoie de mobilă multă. M.I.L. a produs, în acest ultim deceniu, de șase ori mai mult ca în deceniul anterior, oamenii au cumpărat de 45 de ori (pe cap de locuitor) mai mult mobilier în '69 față de 1950. Sociologii ar avea material interesant de reflecție aflând că, în momentul de față, peste 33% din totalul desfacerilor se adresează mediului rural: țăranul s-a săturat de patul din scînduri și lada de zestre, țăranul cooperativist vrea studio și șifonier cu uși duble, vrea toaletă cu oglindă — și nu cășuță cu apă — pentru fata care-și împletește coșuța. O privire aruncată printre statisticile comerțului i-ar îngădui sociologului să remarce metamorfoze ivite și în felul de viață al orașeanului: cel mai solicitat mobilier, în 1960, erau camerele de dormit (60% din desfaceri); acum ele au ajuns la o pondere de doar 46%, în timp ce camerele de zi, cu funcționalitățile lor multiple, cunosc o cerere mult sporită: peste 160% mai mult azi decât în 1965. Așadar, cetățeanul își petrece civilizat și confortabil ziua în cadrul familial al așa-numitului living-room, în care se află și biblioteca, și televizorul, și o măsuță cu fotolii pentru oaspeți, și nu în camera de dormit — care rămâne loc de retragere pentru orele de somn. Bătrânele, greoaiele sufragerii care înghiteau tot spațiul și aerul încăperii și care aveau o funcție atât de limitată au căzut tot mai mult din grațiile cumpărătorului. Viața modernă cere mobilierului să i se adapteze ritmului și necesităților ei, structurii și dimensiunilor noilor apartamente, să-i ușureze, nu să-i complice desfășurarea.

Ministerul Industriei Lemnului — cel mai important producător din țară — oferă pe piață circa 47% din totalul sarcinilor de livrare. M.I.L. are fabrici mari și moderne utilitate, unele cu o capacitate de 15 000-30 000 garnituri pe an, M.I.L. are posibilități de a-și acorda producția cu cele mai exigente pretenții ale pieței internaționale, M.I.L. ar putea — în principiu — să dea numai produse «de-a-ntâia». Și totuși nu o face totdeauna. De ce?

DOUĂZECI DE MILIOANE... REFUZATE

Am aflat, din documentele Ministerului Comerțului Interior, o cifră care poate ului

o biată ființă profană în problemă: anul trecut a fost refuzată — ca necorespunzătoare — mobilă în valoare de 20 000 000 lei. Ați citit bine cifra: douăzeci de milioane lei. Suma mi se pare imensă, inadmisibilă, dar reprezentanții comerțului, cu sensibilitatea tocită de multe înfruntări avute cu partenerii producători, ne-o comunică cu o anumită blazare resemnată și ne servesc, așa, ca pe un mic detaliu în plus, încă o informație: numai în București, și numai în șase luni, și numai într-un singur depozit, marele depozit nou din Militari, și numai cu controlorii la nivelul de pregătire al unor timpłari, care nu au instrumente de control de înaltă tehnicitate, s-a refuzat mobilier în valoare de 10 000 000 — adică jumătatea sumei valorice mai sus-pomenite. Ce se întâmplă acolo unde recepționează mai închide un ochi (și deschide mina!), ce se petrece acolo unde — dat fiind setea mare de mobilă existentă — comerciantul acceptă cu ochiul deschis și mobilier cu păcate, ce se întâmplă cu mobila care, abia ajunsă acasă, începe să-și dezvăluie adevărata fire vicioasă iar posesorul ei, plictisit și enervat, și-o repară singur, fără a mai face reclamațiile de rigoare, nu mai vorbim aici. În general, experiența a dovedit că doar 10% din cumpărători ajung să facă reclamații, iar aceștia sînt, de obicei, clienții exigenți, din centrele mai importante ale țării: Cluj, Timișoara, Arad, Ploiești, Pitești, Suceava. Ceilalți, mai modești, tac și înghit.

PĂCATELE LUMESTI ALE MOBILEI

Tovarășul Costică Nedelcu, de foarte mulți ani șeful serviciului lemn-mobilă din Ministerul Comerțului Interior, este unul din acei interlocutori pe care și-i dorește gazetarul: îl găsești de la început la telefon, nu se întâmplă ca «tocmai acum să fi ieșit din birou», nu te trimite după o mie de aprobări pe la diverși directori, îți comunică franc, fără ocolișuri, toate opiniile dumisale critice — ba chiar și autocritice!! Prima precizare pe care ne-o face, cu loialitate, domnia-sa, e că nu toată mobila valorind acele impresii de 20 de milioane a fost respinsă datorită defecțiunilor sale de calitate, ci numai 56% din volumul ei. 24% a fost marfă livrată în afara termenelor prevăzute în contracte, iar un procent de 20% nu a fost acceptat pentru că garniturile fuseseră expediate din fabrică incomplete, fără oglinzi, fără cristale, fără soclu, cu tapițerii în culori diferite la divane.

— Iertați-mă, tovarășe Nedelcu, dar dv. faceți niște diferențieri care mie îmi sînt pur și simplu inaccesibile; eu gîndesc, de pildă, că acest ultim 20% e alcătuit tot din cusururi ale calității.

— Din cele benigne însă, vă asigur, pentru că adevăratele vicii ale mobilei sînt mult mai grave și mult mai neplăcute, iar ele țin de execuția mobilei.

— E adevărat, multe din plîngerile pe care le-am cules de la diverși cumpărători — mai minoși, mai calmi, dar cu toții dezamăgiți — aflați în magazinele «Confortul», «Căminul», «Apartamentul», «Bucătăria» se refereau la aceste defecțiuni de construcție și finisaj ale mobilei. Ați fi amabil să mă ajutați a sintetiza, cit mai profesionist, aceste vicii ale mobilei?

...Așadar, chiar și ochiul profanului poate vedea cu ușurință, la unele din elementele masive ale camerelor «Mugur», urme de prelucrare de la mașini, cu alte cuvinte lemnul nu a fost la timpul său bine șlefuit și au apărut asperități exact atunci și exact acolo unde fața mobilei trebuie să fie mai netedă, mai proaspătă, mai lucioasă. Furnirul, savantul machiaj al mobilei, e aplicat uneori la întâmplare, fără fireștile-i simetrii și armonii de culoare: ușa unui dulap, cu geometriile și nuanțele furnirului aruncate alandala de o

mină grăbită sau nepricepută, apare câteodată precum chipul unei fete care și-a fardat o pleoapă cu dermatograf negru și cealaltă cu creion albastru, un obraz cu o nuanță de roz și celălalt cu ocru; și se mai întâmplă ca acest furnir exotic ce dă viață și putere de seducție unor garnituri ca Ilva, Irina, Solca, Bilea, Astor, biblioteca Dana să fie atât de firav și subțirel, atât de străvezii, încît pelicula lui de lustru, îmbibată de cleiul de dedesubt, să-și piardă luciul, mobila să se aburească, și degeaba stă biata gospodină cu plușul în mină și freacă și tot freacă dulapul, piesa tot încețoșată rămîne. Ca să nu mai vorbim de înclieirea mobilierului: nimic mai efemer, nimic mai subred, nimic mai aducător de necazuri în toată ființa mobilei ca sistemul său de înclieire. Scaunele în primul rînd, dar nu numai etc. ci și mesele și dulapurile, parcă abia așteaptă să ajungă la casa proprietarului lor ca — după numeroase peregrinări, după încărcările, descărcările, transportările și transbordările pe care le-au înfruntat eroic — să se dezagreze cu un scîrțit de osteneală și un oftat de ușurare. O vorbă numai — și aceasta în grabă — despre feronerie, vechea cenușăreasă a mobilierului nostru, care este complet nearătoasă, în schimb, vorba anecdotei, este foarte proastă, nu se închide bine, nu este montată etanș, nu funcționează ca lumea.

— Eu m-aș opri aici cu înșiruirea păcatelor, tovarășe Nedelcu, nu de alta, dar pînă la urmă riscăm să umbrim cu prea mult cărbune negru tabloul acesta al producției de mobilă. Știți doar, de fapt nici dracul nu e chiar atât de negru cum pare, dar mite mobila neagră! O singură întrebare mă rodea însă tot timpul în care notam defecțiunile de mai sus: ce a făcut controlul de calitate — al fabricilor, al dv., — unde s-au ascuns ochiul și grija sa atentă, cum de a putut ajunge mobila cu atîtea cusururi pînă în depozite și magazine cînd, singur spuneți, multe din viciile semnalate erau foarte la vedere, le putea constata orice laic?

— Ce-a făcut controlul? Întîi a respins, a respins cei 56% de care v-am vorbit. A respins însă atît cît îi îngăduia planul său de desfaceri, nu neglijați acest amănunt. Dar aș vrea să vă spun că recepționezii noștri — din fabrici sau depozite — nu au un instrumentar de control de înaltă tehnicitate, iar umiditatea lemnului sau grosimea peliculei de lac nu poate fi apreciată, oricîtă bunăvoință ar exista, numai după ochi... Acest ochi este — în 'cel mai fericit caz — ochiul unui timpłar, care poate fi ușor întimidat de ochii mult mai calificați ai inginerilor de la C.T.C. din fabrică, nu credeți?

— Înțeleg că organele comerțului ar prefera să lase controlul calității mai ales pe umerii producătorilor...

— Înțelegeți mai curînd că am prefera să lucrăm pe încredere, încredere în marca fabricii, în mindria ei.

— Încă o întrebare, tovarășe Nedelcu: ce părere aveți de ambalajele în care vă este expediată mobila?

— La noi circulă o vorbă: ambalajul nu e făcut să asigure integritatea mobilei ci, dimpotrivă, mobila e cea care asigură integritatea ambalajului. Pentru că se mai întâmplă ca scîndurele să nu se lege bine între ele, și atunci o mină grijulie bate frumușel cuiul direct în carnea mobilei, ca să fixeze bine de tot ambalajul. Firește, furnirul se așchiază numaidecît, dar defecțiunea nu mai poate fi constată decît la dezambalare, cînd piesa se află de-acum în depozit și-l blochează cu prezența sa ineficientă comercial. Pe noi, comerțul, ambalajele ne costă bani grei — 71 de lei, de pildă, ambalajul unui singur dulap — dar asta nu ne-ar supăra dacă el ar proteja realmente mobilierul; se întâmplă însă, cum ați auzit desigur și dv., ca mobila să fie transportată dintr-un colț în altul al țării în vagoane în care plouă, apa trece ca prin sită prin ambalaje și piesele

sînt automat compromise; se mai întâmplă ca produsele să fie încărcate în autocamioane necorespunzătoare, care le aduc la destinație binîșor zdruncinate...

— Stimate tovarășe Nedelcu, vă mulțumesc pentru ajutorul dv. și-mi îngădui să vă solicit, pentru altădată, răgazul unei convorbiri despre varietatea sortimentelor, despre linia modernă — sau nemodernă! — a mobilierului oferit pe piață. Nu știu de ce, dar am impresia că poziția comerțului va putea avea atunci un și mai foarte prețios caracter autocritic, nu credeți?

FIECARE CU ADEVĂRUL SĂU

Mă aflu acum, ca să spun așa, de partea cealaltă a baricadei, la cei vizați mai sus cu cîteva rînduri de critica constructivă a comercianților, mă aflu acum la producători acasă, la Ministerul Industriei Lemnului, și solicit o convorbire tovarășului ing. Cornel Bălăceanu, șeful serviciului mobilă din M.I.L. Hotărît lucrul: ori am eu noroc de data asta, ori vechea, spinoasă relație dintre gazetari și ministere a început să se îndulcească. Din nou un interlocutor plin de simțitudine, plin de răbdare și, mai ales, dotat cu un exemplar simț autocritic:

— Aveți dreptate, și pe noi ne-a alarmat volumul de reclamații primite, mai ales că acesta se menține la un nivel destul de ridicat. Dacă stai să le analizezi — și n-aveți nici o grijă, am făcut treaba aceasta foarte insistent în ultima vreme — ajungi la concluzia că mobilierul parvine pe piață cu asemenea defecțiuni datorită neglijenței, a scăpărilor celor care le lasă să iasă pe poarta fabricii.

— Căutăm acum un biet acar Păun?

— Nu, de loc, dar, cum singură spuneți, cea mai mare parte a viciilor semnalate sînt la vedere, deci absolut nescuzabile: ce controlor de calitate nu poate observa un furnir neîmperecheat, o mobila cu pelicula aburită sau cu feroneria defectă? E adevărat însă că viciile ascunse nu mai pot fi atribuite doar neatenției recepționezilor din faza finală...

— Vicii ascunse?

— De pildă desleierile care se produc cu întîzire, atunci cînd mobila a început a fi de-acum folosită. Unele șarje de clei au defecțiuni de compoziție cu un efect în tîrziat, lacurile cu care se finisează mobilă răspund la început parametrilor fixați, dar cu timpul intră în porii mobilei...

— ...și aceasta apare ca ciupită de vărsat Cunoaștem.

— Adevărul e totuși că noi nu putem ignora greutățile pe care le întîmpină fabricile mai ales în ce privește stocurile tehnice. Neritmicitatea aprovizionării ne omoară pur și simplu și ne obligă să producem neritmic, de aici consecințe directe asupra calității mobilei. Cînd în sfîrșit fabricii primesc materia primă...

— ...pe care o recepționează cu o exigență foarte scăzută...

— ...ele se grăbesc să-și facă planul, n mai respectă timpii de producție, lemnul nu se mai usucă cît ar trebui, cleiul nu e lăsat să se polimerizeze în voie, și gata, iată pregătit terenul pentru viitoarele păcături cum le spuneți, ale mobilei. Să vă dau un exemplu: într-o lună a anului 1969 — s-luăm la întîmplare — unitățile de mobilă din cadrul C.E.I.L.-Brașov și-au realizat planul împărțit pe decade, în felul următor: 8% primele zece zile, 22% în următoarele zece și 64% în ultima decadă. Vă dați seama că în asemenea condiții nici procesul tehnologic, nici controlul fabricii, nici expedierea nu s-au putut face ca lumea.

— Atîta spirit autocritic e generator de speranțe, dar nu ne liniștește cu totul.

— Țineam să vă mai semnalez o greutate obiectivă a noastră: nu toate fabricile au asigurată necesara forță calificată de muncă: industria de mobilier s-a dezvoltat mult setea de cadre e mare și sîntem nevoiți să acceptăm nu o dată în producție oameni cu calificare insuficientă maturizată. Iar în privește controlul de calitate, partenerii noștri din comerț au dreptate: ei ne arată încredere...

— ...pe care n-ați prea onorat-o totdeauna...

— ...dar controlul nostru a fost adesea slab, ineficient, ambalajele, de asemenea aproximative și, cu ajutorul vagoanelor defecte ale C.F.R., s-a întîmplat ca mobila să fie compromisă pînă a ajunge în depozit.

— Ne interesează intens ce se face practic pentru a îmbunătăți calitatea mobilei. Și aceasta e singurul lucru care-l doare cumpărător.

— Am elaborat, acum cîtiva vreme,

de G. DIMISIANU

LEONID DIMOV:

SEMNE CEREȘTI

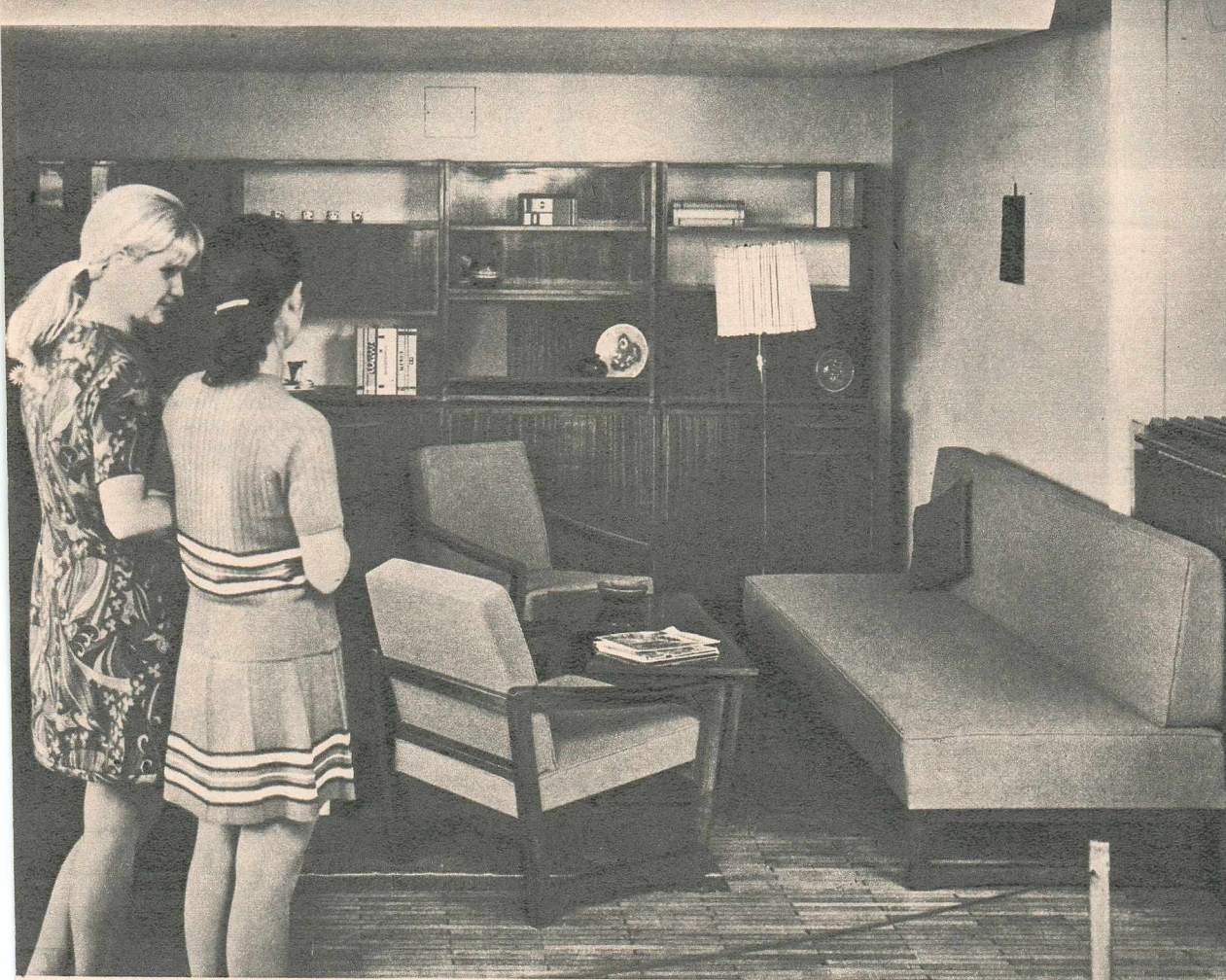
Prin acest volum (Ed. Cartea românească, 1970) Leonid Dimov reinvie rondelul, poezie cu formă fixă, cultivată în epoca mai nouă, mai ales de parnasieni (Théodore de Banville) iar la noi de Al. Macedonski, cum se știe, autorul *Poemei rondelurilor*, operă apărută postum.

Un rondelist e un poet care își impune stricte rigori formale, conținutul liric fiind obligat să nu evadeze din chenarul prestabilit ci să se supuna savantei prozodii care alternează după reguli precise ritmul și rimele. Rondelul scotează efecte de muzicalitate, avînd el însuși o structură de piesă muzicală. Este o dimensiune de care nu era străină nici poezia anterioară a lui Leonid Dimov, atît de sugestiv eufonică prin împerecherile de sunuri rare și armoniile învăluitoare, prin capacitatea de a crea stări lirice a căror sursă generatoare este în primul rînd de ordin muzical.

În *Semne cerești* această calitate definitorie a liricii lui Dimov e potențată prin natura specifică a rondelului care impune acele alternanțe și repetări de versuri cu sigur efect eufonic. Melodicității poetul îi asociază culoarea, alt element definitoriu, din îmbinarea acestora rezultînd compoziții de rafinament stilistic, utilizînd subtile alăturări de sunuri cu dublu efect: muzical și coloristic: «Purpur pus în cupe de baga/s-a vărsat pe jos, de fericire, /Cînd m-ai întrebat de cineva /Luminat pieziș din amintire./ /Păreau toate vechi, însă era/ Tolănit pe lucruri, în neștiire, / Purpur pus în cupe de baga/ Și vărsat pe jos, de fericire./ /M-ai silit atunci a-ți arăta/ Un bilanț de țiplă-n nesfîrșire/ Și-am băut cu toți în cinstea ta, / Principi, arlechini și hetaire, /Purpur pus în cupe de baga» (*Rondelul unui purpur pus*).

La Leonid Dimov forma clasică și detașată-senină a rondelului parnasian înrămează reprezentări onirice și aici aflăm nuanța de originalitate a poetului. Iată o viziune din *Rondelul unui iris orb*: «Un iris orb cu negre vine /Acît rămîne-n fața mea: /Dinspre tavan spre mine vine /Crescînd de sus pînă-n podea», sau straniul rondel al «demonilor verzi», una dintre cele mai frumoase piese din culegere: «Vezi, demoni verzi s-au înălțat /Deasupra turelilor pătrate, /E-un arabesc nevinovat /Care-i răscoală și-i abate, / Cioplit în steiul marmorat /Nu-l vezi, căci, pe neașteptate, /Vezi, demoni verzi s-au înălțat /Deasupra turelilor pătrate//Din burg cu sfinte care-n pat /Zîmbesc de vise nevisate, / În damf de busuic uscat /Și toate tac, fiindcă-n spate, /Vezi, demoni verzi s-au înălțat».

În «România literară» Ilie Constantin vorbește despre «umorul de o factură personală (blînd, insinuant)», despre «deliciul cuvîntului rar și bine sunător», aspecte într-adevăr specifice rondelurilor lui Dimov, și ar fi de citat, spre exemplificare, multe titluri, dintre care în orice caz n-ar trebui să lipsească *Rondelul sfintei adultere*, *Rondelul zeului pitic* sau *Rondelul stărețelor goale*, poezii atît de caracteristice pentru stilul disimulat ironic și mimat sentimental al poetului. Elogiînd virtuozitatea formală a rondelistului, nu vom ignora așadar subțirimea spiritului său, substanța bogată a lirismului și insolitul viziunii sub aparența rece și înalt detașată a formei clasice.

În expozițiile din magazine mobila e totdeauna arătoasă și fără urmă de cusur. De-ar arăta așa și în depozite...

ordin ministerial cu instrucțiuni de organizare a controlului tehnic de calitate în fabrici, în lumina noii legi.

— Dar oare cu controlul trebuie început?

— Da, ca prim gest, ca primă măsură. Rezultatele celorlalte măsuri — privind producția însăși — nu se pot vedea imediat, dar C.T.C. are obligația de a respinge orice produs care nu corespunde cu standardele și normele interne de calitate.

— Chiar dacă aceasta va împieta asupra îndeplinirii, în final, a planului de producție?

— Chiar dacă... Pentru că, pînă la urmă, fabrica va fi obligată să respecte și obligațiile de plan, și pe cele ale calității. Am revizuit de asemenea înseși standardele și normele interne ale produselor aflate în fabricație, pentru a le aduce la parametri calitativi superiori.

— Cei de pînă acum nu erau corespunzători?

— Erau, dar au început a fi depășiți de cerințele actuale. Îmbunătățirile vor viza atît respectarea reclamațiilor și sugestiilor cumpărătorilor, cît și înlocuirea unor materiale cu altele noi, moderne, de calitate superioară (la tapițerie, de exemplu).

— Ați putea să-mi indicați citeva din măsurile prevăzute de planul dv. de calitate?

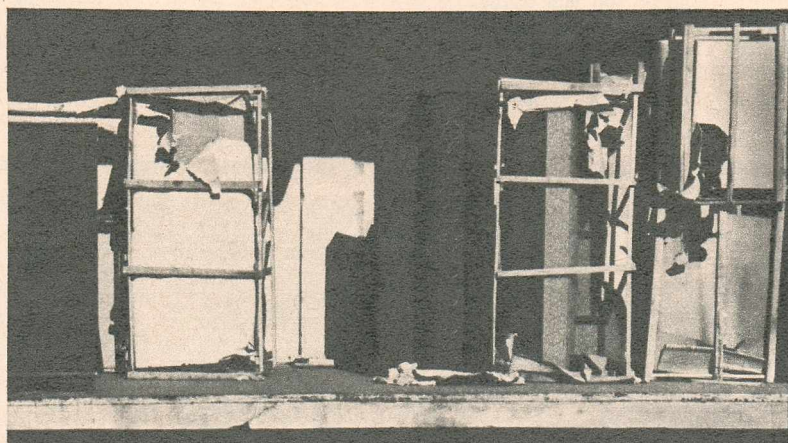
— Cum să nu, cu plăcere. Dar vor suna cam tehnicist pentru cititorii dv. Notați totuși: materialul lemnos introdus în fabricație trebuie să fie uscat în limitele prevăzute de stas — 8-10% — spre a se asigura nucleierea rezistentă a subsansamburilor și o stabilitate mai mare în timp a produselor. Vom sprijini, în acest sens, întreprinderile, spre a-și întregi stocurile tehnice de materiale.

— Așadar, putem spera că nu se vor mai lesface sub noi bietele scaune de acasă sau le la serviciu...

— Mai ales că laboratoarele vor trebui să fie mai active în stabilirea rețetelor optime de fabricație a cleiurilor, coloranților și lacurilor, în funcție de loturile de materiale primite și a caracteristicilor lor. Timpul le odihne ai materialelor între operațiunile are necesită condiționări vor trebui să fie respectați cu strictete.

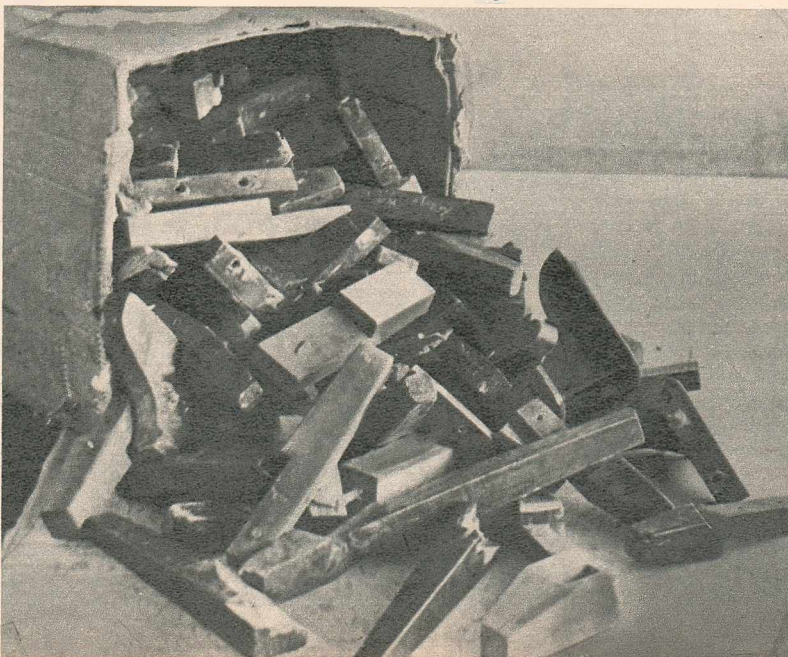
— Și Dumnezeu și-a luat, în ziua a șaptea, un timp de odihnă... Așadar, să sperăm în îmbunătățirea calității mobilei, tovarășe in-ner Bălăceanu?

— Să sperăm, de ce nu? Mai ales că, de astă dată, calitatea are de partea ei și cuvîntul hotărît al legii...

După nenumăratele sale coboriri și urcări, transbordări și depozitări, toate săvîrșite în hăinuța fragilă a ambalajelor, nu e de mirare că mobila arată și așa cînd ajunge în depozitul magazinului.

Cimitirul picioarelor descleiate, sau proiect de monument modernist înălțat în memoria mobilelor premature defuncte.

NUMAI DESPRE OAMENI

de L. NIȚESCU

Da, firește, știm totul despre ultimul război mondial. Despre tactică și strategie, despre mersul schimbător al bătăliilor, despre gigantică înclăștare de pe frontul din Răsărit care a pecetluit soarta hitlerismului, despre debarcarea din Normandia... Dar despre oamenii care au luptat nu vom ști niciodată totul. Unii au luat cu ei taina în mormânt, alții sînt prea modești, alții nu știu să povestească.

Nu intenționez să evoc aici bătălii, ci doar o parabolă adevărată dar atât de bogată în înțelesuri pentru timpul nostru de pace încît cred că merită să fie consemnată.

«CIOPLIT-AM, NU CU MÎNA, UN MONUMENT»

Locotenent-colonelul aviator V. S. Efremov a fost unul dintre cei mai vestiți aviatori sovietici în cursul celui de-al doilea război mondial. Vitejia sa i-a adus de două ori titlul de erou al Uniunii Sovietice: sute de misiuni de luptă îndeplinite exemplar, 31 avioane doborîte — cifră pe cît de incredibilă, pe atît de reală — și toate acestea fără nici cea mai ușoară rană, cea mai banală zgîrietură...

El a jucat un rol important în marea bătălie de pe Volga, în apărarea orașului său natal, Volgograd. Doar aci, în răstimp de cîteva săptămîni, a executat 198 ieșiri cu bombardierul său, nimicind singur cinci eșaloane de căi ferate și doborînd 11 avioane germane. În semn de prețuire, concetățenii săi și Înalțul Comandament Sovietic i-au acordat cinstea de a purta «făclia veșnică» de la «Piața luptătorilor căzuți» pînă la «kurganul» lui Mamai. Aceasta s-a întîmplat în ziua inaugurării emoționantului monument de pe colina care străjuiește Volga, închinat uneia dintre cele mai mărețe bătălii pentru libertate din istoria lumii. În acel moment, Efremov a reprezentat însuși simbolul orașului-erou, a întruchipat spiritul nebiruit al viilor și morților: cei vii mergeau în procesiune după Efremov și făclia sa, cei morți îi așteptau pe cei dinții acolo sus, pe

colină, în locul lor de veci, pe «kurganul» lui Mamai.

Dar, cum spuneam, nu despre război am vrut să vă vorbesc, ci despre pace, despre ziua de azi. Cele ce preced au fost necesare doar ca o intrare în materie.

Războiul s-a terminat și Efremov s-a stabilit la Kiev, s-a însurat și a trăit mulți ani într-o cămăruță. Lucra într-o uzină. Nimeni din vecini n-a aflat de la el că este eroul de la Volgograd, al cărui nume a apărut de atîtea ori în comunicatele de război. N-a cerut nici un privilegiu, n-a suflat o vorbă și și-a văzut mai departe de treabă la uzină.

Iată însă că prin 1955 Vasili Stepanovici a simțit că-l încearcă dorul de Volga și de orașul natal, pe care nu-l văzuse din anii cîmplitei bătălii. S-a dus, s-a dat jos din tren, a început să se plimbe prin Volgograd. Era, și parcă nu era orașul pe care-l cunoștea. Construcții noi luaseră loc hăurilor războiului, o lume grăbită, mult tineret (era vară) împînzea străzile cu forfota sa veselă.

Obosit de colindat, Efremov s-a așezat pe o bancă în scuarul din centrul orașului — chiar în locul pe unde purtase odată făclia victoriei și a aducerii aminte — cînd, deodată, fu cuprins de un sentiment ciudat. Parcă-l privea cineva care semăna cu el. Și totuși nu era nimeni în scuar! Nimeni, în afară de o statuie, mai precis, un bust care-l săgeța pe Efremov din înaltul soclului de marmură. Dru-mețul ostentat s-a uitat mai cu atenție: nu încăpea îndoială — era el însuși. El nici nu aflase că în orașul său concetățenii îi ridicaseră o statuie!

Pe cînd stătea gînditor contemplîndu-și trecutul și pe sine însuși, un grup de turiști năvăli în scuar, conduși de un ghid, o fată tînără și zglobie. Veniseră să-l vadă pe vestitul Efremov, pe Efremov-statuaia, nu pe cel viu, de a cărui prezență în oraș nimeni nu știa nimic. Și atunci ghidul se adresă cu voce severă omului cărunt care nu se clintea din fața statuii:

— Cetățene, dă-te în lături. Ne strici perspectiva. Nu-l putem vedea pe Efremov.

Întîmplarea a fost relatată mai tîrziu de un ziarist bătrîn

din partea locului, care se afla și el în grup și care l-a recunoscut pe erou, și mi-a fost repovestită cu prilejul unei recente vizite la Volgograd.

Faptul poate fi interpretat în mod divers — și nu vreau să vă impun propria mea «tălmăcire» — dar dincolo de optica personală rămîne frumusețea morală a omului, modestia sa, amintirea vie a acțiunilor sale eroice. «Cioplit-am, nu cu mîna, un monument...»

TOT CE-I PREA MULT STRICĂ

Cînd am vizitat Uniunea Sovietică am cerut gazdelor mele să nu-mi arate muzee și monumente istorice și nici să-mi organizeze vizite-fulger la obiective industriale: mi-era teamă că nu voi avea timp pentru oameni. Gazdele m-au înțeles — erau ei înșiși gazetari — și mi-au «livrat» oameni. Le sînt și azi recunoscător. Dar la Volgograd n-am fost consecvent și am sugerat o vizită la hidrocentrală. Știam că pe atunci era cea mai mare din lume sub raportul energiei produse și consumate efectiv sau, cum se spune în limbaj tehnic, din punctul de vedere al realizării.

Acolo, la cîteva metri sub apele învolburate ale Volgăi, în marea sală a turbinelor, am înțeles ce înseamnă automatizare. Cînd am intrat în sala celor 23 generatoare ale hidrocentralei, fiecare aidoma unei rozete uriașe ce reprezenta o herghelie de cai putere, și cînd am parcurs pe jos aproape un kilometru — distanța dintre cele două extremități ale «sălii» — fără să văd un singur om trebuînd ici sau colo, i-am zis însoțitoarei mele:

— Stimată Nina Petrovna, un singur lucru vă lipsește aici.

Inginera Nina Vodopianova m-a privit surprinsă și poate puțin jignită. Se obișnuise cu gîndul că hidrocentralei «ei» nu-i lipsește nimic.

— O bicicletă!

Adevărata revelație a automatizării am avut-o însă

Totul în Volgograd îți vorbește de zilele de luptă și victorie ale orașului. Iată «Aleea eroilor», care coboară, în trepte largi, spre malul Volgăi.

de Emanuel VALERIU

CASSIUS ÎNVINGĂTORUL

După câțiva ani de inactivitate sportivă, cel care se anunțase drept cel mai bun boxer de categorie grea, după Joe Louis, a reintrat de curînd. Mă refer la Cassius Clay care, dacă nu a reușit încă să depășească gloria lui Joe sau pe a unor Tunney și Dempsey ori palmaresul altuia ca Ray Sugar Robinson, a fost capabil totuși de o performanță unică, și anume aceea de a ni se prezenta drept personajul cel mai controversat al boxului profesionist mondial.

Intr-adevăr, popularitatea absolut necesară oricui dorește să parvină sau măcar să reziste boxului devenit profesie și-a găsit în Cassius un subiect succulent, dispus nu numai să se lase exploatat, în sensul amintit, ci capabil să ofere el însuși numeroase teme de discuție avîndu-l drept subiect. Chiar de la începutul carierei sale profesioniste Cassius a surprins mai ales prin declarațiile sale apreciate, la un moment dat, fără acoperire tehnică, adică simple laudăroșenii ale unuia care vrea să-și intimideze adversarii, să-și facă, poate, singur curaj, să atragă publicul etc. Dar de fiecare dată Cassius s-a ținut de cuvînt, cu toate că numărul celor care abia așteptau să-l afle «descoperit» creștea în raport direct cu succesele sale.

Desigur că atunci cînd comparăm un boxer al timpului nostru cu altul, din trecutele decenii, sîntem mai curînd înclinați să nu-i acordăm creditul avut de cei vechi, uitînd, aproape fără excepție, că la vremea respectivă procedasem la fel cu cel glorificat în prezent. Oare un Max Schmeling sau Joe Walcott, un Max Baer sau Joe Louis și-au cîștigat simpatia publică atît de ușor? Nicidecum, deoarece nevoia noastră de vedete avea și pe timpul lor cite un exponent pe care-l adulam și pe care nu ne plăcea să-l vedem coborînd în ochii noștri prea ușor. Aceasta ar fi latura sentimentală, pe lîngă care există însă și o alta, ținînd de evoluția disciplinelor sportive în decursul anilor. Bineînțeles că unele, cum este fără discuție boxul, cel profesionist, mai cu seamă, au înregistrat scăderi fie la bursa popularității, fie chiar la aceea a spectaculozității lor. Ne reamintim că epoca în care evolua Joe Louis corespundea, în ciuda valorii necontestate a «bombardierului din Detroit», cu un revirmament al boxului profesionist și, pentru a înțelege mai exact acest adevăr, trebuie să-l invit pe cititor să ia în considerare și celelalte categorii de greutate, nu numai pe cea maximă, la care m-am referit pînă acum. Deși pugilatul a mai scăzut în interesul public mondial, ca și printre cei dispuși să-și consacre viața durității unei astfel de cariere, ar fi greșit să încercăm o comparație a valorii între cei de azi și cei de ieri, cu intenția de a stabili o ierarhie a valorilor absolute.

Cazul lui Cassius va rămîne însă în istoria atît de agitată a ringului nu atît prin ceea ce numim calitate în sport, ci prin cu totul altceva: Cassius revine în arenă, după ce fusese forțat s-o părăsească din motive extracompetiționale. El a fost îndepărtat nu de un adversar mai tare, ci printr-o măsură oficială ținînd de politică și administrație. După cum se știe, campionul s-a recuzat de la îndatoririle serviciului militar deoarece nu dorea să devină combatant pe un front străin de convingerile sale și ale unei părți importante a poporului american: Vietnamul. Că el și-a căutat justificarea în rațiuni religioase, n-a putut să înșele pe nimeni asupra adevăratului mobil în virtutea căruia Cassius a acționat. Iar astăzi, cînd el revine oficial în ring, evenimentul mi se pare a depăși în substanță și semnificație lumea proprie sportului.

Oricine ar fi procedat asemenea lui Cassius ar fi putut fi suspectat de teamă ori lașitate, nu însă campionul de box al tuturor categoriilor, obișnuit cu lupta (corectă), cu riscurile inerente durei sale profesii. Fără îndoială, el nu este singurul care a protestat împotriva războiului dus de America pe alt continent, dar celebritatea sa, accesul său la mijloacele presei au făcut gestul public și l-au supus comentariilor de tot felul. Suspendarea campionului a produs, atunci, mari dificultăți forurilor sportive americane și internaționale, care n-au găsit ușor un succesor demn de cel exclus și nici motivările logice spre a-l face pe Cassius să decadă dintr-un drept cîștigat prin luptă onestă.

Azi, campionul lumii, detronat din rațiuni extrasportive, a urcat din nou în ring și a raportat o rapidă victorie, reamintînd începuturile carierei sale. Dar asta nu mi se pare atît de important. Miine Cassius ar putea fi învins, iar poimîine — cine știe? — să fie implicat într-o chestiune dubioasă de plată a impozitelor, să zicem. De aceea nu vreau să-l propun drept idol total al viselor mîinui. Pentru mine faptul cel mai semnificativ rămîne acela că protestatarul Cassius Clay a cîștigat lupta sa cea mai grea: lupta de opinie, în care arbitru-timp i-a dat cîștig de cauză, ceea ce nu reușesc prea mulți într-o singură viață.

Oricine l-ar învinge de acum înainte pe Cassius, el va rămîne totuși, pentru mine și pentru foarte, foarte mulți alții, marele învingător.

«Intrarea» în marea centrală de la Volgograd amintește, intrucîtva, de un parc de odihnă.

cîteva minute mai tîrziu, cu prilejul unui «malentendu» hazliu. Cunoșteam perfect de bine faptul că într-o hidrocentrală modernă înșei considerentele tehnice fac inutilă prezența unui mare număr de muncitori și tehnicieni: energia este gratuită și aparatul, prin forța lucrurilor, automatizat: totul se petrece atît de rapid în uriașele generatoare — ca și în restul instalației de altfel — încît omul nici n-ar avea timpul material să intervină. Dispozitivele se opresc automat în caz de avarie și pornesc la o simplă apăsare pe buton. Deși nu ignoram toate acestea, cînd am aflat că întreaga centrală este «mînuită» de trei ingineri și patru muncitori am avut totuși un moment de nedumerire. De vină era probabil lipsa mea de pregătire în domeniul energeticii sau poate... Așadar, am făcut ochii mari.

Nina Petrovna a interpretat greșit uimirea mea, crezînd că distinge în ea o undă de «nemulțumire tehnică». Mai precis, a tras concluzia că mă mir că personalul este atît de... numeros. Atunci s-a grăbit să mă liniștească:

— S-a constatat în adevăr că sînt prea mulți. La anul, specialiștii vor pleca la combinatul chimic care se construiește pe malul celălalt, la Voljsk. Aci nu va rămîne decît unul.

«FEBRA POETICĂ»

Credeți că este ușor să fii redactor la un ziar de tineret în Volgograd? Firește că nu. O atît de importantă aglomerare industrială, — uzina de tractoare, combinatul chimic de la Voljsk și cite altele — nesfîrșita stepă calmacă le-a lungul Volgăi, cu «uzinele» ei de piine, toate se bazează în mare măsură pe elanul tinerilor. Și tinerii au problemele lor, și problemele lor cu cit sînt mai multe și mai încurcate, cu atît fac mai mare fericirea ziarului și ziaristilor. Și totuși, probabil că nu ați ghicit care este na dintre marile probleme ale cotidianului «Molodoi enineț» din Volgograd: «lupta» cu poezia.

Valentin Popov și Liza Kremneva îmi vorbesc despre acest aspect oarecum înșolit al muncii lor.

— E mai rău ca la microbiștii de fotbal. Aștia, cel puțin, upă ce se termină meciul se duc acasă și se liniștesc. Dar oetii amatori abia acasă încep să se desfășoare. Am făcut statistici: într-o lună umplem vîrf două sertare mari cu poezii și poeme de la cititori. O adevărată explozie. Ienorocirea este că noi nu sîntem de specialitate, ziarul nostru nu are un profil literar. Dar trebuie să citești toate scrisorile, să emiți judecăți de valoare asupra versurilor, să încurajezi sau să respingi. De fapt, partea proastă este că trebuie să le respingi mai pe toate din lipsă de spațiu și de talent.

— Și autorii nu se descurajează?

— De fel. Mai mult, pe baza observațiilor noastre asupra vîrstei colaboratorilor ocazionali am putut alcătui o curbă a febrei poetice.

— ? !

— Am remarcat că «boala» se declară cam pe la 15 ani. Apoi, pe măsură ce înaintează în vîrstă, omul se mai liniștește. La 50 de ani însă, prăpăd. Al doilea val.

— Primiți poezii și de la tineri... atît de vîrstnici?

— Da. Sîntem citiți de tot felul de oameni. Și este interesant de consemnat că apariția extrem de rară a poeziilor în ziarul nostru nu-i descurajează. În zilele imediat următoare publicării unei singure poezii primite de la un cititor, asistăm la o nouă explozie de lirism, și sertonul cu pricina se umple în ritm accelerat — au oftat, mai în glumă, mai în serios, cei doi redactori.

Desigur, nu toți entuziaștii își vor găsi consacraarea, dar entuziasmul artistic — chiar dacă nu totdeauna susținut de har poetic — reprezintă el însuși o consacraare în profesiunea de om. Și apoi nu scriu ei, oare, în patria lui Esenin?

«...Se spune că poet de seamă

Voi ajunge-n Rusia, curînd».

FATA MULTICOLORĂ

N-aș dori să închei aceste rînduri fără a aminti cele ce-mi spunea tînăra ingineră Olga Korobeinik, a cărei viață mi se pare tipică pentru mulți tineri sovietici de astăzi. Multicolora Olga, căci... Dar mai bine să o ascultăm pe ea însăși.

— Am crescut la Astrahan pe un imens șantier — îmi spunea ea. Tatăl meu era inginer, construia uzine, case... Eu însămi în toată copilăria mea am purtat numai rochii multicolore. Nu din preferință personală sau din cochetărie (la șapte ani?!), ci pentru că era singurul mijloc de a semnaliza macaralelor pe care le întilneam la tot pasul: «Atențiune! Copii!» Ne jucam de-a v-ați ascunselea în depozitele de cherestea, ne pitulam printre stivele de rame de ferestre. Cînd am sosit la Astrahan, în jurul meu se ridicau numai case de lemn. La plecarea, la vîrsta de zece ani, am lăsat în urmă un cartier nou-nouț. Acolo rămînea și copilăria mea, acolo m-am obișnuit cu mirosul și gălăgia construcțiilor. Și n-am uitat: am devenit și eu constructor aci, la Volgograd.

Cu această imagine a Olgai în rochița ei multicoloră semnificînd febra construcțiilor care a însoțit-o pretutindeni din copilărie în adolescență și acum în prima tinerete, să ne luăm rămas bun de la tineretul din Volgograd și să închei aceste fugare notații în care mi-am propus să vorbesc numai despre oameni.

Vă rog să nu vă așteptați la nimic deosebit. Nowa Huta e un oraș ca oricare altul. Face parte din Cracovia. Locuitorii lui trăiesc, muncesc...
 — Totuși se obișnuiește să se vorbească despre Nowa Huta ca despre un oraș experimental...
 — Am să vă dezamăgesc. N-o să găsiți nimic «exotic» la noi, nimic altceva decât o viață cât se poate de obișnuită. Păcat că n-ați fost aici în timpul Zilelor poeziei. Sala Casei de cultură a uzinelor metalurgice «Lenin» era plină pînă la refuz. În special în seara consacrată poeziilor lui Slowacki, recitate de cunoscuta actriță varșoviană Zofia Mrozowska. Lumea stătea în picioare în toate spațiile disponibile, mulți au rămas pe dinafară.

Aceasta a fost prima mea întâlnire cu Nowa Huta. De la 24 februarie 1949, cînd s-a luat hotărîrea să se construiască aici un complex metalurgic, s-au întîmplat multe evenimente. Cele cîteva mii de hectare destinate construcției au constituit tema multor tablouri cu apă de roze și a multor poeme amare. Casele țăranilor din Mogiła și Krzesławice ofereau un contrast dintre cele mai izbitoare cu locuințele moderne și silueta cuptorului înalt, în timp ce unii patrioți locali nu încetau să discute dacă Nowa Huta se găsește lîngă Cracovia sau, dimpotrivă, Cracovia lîngă Nowa Huta. Și — curios — acum, cînd complexul metalurgic aduce beneficii zilnice de 12 milioane zloți, cînd dă a treia parte a producției naționale de oțel, metalul care servește la evaluarea potențialului economic al unei țări, nu auzi aici decît: «nu există nimic extraordinar la noi... un oraș obișnuit... o parte a Cracoviei... trăim, muncim...»

O CONTRAREACȚIE

În anii primei etape a construcției, cracovienii erau rari la Nowa Huta. Mai mulți erau ceilalți, tinerii din voievodatele Cracovia și Kielce, din Rzeszów, Białystok și Lublin. Totuși Cracovia a ajutat, în felul ei, Nowa Huta. Numărul studenților Școlii superioare de mine și metalurgie a crescut de la 3 000 la 13 000, a fost înființată o Școală politehnică cu 4 000 de studenți. În școlile superioare și secundare din Cracovia orientarea către tehnică, specifică tineretului din Nowa Huta, a transformat structura învățămîntului. Acest proces a insuflat o viață nouă chiar și bătrînei Universității Jagellone care, în ciuda tradițiilor sale de șase ori seculare, a resimțit forța rivalității.

Profesorii Școlii superioare de mine și metalurgie vin des la Nowa Huta. Fac parte din consiliul științific și tehnic al uzinelor metalurgice. Nevoile concrete ale industriei influențează, la rîndul lor, programele și sistemul de învă-

NOWA HUTA, LÎNGĂ CRACOVIA SAU INVERS?

Correspondență specială de la Irena SCHOLL (Interpress — Varșovia)

exemplu «șef brigadă furnale», «oțelar categoria I» etc. Și un alt fenomen: 76 artiști plastici, absolvenți ai Școlii de bele-arte din Cracovia, s-au instalat la Nowa Huta. La început pentru că li se oferiseră locuințe și ateliere, apoi pentru că ritmul rapid al transformărilor le-a furnizat o bogată sursă de inspirație, pentru că au întrezărit perspectiva de a-și expune lucrările în fața unui public profund interesat. Expoziția «Artiștii din Nowa Huta», organizată acum cinci ani, a fost vizitată de 90 000 persoane. Mai mulți pictori locali s-au consacrat, expunîndu-și lucrările în străinătate. La marea tradiție a picturii cracoviene, legată de farmecul vechilor cartiere, s-a adăugat coloritul modern al gigantului industrial...

Mai poate, în cazul acesta, fi vorba de «exotism», sau este vorba, pur și simplu, de viață?

DORINȚA DE A PĂRĂSI CĂRĂRILE BĂTUTE

Proces de integrare, deplasări, influențe. În spiritul autorilor localizării, Nowa Huta trebuia să spargă rigiditatea oarecum burgheză a Cracoviei. Edilii nu ating acest

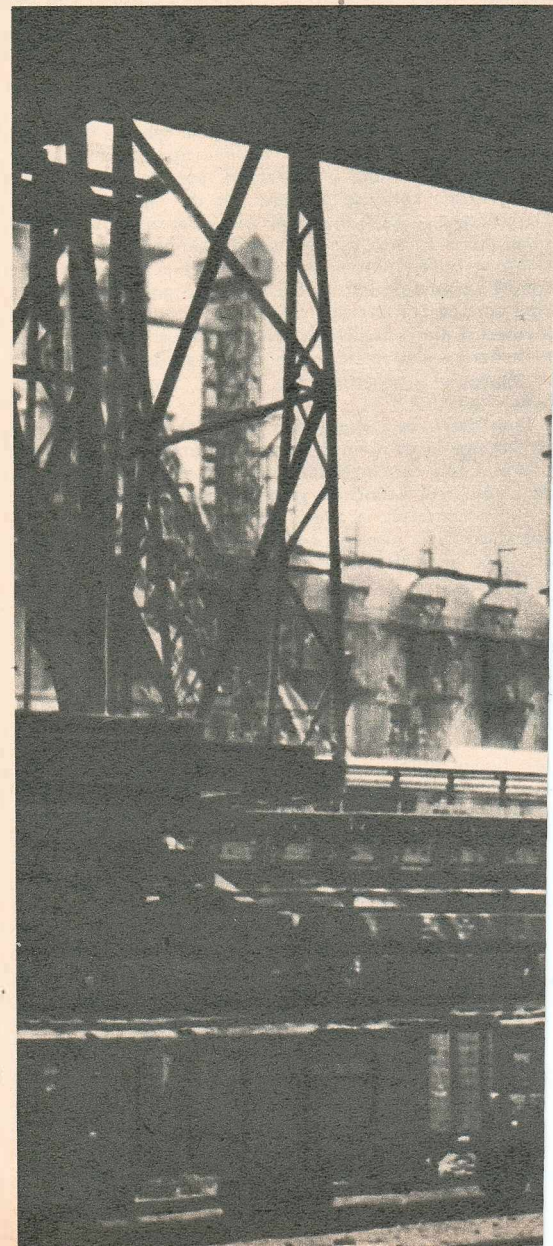

țămînt al școlii. Instruirea se propagă la Nowa Huta în virtutea aceleiași reacții. Fiecare al treilea locuitor al Nowa Hutei învață sau își completează studiile (la scară națională proporția este de unul la patru). Unii văd în acest fenomen influența Cracoviei, a cultului său pentru cunoaștere și intelect, alții sînt de părere că gustul pentru studiu este o emanație a uzinei metalurgice unde e imposibil să fi promovat fără o calificare superioară. S-ar putea ca atît unii cît și ceilalți să aibă dreptate.

Calificarea este apreciată la Nowa Huta mai mult ca oriunde. Pe ușile apartamentelor, numeroase cărți de vizită indică nu numai numele locatarului, ci și profesia sa, de

Locuințele specialiștilor oțelului.

Uzinele metalurgice Lenin în jurul lor s-a născut și s-a dezvoltat, la 11 kilometri de Cracovia. Nowa Huta — cartierul industrial care a crescut curînd pînă la proporțiile unui oraș de sine stătător.

subiect decât cu multă discreție. «Cracovia nu mai dă tonul... diferitele sale cercuri nu mai sînt atît de închise». Alții vorbesc mai pe față: «E cert că existența unei întreprinderi capabile să folosească zeci de mii de persoane conferă un plus de dinamism personalului întreprinderilor mai mici și mai vechi. În atari condiții, progresul poate înainta cu mai multă îndrăzneală, în pofida unui anume sentiment de confort bine instalat...».

Dar nu este vorba aici decît de sentimente și impresii. Nowa Huta nu constituie încă un obiect de studii sociale și sociologice aprofundate. Și e păcat. Părerile preconceptuate se pot curînd dovedi înșelătoare.

Se spune, de pildă, Cracovia — oraș de pensionari, Nowa Huta — cartier al tineretului. Totuși, tinerii care acum douăzeci de ani săpau fundațiile primelor clădiri au făcut burtă și adoră să-și petreacă serile în fața televizorului (există la Nowa Huta mai multe televizoare decît în toate celelalte cartiere ale Cracoviei luate laolaltă). Uzinele metalurgice numără de pe acum 70 de pensionari; în cincisprezece ani vor fi mii. Cercul pensionarilor a și cerut un local în care să organizeze o casă de cultură. Deocamdată însă tineretul predomină.

Doă cuvinte pot defini acest cartier al Cracoviei, aflat la 11 km de oraș: dezvoltare și dinamism. Se remarcă aici o adevărată cursă de însușire a cunoștințelor, dorința de a părăsi cărările bătute, un interes viu pentru tehnică, cultură, sport. Există la Nowa Huta o serie de ansambluri muzicale de amatori, cinci cluburi sportive, în frunte cu «Hutnik», cinci centre ale Comitetului pentru cultură fizică, două secții ale societății turistice P.T.T.K. și un iaht-club. Nowa Huta dispune de 143 terenuri de sport, de două stadioane acoperite, de o stațiune turistică.

Preocupările locuitorilor nu converg numai spre studii și sarcini de producție. Activitatea consiliilor de cartier, principalul instrument al Președinției consiliului local al poporului, s-a dezvoltat considerabil în ultimii ani. Manifestările sportive și spectacolele se bucură de un uriaș succes, ca și sportul propriu-zis, ca și turismul; vecinii întrețin relații amicale.

Noile condiții de viață, imperatiile industriei și ale promovării sociale au generat preferințe și aspirații diverse. Așa se prezintă, în această toamnă a anului 1970, Nowa Huta, orașul care, ca o lentilă, concentrează prefacerile socialiste ale întregii Poloniei.

dialog cu cititorii

de H. DONA

«Ați afirmat de mai multe ori, în cadrul rubricii «Dialog cu cititorii», că televiziunea este fenomenul contemporan cu cel mai mare «impact» asupra opiniei publice, cu cea mai mare forță de pătrundere și comunicare, ne scrie cititorul **N. ALEXANDRU**, din Tr. Măgurele. Foarte frumos și foarte adevărat. Dar ce ați făcut dumneavoastră, cei de la «Flacăra», pentru a oglindi în coloanele revistei un asemenea fenomen de masă, o activitate care interesează în cea mai mare măsură milioane de oameni? Nu vi se pare că publicarea unei cronici săptămînale și a citorva rînduri la Memento e prea puțin? Ce aveți de gînd să faceți în viitor?» În fața unei asemenea chemări la ordine nu putem decît răspunde că, într-adevăr, sîntem deficitar la capitolul televiziune. Puținătatea spațiului de care dispunem, existența unei reviste specializate (Programul Radio TV), dificultățile pe care le întîmpină televiziunea de a ne comunica un program cert cu multe săptămîni înainte și alte motive — toate la fel de serioase — nu ne pot totuși dispensa de obligația de a prezenta, mai pe larg decît o făceam pînă acum, activitatea televiziunii. Sperăm că nu peste mult timp această preocupare se va oglindi în paginile «Flăcării».

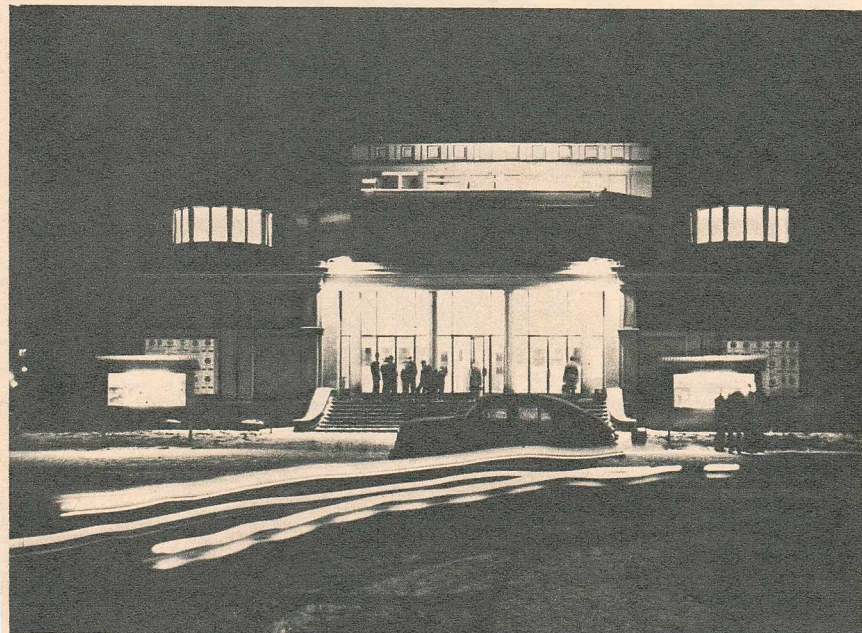
În legătură cu problema studierii limbilor străine, am mai primit o scrisoare — de la cititorul **Victor TRĂUȘAN** din Săvirșin, jud. Arad — în care, în continuarea listei de măsuri preconizate pentru învățarea limbilor străine, listă despre care am vorbit chiar în această rubrică, se propune și «majorarea considerabilă a locurilor» în secțiile de limbi străine din universități. Credem că cititorul nostru nu are perfectă dreptate. Locurile în chestiune se fixează în raport cu necesitățile de cadre didactice, interpreți, bibliotecari, documentariști etc., necesități fatalmente limitate. Problema nu este de a mări «considerabil» numărul studenților la secțiile sus-numite, ci de a face ca toți specialiștii — ingineri, economiști, medici, arhitecți, profesori, tehnicieni — să cunoască una sau mai multe limbi de circulație mondială. În acest sens converg și recente măsuri luate de Ministerul Învățămîntului.

Un cititor din București, **Vasile ZAHARIA**, după ce face cîteva observații critice întemeiate cu privire la unele materiale apărute în revistă, se oprește și asupra problemei neologismelor. Nu e prima dată cînd ni se scrie în această privință, dar argumentele nu sînt totdeauna convingătoare. Printre termenii condamnați de tov. Zaharia înțîlnim, de pildă, conceptualism (care e denumirea unei anumite concepții filozofice), intimist, augmentare, ignobil, anterioritate, unicitate, libațiune, penurie, care sînt bine introduse în limbă și ni se par utile, chiar dacă la unele (nu la toate) am putea găsi aproximative echivalente «neașe». Cuvinte ca «desacralizare», «demitizare» fac parte dintr-o terminologie modernă care s-a impus cam în același timp în toate limbile de cultură. De asemenea, de ce să nu poată un ziarist folosi cuvîntul «pétanque» cînd e vorba de un joc franțuzesc, fără echivalent în alte părți? Cit despre «angoasă», nu vom găsi în «limba strămoșilor noștri» un corespondent perfect, poate pentru că strămoșii noștri nu erau angoasați (termenul de «neliniște» nu e perfect echivalent). De un lucru să fie sigur tov. Zaharia: nici un scriitor contemporan nu-și permite să introducă în limbă atîtea neologisme cite au introdus Dimitrie Cantemir și Stolnicul Cantacuzino la vremea lor. Neologismele inutile se elimină de la sine.

Am fi vrut să ne ocupăm în această coloană și de încă trei scrisori, dar am fost împiedicați de chiar autorii lor. Un inginer din București i se adresează printr-o scrisoare deschisă Ancăi Petnisocar, despre care a fost vorba în reportajul «Absențe nemotivate» din nr. 42, dîndu-i niște sfaturi, pare-se, foarte utile. Toate bune, dar evită să se iscălească. Ce autoritate pot avea sfaturile unui anonim? Un profesor, tot din București, aduce cîteva completări interesante cu privire la trofeul primit de Alecsandri pentru «Ginta latină» și cu privire la renașterea literaturii catalane. Iarși foarte bine, dar autorul nu vrea să fie semnat decît cu inițiale. Ce fel de contribuție științifică mai e și asta, învăluită în semianonimat? De cine le-o fi frică (de Virginia Woolf, poate) celor care își ascund identitatea?

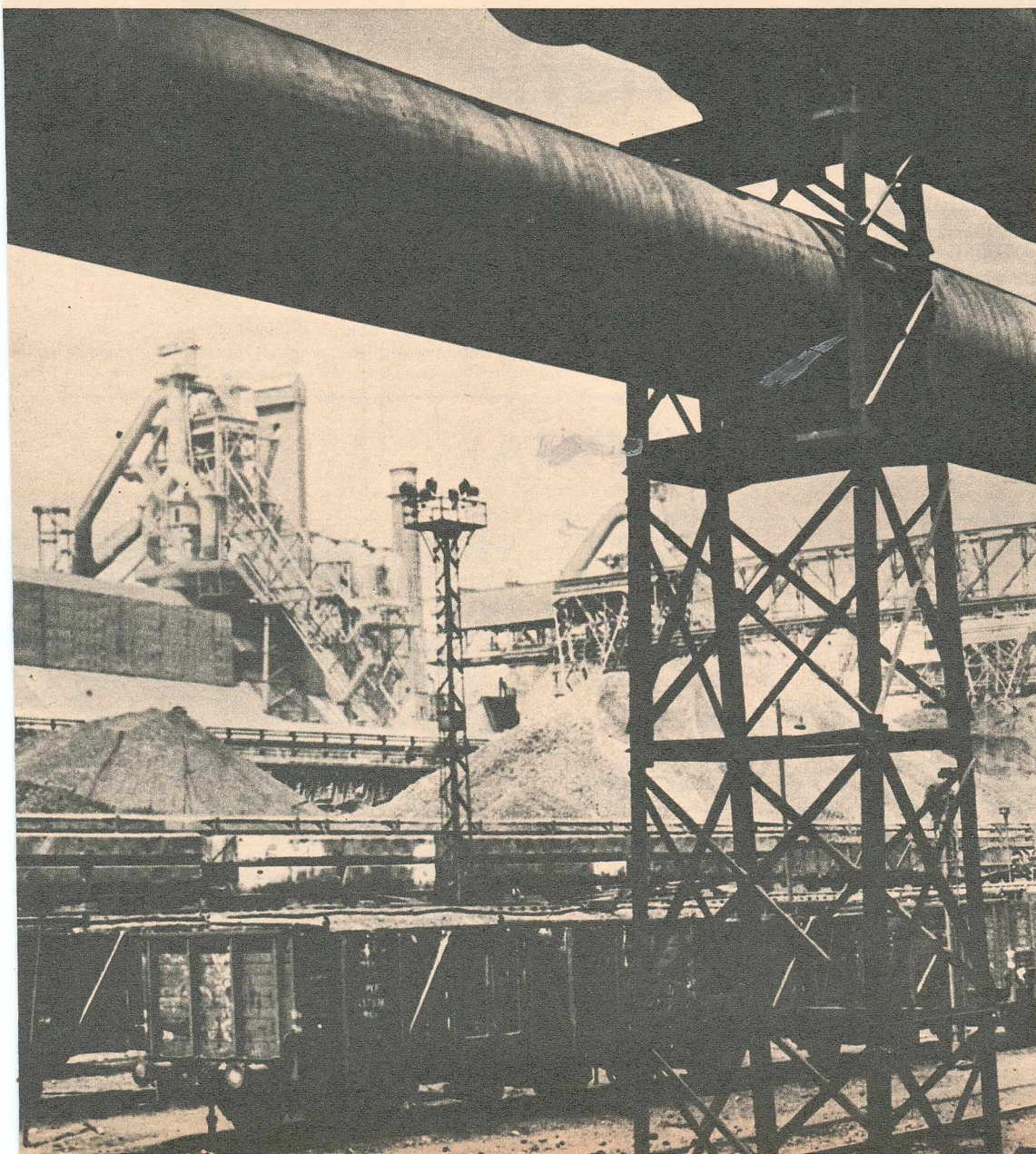
Ce să mai spunem despre a treia scrisoare? Cititorul **Ion ALEXIU** din Bacău ne sfătuieste să vorbim cîteodată și despre participarea României la unele reuniuni internaționale și, de asemenea să publicăm numele și adresa celor care oferă colecții din revista «Flacăra». Pînă la primirea acestei sesizări eram convingi că facem și una, și alta cu regularitate. Acum nu mai sîntem atît de siguri. În dialogul dintre noi și tov. Alexiu cineva a încurcat borcanele.

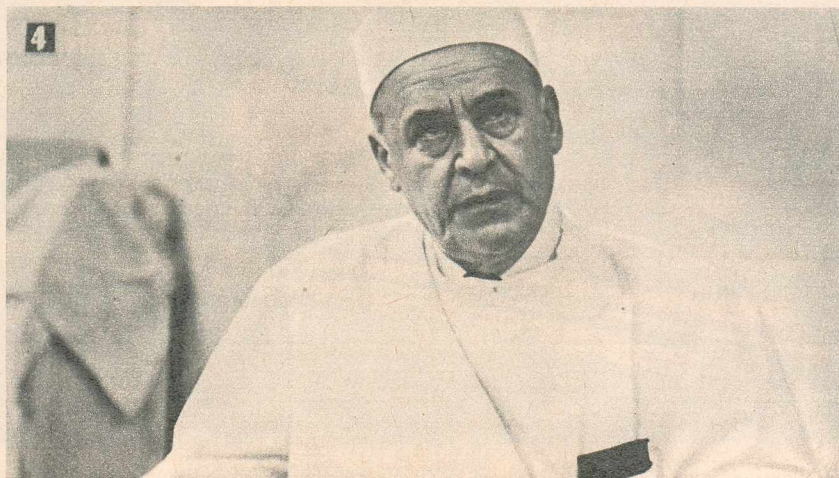
Au început să sosească (și încă în număr mare) răspunsurile la ancheta «Flăcării». Ne-a mirat (și ne-a întristat) zelul unei cititoare din Galați, care pentru a forța succesul favoriților săi (Dan Spătaru, Alain Delon etc.) ne trimite, sub douăsprezece semnături diferite, douăsprezece răspunsuri. E păcat și de cei 6 lei și 60 de bani cheltuiți, e păcat și pentru umbra pe care o aruncă asupra celorlalte sute de răspunsuri, simple, oneste și... unicate.

«În întreaga viață a Cracoviei — pînă și în sălile de șase ori secularei Universității Iagellone — și-a spus cuvîntul influența activității trepidante a uriașului industrial de la Nowa Huta.»

«O viață cit se poate de obișnuită...»
O viață în care, pe lîngă preocupările profesionale, pasiunea pentru artă și-a făcut un loc și lăcașuri pe măsura importanței pe care cultura și-a cîștigat-o în viața omului modern.

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

Eveniment de prestigiu al toamnei cinematografice, Festivalul filmului sovietic ne-a prilejuit, ca și în anii trecuți, o amplă cunoaștere a creației din ultima vreme. Alături de două remarcabile ecranizări după opere clasice, **Cadavrul viu** (regia — Vladimir Vengherov) și **Crimă și pedeapsă** (regia — Lev Kulidjanov), am admirat câteva realizări ce dezbate pasionantele probleme social-politice ale prezentului sau care evocă paginile unui trecut emoționant: **Măsura riscului** (regia — L. Makaricev), **Soarele alb al pustiului** (regia — Vladimir Motili), **Ultima vacanță** (regia — Valeri Kremnev), **Unghiul de cădere** (regia — Ghenadi Kazanski), **Orologiul Kremlinului** (regia — Viktor Gheorghiev). O bucurie aparte a constituit-o revederea câtorva dintre cei mai iubiți

actori sovietici: Alexei Batalov, Innokenti Smoktunovski, Boris Livanov, Ariadna Senghelaia, Anatoli Kuznețov, Alla Demidova, Viktoria Fedorova.

1. *Raskolnikov și Porfiri, nume cunoscute celor care îl iubesc pe Dostoievski. În filmul lui Lev Kulidjanov cei doi sînt interpretați de Iuri Taratarkin și Innokenti Smoktunovski.*
2. *Recital Batalov: Cadavrul viu.*
3. *Unghiul de cădere — sau datoria de a-ți fi credincios ție însuși.*
4. *Multiplele semnificații ale răspunderii morale răzbat pregnant într-un film profund contemporan: Măsura riscului. În rolul principal — marele actor Boris Livanov.*

AL 19-LEA FESTIVAL INTERNAȚIONAL „CITTÀ DI TRENTO“

vedetele la ordinea zilei:
natura și omul

Pînă la urmă tot Sadoul avea dreptate cînd spunea: «Cu cît vor fi mai multe festivaluri cinematografice în lume, cu atît mai bine». Chiar și acum, după ce multe din marile întîlniri internaționale au fost zguduite de frigurile contestației, după ce clienții prestigioși au tunat și fulgerat împotriva «concursurilor» și «mostrelor» pentru ca în anul următor să se prezinte din nou la start, în sfîrșit, după atîta frumusețe de scandal — pîine albă pentru publiciști — festivalurile, mari sau mici, își vîd de drumul lor. Fiecare cu problemele și grijiile lui. Recentul Festival internațional «Città di Trento» (Italia), închinat filmului de explorare a naturii, a fost lăsat să-și desfășoare în tihnă activitatea, aflată la cea de-a 19-a ediție. Abia după cîteva zile, în sala cinematografului Teatro Sociale, un grup de «tineri necunoscuți» au uitat cîteva jucării sub forme de bombe. Dar noi eram deja departe, iar festivalul își atinsese pe deplin scopul, cum se obișnuiește a se spune. Ca și în anii trecuți, manifestarea de la Trento, cu caracterul său atît

de special, a strîns cîteva dintre cele mai sincere pelicule închinat multiplelor și veșnic surprinzătoarelor relații dintre om și natură. Iar astăzi, a cunoaște natura înseamnă după cum atît de frumos amintea directorul festivalului, domnul Giuseppe Grassi, «a fi disponibili s-o înțelegem și s-o iubim. Deși cunoașterea și dragostea sînt geloase, cînd e vorba de natură ele ne conduc împreună către acea mare operă de salvare și apărare a ei. Iată de ce nu se poate asista impasibil la anumite proiecții».

Într-adevăr, nu s-a putut. Pentru toți cei de-acolo, ziariști, critici, regizori, operatori, sportivi, filmele — documentare sau artistice — aflate în concurs (sau hors-concours) au fost tot atîtea porți larg deschise către imensa lume care ne înconjoară, pentru care nu avem timp sau în fața căreia ochiul nostru omenesc este neputincios. Sincer vorbind, este greu să faci față unei avalanșe de fru-

Cineastul american Norman G. Dyhrenfurth și-a propus să plece «în căutarea lui Yeti». Nu l-a găsit, în schimb, în drum, a consemnat pe peliculă viața unor oameni mai puțin cunoscuți.

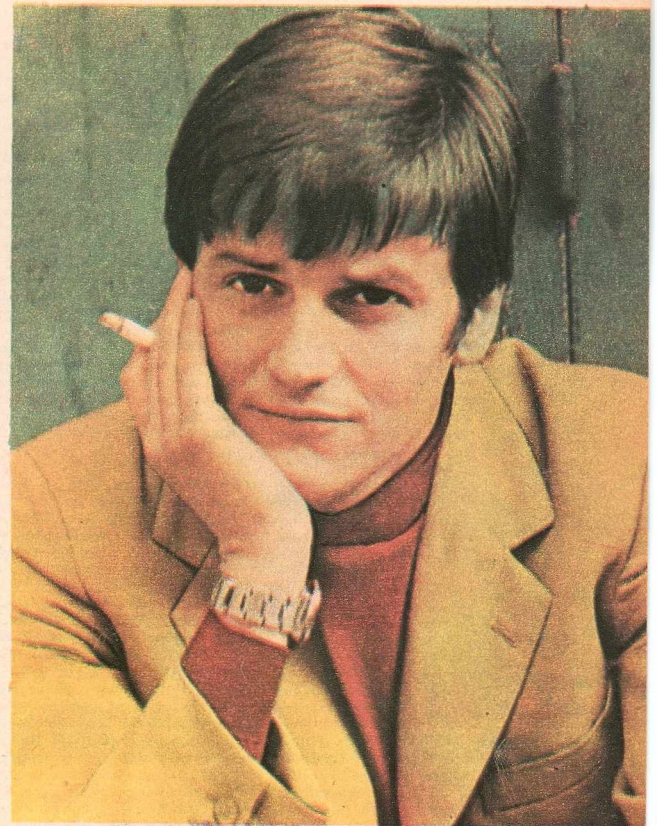

(Continuare în pag. 18)

ACTORI ȘI ROLURI

◀ Jane Fonda, a cărei activitate politică din ultima vreme este binecunoscută, într-unul din rolurile ei de succes: Barbarella lui Roger Vadim.

Jacques Perrin, care tinde să devină un cineast total (regizor, producător), este protagonistul unui film de groază realizat de Paul Vecchiali: Sugrumătorul.

Pe ecrane

„SENTINȚA“

Numele regizorului maghiar Ferenc Kosa era o cheazăie pentru reușita filmului. Una din creațiile sale anterioare, *10 000 de sori*, ne-a îngăduit să cunoaștem pe deplin un regizor al cărui talent se cheltuia fructuos în pasiunea cu care investiga destinul individului confruntat cu istoria. Am recunoscut această constantă a personalității sale și în coproducția româno-ungaro-slovacă *Sentința*, dar din păcate nu am regăsit-o integral. Unghiul din care cineastul privește istoria este surprinzător de îngust, prin el nu pot răzbate conflictele unei epoci anume, ale unei mișcări sociale determinate, cea condusă de Gheorghe Doja, ci doar nelămurite înfruntări general umane. Doja însuși pare desprins de timp, rupt de oamenii pentru care s-a jertfit de fapt. Hotărît să realizeze un portret spectaculos al unui conducător intransigent, autorul uită adevărul istoric. Chipul eroului are într-adevăr dimensiuni legendare, dar ele pot fi ale oricărui altuia. Emoția este sărăcită cu atât mai mult cu cât demonstrațiile de măiestrie regizorală, alternanța scufundărilor în memorie cu momentele prezentului nu fac decât să încifreze mai apăsător sensul filmului. Excelenta interpretare a lui Ferenc Bessenyei (Doja), imaginea virtuosului operator Sandor Sara rămân realizări izolate.

M.M

te
le
gra
me

● Kakoyannis a început filmările *Troienelor*. În rolurile principale apar trei actrițe cu o carieră îndelung consolidată, Katharine Hepburn, Irene Papas, Vanessa Redgrave și o tânără norocoasă: Geneviève Bujold.

● Pentru numărul special de Anul nou, sofisticata revistă de modă *Vogue* și-a ales o redactoare șefă de aur: Jeanne Moreau. Actrița a anunțat că are planuri mari, dar «secrete». Ziarștilor le-a dezvăluit unul singur: va solicita colaborarea soțiilor celor mai cunoscuți 15 regizori din lume.

● Charlton Heston a fost ademenit de Dean Martin să cînte și să danseze într-un spectacol de televiziune.

● Actorul american Dustin Hoffman, căruia filmele *Laureatul* și *Cowboy-ul* de la miezul nopții i-au adus o binemeritată glorie, este în prezent protagonistul unui film despre care se presupune că va avea «cel mai lung titlu al sezonului cinematografic». Iată-l: «Cine este Harry Kellerman și de ce spun aceste lucruri îngrozitoare despre mine?»

● Johanna Shimkus — a cărei cota de vedetă internațională crește din ce în ce — este partenera lui Mel Ferrer în filmul *O cameră în Paris*.

● Annie Girardot (foto 1) este protagonista dramaticului film al lui André Cayatte *A muri din dragoste*.

● Pe genericul filmului *Madly*, numele actriței Mireille Darc apare de două ori: ca vedetă (parteneră a lui Alain Delon) și ca autoare a scenariului. De data aceasta semnează Mireille Aigroz.

● Richard Harris, cunoscutul actor englez («Această viață sportivă»), a anunțat de curînd titlul celui de-al doilea film pe care îl realizează în calitate de regizor: *Praf*. În rolul principal — Romy Schneider.

● Lea Massari («Aventura») (foto 2), una dintre cele mai îndrăgite actrițe ale publicului italian, turnează mult în Franța. După *Céleste*, feminin — singular și *Cu răsuflarea tăiată*, va fi partenera lui Jacques Brel în filmul lui Marcel Carné Asasini «la poruncă».

de Constantin POPESCU

AL 19-LEA FESTIVAL

(Urmare din pag. 16)

mușete în stare pură — să vezi, bunăoară, fantastica lume de corali filmată de Pierre Levie (Belgia) de-a lungul unor istovitoare ore petrecute sub apă — și să rămii stăpîn pe toate argumentele tale estetice, pe unitățile obișnuite de apreciere a filmelor. Dar așa păcătui dacă ai spune că adjectivul «pitoresc» — atît de repudiat de noi — este cel care mi-a venit cel mai des în minte. Cu o selecție riguroasă, care a exclus de la bun început gratuitățile, festivalul și-a propus să reamintească, în primul și în primul rînd, multiple semnificații și implicații ale relațiilor om-natură viciate, fatalmente, de multele obligații și schimbări impuse de ritmurile vieții moderne. Între un protest vehement împotriva otrăvirii apelor din marile zone industriale și un avertisment celor careucid fără milă pădurile, multe din filmele festivalului s-au adresat însă modestului poet și gînditor care zace în fiecare dintre noi. Documentariști cu renume precum Philippe Cousteau (*Balenele deșertului*, Franța), Ben Clark (*Cățărătorii*, Anglia), Fabrizio Pelombelli (*Moartea unui cerb*, Italia), R. Puskonov (*Fiammingo, vis de aur*, U.R.S.S.) nu au investigat, pur și simplu, natura, ci au alcătuit adevărate elegii cinematografice despre singurătate, moarte, părăsire. Am încercat o cumplită strîngere de inimă în seara cînd am văzut *Moartea unui cerb* (distins cu premiul CIDALC). Părea filmat de cineva care cunoștea «Moartea căprioarei» a lui Labiș al nostru. (Și cum tot mă gîndeam acasă, m-am întrebant în sinea mea de ce Studioul «Al. Sahia» nu a ținut să fie prezent cu nici una din producțiile sale. Filmele lui Ion Bostan, Titus Mezaros sau Ervin Szeckler — și nu numai ale lor — ar fi putut concura cu mari șanse de succes. Dar asta este altă poveste). Au avut grijă să ne trezească din vis și meditație, să ne aducă cu picioarele pe pămînt, binecunoscutii Bruno Bozzetto și Ermanno Olmi. Primul, cu umorul său incisiv, ne tale orice chef de a mai pleca la munte înarmați pînă în dinți cu toate binefacerile industriei moderne de turism. Filmul său, un desen animat de 10 minute (*Domnul Rossi la camping*), a fost un fel de bomboană amară tăvălită ușor prin zahăr. Ermanno Olmi, cîștigătorul Marelui premiu pentru lung metrajul *Irecuperanti* (în traducere ar veni «Cei care recuperează» — interpretat de actori neprofesioniști — ne-a infipt o altă gheară în suflet. Filmul său reconstituie — cu o vădită dorință de a nu se lăsa copleșit de nici un fel de sentimentalism — trista poveste a doi «recuperanți», oameni care-și cîștigă existența bătînd munții în căutarea a tot felul de obiecte feroase rămase din timpul războiului. Așii au secretele lor, știu să le detecteze și să le valorifice cu un anumit orgoliu comico-jalnic, începătorii cunosc dificila perioadă de acomodare cu riscurile acestei meserii umiltoare. Olmi a încercat să zîmbească pe alocuri, să ne descrețească puțin fruntile, drept care și-a ales, printre alți eroi, și un bătrînel șugubăț. Dar filmul său rămîne trist. Nici în viață cineastul nu este cine știe ce fericit. Soarta documentarului l-a dezamăgit de multe ori, așa că în ultima vreme s-a îndreptat către regia de teatru (la Torino i se joacă, în aceste zile, spectacolul «Zilele, oamenii», de David Lagola, iar la Bolzano — «Ultimele analize», de Saul Bellow).

Are dreptate Olmi. Chiar aici, la Trento, am aflat că, din păcate, toate aceste filme, strînse cu atîta grijă, nu se știe dacă vor ajunge în sălile de cinema. Colegii de meserie mi-au povestit că atitudinea față de filmul documentar este una dintre multele nemulțumiri ale cineastilor. Nu este pentru prima dată cînd aflăm că pe atîtea și atîtea meridiane documentarul este lăsat în plata Domnului. Se fac festivaluri, dar existența lor se prelungește doar prin rivalna iubitorilor fanatici; pentru cumpărarea și răspîndirea peliculelor ar fi nevoie și de alți fanatici, dispuși să dea ceva bani. Ceea ce e mai greu. Și atunci cum să nu strigi tu, meseriașul, care vrei să vezi filme, «Trăiască festivalurile!»?

Magda MIHĂILESCU

Eroul și autorul filmului «Victorie pe schiuri asupra Eigerului» (adevărat erou și el): schiorul acrobat Sylvain Saudan (Elveția), oaspete al festivalului, și B. Reymond, regizor și operator.

BRION Françoise

Actriță franceză de film și teatru, născută la Paris, la 29 ianuarie 1934. Studiază arta dramatică cu Pierre Dux și R. Girard și la Actor's Studio, la New York, făcînd dovada talentului său în piesele: *La brune que voilà*; *Lucy Crown* și mai ales în *Chateau en Suède* de Françoise Sagan (1960) și *Les Troyennes* de Euripide (adaptare de Sartre) în regia lui Cacoyannis (1965). Ca actriță de film își datorează celebritatea cineaștilor din enoul val, care au văzut în ea interpreta ideală a filmelor lor. Așa au fost: Pierre Kast (*Le bel âge; Vacances portugaises*), Edouard Molinaro (*Un martyr in oras*), J. Doniol-Valcroze, care avea să-i devină soț (*L'eau à la bouche; Le coeur battant; La dénonciation*). Aceste filme au impus tipul ei de feminitate rasată, sofisticată, cu un vag aer de intelectualism, total lipsită de căldură umană (cu o singură excepție, rolul din *Codin*, filmul lui Colpi, turnat la noi). Aceste atribute au făcut din ea interpreta ideală a unui film complicat ca *L'immortelle* de A. Robbe-Grillet, unde misterioasa eroină e mai mult o figură simbolică decît o creatură vie. Împărîndu-și activitatea între teatru, TV și cinema, F.B. este prezentă pe genericul unor filme ca: *Le Saint mène la danse; Katia; Comment qu'elle est; Le jeu de la vérité; Les parisiennes; Lemny pour les dames; Et Satan conduit le bal; Dragées au poivre; Un monde nouveau; Cortes sur table; La blonde de Pekin* etc.

BRITT May

Actriță de film internațională, de origine suedeză, născută Mai Britt Wilkens, la Lidings (Îngă Stockholm), la 22 martie 1933. Descoperită de Carlo Ponti și Mario Soldati în Suedia, este invitată în Italia, unde turnează în regia acestuia din urmă *Iolanda, la figlia del corsaro nero* (1952). Filmele care urmară: *La nave delle donne maledette; La Lupa* (de Alberto Lattuada, după Giovanni Verga); *Il piu comico spettacolo del mondo; Cavalleria rusticana; L'ultima amante; Prigionieri del male; Vergine moderna* (de Marcello Pagliero) cu Vittorio de Sica (în Italia); *Ça va barder* cu Eddie Constantine (în Franța) etc. sînt filme inegale, care nu pot da decît o vagă idee despre posibilitățile majore ale acestei atît de singulare actrițe. Veritabila ei consacrare i-o aduce însă filmul regizorilor Flavio Steno și Mario Monicelli, *Infidelele* (1953). Frumusețea ei aspră, ușor senzuală, silueta ei de o grație suverană, eleganța cu totul personală sînt aservite aci unei personaj a cărei evoluție dramatică cerea din partea interpretei o concentrare și o forță de expresie ce atinge în final un paroxism accesibil numai unei mari actrițe. May Britt a trecut cu brio acest examen. Rolul ei a atras asupra-i atenția producătorilor americani. Este distribuită în *Război și pace* de King Vidor și, sub contract, la Hollywood, turnează câteva producții de prestigiu: *The Young Lions*, cu Marlon Brando, Montgomery Clift și Dean Martin, și *The Blue Angel*, remake al famosului *Ingerul albastru* (unde prelua rolul Marlenei Dietrich), alături de Curd Jürgens, ambele realizate de Edward și Dmitryk; *The Hunters* de Dick Powell, cu Robert Mitchum, Robert Wagner, și *Murder Inc.* cu Stuart Whitman. Căstorită cu cîntărețul negru Sammy Davis jr., a fost obiectul unor nemaînfrînate manifestări de ostilitate din partea cercurilor rasiste din S.U.A., care i-au periclitat (se pare definitiv) cariera începută sub acit de fericite auspicii.

DE BROCA Philippe

Regizor francez de film, născut la Paris la 15 martie 1933. După terminarea studiilor la Ecole de Vaugirard, pleacă într-o expediție organizată de Citroën-Bosh-Lavalette în Sahara, ca cineast, turnînd o serie de documentare. După serviciul militar se reîntoarce la Paris, unde face asistență de regie pe lângă Henri Decoin, G. Lacombe, F. Truffaut și Chabrol. Cu concursul lui Chabrol (ca producător) poate turna primele sale filme, ca regizor și scenarist: *Les jeux de l'amour, Le farceur și L'amant de cinq jours* toate cu Jean-Pierre Cassel, filme care trezesc interesul criticilor și cuceresc cu ușurință publicul prin farmecul și fantezia lor. Cu același Cassel avea să realizeze cîtiva ani mai tîrziu o altă scîpăritoare comedie satirică, *Un monsieur de compagnie*. Colaborarea lui cu actorul J.P. Belmondo ca interpret principal avea să dea însă roade și mai bune. Regizorul oferă actorului posibilitatea de a-și dezvoltat calitățile-i de comedian născut, iar actorul asigură filmelor lui acea notă de vesel romantism (*Les tribulations d'un chinois en Chine*, de vervă picarească (*Cartouche*), de aeriană nonșalanță (*Omul din Rio*) pe care și le dorea cineastul. De Broca avea să mai contribuie cu umorul său personal la reușita unor filme în schecuri ca: *Les 7 péchés capitaux; Les veinards; Le plus vieux métier du monde*. Filmele sale sînt rare, dar de fiecare dată ele aduc un aer de grație și fantezie, amabile dar mușcătoare, elegante și pline de virulență. Așa sînt cele două farse de mare clasă: *Le roi de coeur* (cu Alan Bates, J.C. Brialy, Pierre Brasseur și Micheline Presle) și *Le diable par la queue* (cu Yves Montand, Maria Schell, Madeleine Renaud). Așa va fi și *Les caprices de Marie* (cu: Philippe Noiret, J.P. Marielle, Marche Keller), ultimul său film, și, desigur, *Thomas Agnelet*, dedicat piraiților, pe care-l pregătește de cîtiva ani.

BRONSON Charles

Actor american de film, teatru și TV, de origine lituaniană, născut Charles Buchinski, la Ehrenfeld (S.U.A.), la 3 noiembrie 1920. Fiu de emigranți săraci, va fi la început mîner (ca și tatăl său), apoi, după împreriuri, servitor, salahor, mîsurător... pînă la izbucnirea războiului, cînd e trimis pe frontul japonez. După încetarea ostilităților se întoarce în patrie hotărît să-și schimbe existența. Se angajează în trupe de teatru ambulante și cu primii bani își plătește studiile de artă dramatică la Pasadena Playhouse. Este angajat la TV, unde devine repede cunoscut și apreciat pentru rolurile sale de brute, de la delincvenți și psihopați, perfect adecvate fizicului său solid și tipului său dur. În 1950 e chemat la Hollywood unde va «prelua» același tip de roluri, de care cu timpul va ști să se debaraseze. Debutează în *You're in the Army Now*, alături de marele Gary Cooper, și turnează în 10 ani peste 20 de filme, în care se dovedește un excelent actor de compoziție, filme semnate de cinești ca: Robert Aldrich (*Vera Cruz; Apache*), Curtis Bernhardt (*Sadie Thompson*), Delmer Daves (*Drum Beat; Jubal*), André de Toth (*House of Wax; The City is Dark*) ș.a. Și totuși nu-și dobîndește celebritatea decît după memorabilul *Cei șapte magnifici* de John Sturges (1960). De aci încolo fiecare rol nou adaugă alți lauri gloriei sale crescînde: *Thunder of Drums; Kid Galahad; Four for Texas* de R.Aldrich (unde apărea alături de Dean Martin, Sinatra și Anita Ekberg); *The Great Escape*, de John Sturges, cu Steve McQueen, James Coburn; *The Sandpiper* de Minelli, cu Elizabeth Taylor și R. Burton; *Battle of the Bulge* de Ken Annakin, cu Henry Fonda; *This Property is Condemned* cu Nathalie Wood; *Dirty Dozen* de R. Aldrich, cu Lee Marvin; *Villa Rides* cu Yul Brynner; *The Dubious Patriots* cu Michèle Mercier, Tony Curtis. În ultimii doi ani popularitatea lui C.B. a crescut vertiginos. E comparat cu Găbin și Gary Cooper. E invitat în Franța să împartă cu Alain Delon onorurile filmului *Adieu l'ami* și creația lui eclipsează total pe starul francez. Iar în *C'era una volta il West* pune în umbră chiar pe Henry Fonda. Ultima lui apariție în filmul de suspense al lui René Clement, *Le passager de la pluie* (cu Marlene Jobert), a cucerit sufragiile publicului și criticii pariziene.

de Felicia ANTIP

DAR ACTORII?

Aș minți dacă aș spune că varietățile fac parte dintre emisiunile pe care le prefer. Cel mai amuzant tip de divertisment muzical este, după părerea mea, show-ul de tip Averty, nu numai o dată realizat în condiții mulțumitoare de televiziunea noastră și abandonat — nu știu de ce — de la o vreme. Dar varietățile sînt un gen nemaipomenit de popular, publicul se dă în vînt după ele și chiar unii foarte prea rafinați esteți «se deconectează» urmărind nepretențioasele spectacole cu muzică, dans și glume. Numai că, din concesie în concesie, de la «lasă că merge și așa» la «e bună și cutărică dacă nu vine cîntărețul la care ne-am gîndit» și la «nu se poate, dom'le, fără cîrlinge, ce vrei să nu ridă lumea?» varietățile căzuseră la un moment dat sub limita de jos a onorabilității. Cînd spunea «varietăți», televiziunea uita parcă de orice autoexigență și admitea texte, poante și scîlămbăieli care nu și-ar fi găsit locul în nici un alt program. De la pămînt nu-i ușor să te ridici. O reputație stricată se reface al naibii de greu. Dacă aparențele nu înșală, dacă promisiunile vor fi respectate, dacă bunul început n-a fost o simplă întîmplare, televiziunea se străduiește să acorde partenerilor ei situații de cealaltă parte a micului ecran reparația necesară. Cineva și-o f spus că nu mai este cazul să fie tratați ca niște subdezvoltați ai gustului, cărora poți să le iei ochii cu mărgele de sticlă țipător colorată.

Cum se pot reabilita varietățile? Ni s-a explicat că nu vor mai fi prezentate decît o dată pe lună, pentru a ridica după cite înțeleg, gradul de exigență în alegerea interpreților și pentru a evita repetările. S-a renunțat, în sfîrșit la falmoșii «textieri» și s-a făcut apel la scriitorii adevărați. După Radu Cosașu vor urma Teodor Mazilu, Al. Mirodan Ion Băieșu. Ar fi însă necesar ca cei chemați să susțină sche ciurile, prezentarea, întreaga parte de proză, să fie aleși și ei dintre actori cu un talent comparabil cu cel al autorilor. Actorii opun însă — am auzit — mai multă rezistență decît scriitorii. Experiența i-a învățat, probabil, să se teamă. Evident, nu e niciodată compromișător să reții un poen de Prévert, cu condiția să-i întuești sensurile. Ion Caramitru a recitat la nivelul său din «Leonce și Lena». N-a fost rău nici pentru Prévert, nici pentru Caramitru, nici, mai ales, pentru noi. Nu orice actor sesizează subtilitățile umorului cam amar al lui Radu Cosașu. Mișu Fotino a redat atît de bine povestea despre «destinul uman al amigdalelor» încît a fost întrerupt de ropote de aplauze (suprimate la montaj, probabil din considerente ținînd de durata emisiei). Cei doi prezentatori veneau însă din altă lume decît cea a prozei lui Radu Cosașu și nepotrivirea de caracter a dăuna spectacolului.

Ne aflăm aici în punctul unde se ciocnesc două prejude căți contrarii. Una, mai veche (și care a făcut foarte mult rău) îi obliga pe artiști — fie ei scriitori, compozitori, plasticieni sau interpreți — să abordeze neapărat și domeniul străin vocației lor, pentru a răspunde astfel unor evident mini malizate «comandamente sociale». Alta, mai nouă, ma snoabă, dar la urma urmei la fel de găunoasă, ridică o barieră de netrecut între creația «serioasă» și genurile «minore» nedemne de atenția unui adevărat artist. Printre tablourile de bun-gust din casa unor prieteni am văzut pe un perete și o reclamă. O reclamă pentru «la source Périer». Superbă! Pentru că firma respectivă i-o comandase lui Salvador Dalí Tabloul, de o mare originalitate, a fost apoi reprodus în imensul număr al exemplarelor unei reviste de mare tiraj introdus în ea și oferit tuturor celor care ar fi putut să li placă. Artă comercială? Nu recunosc o asemenea categori sîre. Artă. Atît. Atît. Un scriitor nu devine mai mic pentru că lucrările sale sînt recitate în fața unui public venit să si distreze. Un actor nu face o concesie dacă acceptă să interpreteze o operă de reală valoare, chiar dacă are drept cadru un spectacol de varietăți.

În divertismentul muzical (a se vedea mai ales ceea ce se întîmplă în alte țări), în dans (a se vedea școala lui Mirian Răducanu) au apărut atâtea lucruri într-adevăr remarcabile încît ar fi păcat, de o mie de ori păcat, ca televiziunea să piardă în continuare prilejul de a oferi amatorilor de varietăți artă pur și simplă. Efortul trebuie să fie în primul rînd al ei. Ea a depreciat genul, ea trebuie să-l reabiliteze. Scriitorii se arată gata s-o ajute. Dar actorii?

de Teodor MAZILU

INTIMITATE, DAR NICI CHIAR AȘA...

Desigur că un crainic prea scortșos sau un vinzător cu mustră austeră de medic pregătit să intre în sala de operație nu prea încintă pe nimeni... Dar ca să fiu sincer, excesul de intimitate, de familiarism mă scoate din sărite mai mult decât răceala de gheață... Când văd ce degajați sînt unii prezentatori, mă trec toți fiorii... Ei se adresează unor artiști cunoscuți pe numele lor mic: «Ce faci Anca? Dragă lonele, ce mai ai nou pe la șantier? Unde ai fost, Margareta?... Cum te simți, Tibi? Ei, ce ne cînti, Dănuț?» Nu știu. Eu mă simt jenat pentru toți — și pentru cel care întreabă, și pentru cel care răspunde, și pentru spectatori. Intimitatea excesivă are ceva vulgar, sentiment pe care l-am trăit cu acuitate într-un restaurant. Nu-l cunoșteam personal pe vinzător. Nici n-am copilărit împreună, nici n-am făcut armata împreună, nici n-am publicat în aceeași editură.

De cum m-a văzut, m-a luat în primire:

— Ce faci, neamule, nu bei ceva?

Nu mă așteptam la atîta căldură sufletească.

— Beă, domnule, că viața e scurtă.

Am cerut un pahar de vin și am fost sfătuit, după ce mi-a dat un ghiont prietenesc, să cer două sticle de vin. Devenise chiar energic.

— Dacă tot bei, apoi bea ca lumea... Ce dracu'...

Nodul meu de la cravată nu-i prea plăcea, și căuta, foarte amabil, să mă ajute și în această direcție. Drept care o face fără șovăire.

— Tovarășe, acum se poartă nodul italianesc...

Emoționantă cultura vestimentară a ospătarului, emoționantă și căldura lui, dar totuși, parcă e prea mult...

Tocmai cînd mă resemnasem cu situația, îi aud din nou vocea autoritară:

— Dar ceva haeală nu vrei?... Trebuie să-mi fac planul, neamule...

Nu-mi era foame, dar m-a silit să mînc un admirabil pește oceanic, numai să-i fac planul...

La plecare mi-a mai dat un ghiont prietenesc, atît de prietenesc încît toată lumea ne credea rude de gradul întîi...

▲ Miguel Rios este un tînăr cîntăreț spaniol care a obținut anul acesta un mare (și constant) succes cu Imnul bucuriei, o melodie de muzică ușoară bazată pe cunoscuta temă din Simfonia a IX-a de Beethoven. Iată-l fotografiat lîngă portretul titanului.

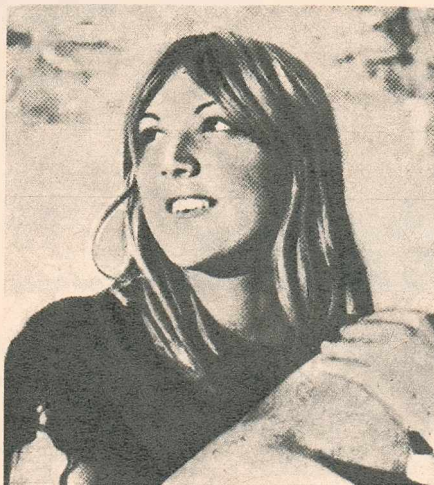
PE RAMPA DE LANSARE

de Nicolae SPIRESCU

Zilnic apar în lume noi cîntăreți de muzică ușoară, cei mai mulți atrași de mirajul reflecțiilor și al ciștigului ușor, dar tot atît de repede dispar în marea masă a tinerilor pe care vîrsta îi îndeamnă către acorduri muzicale mai lejere. Dintre acești aspiranți la gloria Beatles-ilor, puțini sînt aceia care izbutesc să-și facă o profesie din minuirea chitarei, dar și mai puțini care să devină cîntăreți de succes, preferați ai clasamentelor ucigătoare. Cînd semnele talentului sînt însă evidente, intră în acțiune impresarii nesățioaselor case de discuri...

Miguel Rios, se speră, va ajunge cel puțin tot atît de celebru ca Rafael. Întrunește pentru aceasta toate calitățile, în plus, dovedind o mare afinitate pentru muzica clasică, din care își extrage teme pe care le prelucreează în ritmuri moderne. Anul acesta, luni de-a rîndul, tînărul spaniol s-a găsit în primele locuri ale clasamentelor din Spania, Austria, Olanda, R.F. a Germaniei cu «Imnul bucuriei» — o adaptare a cunoscutei teme din Simfonia a IX-a de Beethoven.

Nici Joe Cocker nu are încă popularitatea de care se bucură conaționalul său Donovan, cu care — se zice — seamănă (la înfățișare) ca două picături de apă. Dar tînărul cîntăreț englez este hotărît să facă totul pentru a o cîștiga, bizuindu-se pe vocea sa aspră și pătrunzătoare care amintește de marii cîntăreți de «soul». De aceea are curajul să «atace» mai vechile sau recente succese ale altor cîntăreți, interpretîndu-le într-o manieră personală. Astfel, pe discul său L.P., Joe Cocker e prezent, printre altele, cu două dintre șlagărele formației Beatles: «She comes in through the bath room window» și «Something», alăturate unui

▲ Valentina, 19 ani, din Carbonia, și-a imprimat primul său disc la casa E.M.G. din Napoli...

▲ Iar Rosalba, 16 ani, din Barletta, e deja victorioasă la concursul «Crinul de aur».

▲ Tînăra cîntăreață Romina Power se bucură de o bună primire în rîndurile ascultătorilor italieni.

succes mai de demult al lui Elvis Presley și Lloyd Price: «Lawdy miss Clawdy». Stilul său dezinvolt de interpretare este bine pus în valoare de acompaniamentul formației «Grease Band» și, judecînd după interesul stîrnit de acest disc, este foarte posibil să asistăm la o ascensiune vertiginosă a lui Joe Cocker.

Laura Nyro e o tînără din Statele Unite căreia i se prevede un viitor strălucit. Revistele de muzică ușoară sînt unanime în a-i aprecia vocea plină, puternică, cu accente cînd lirice, cînd dramatice, pe care o stăpînește cu siguranța cu care-i aleargă pe clape degetele sale de pianistă. De altfel tocmai acest stil jazistic al vocii sale, cu care abordează domenii variate ale cîntecului, de la underground, folk, country, blues pînă la jaz pur, îi face pe unii critici muzicali să afirme că de mult nu le-a fost dat să audă o cîntăreață totală, artistă în sens absolut, ca această Laura Nyro. Viitoarea stea americană recoltează admirațiile ziarștilor și prin faptul că își interpretează de obicei propriile cîntece, de o aleasă și autentică simțire (printre care «Yoy don't love me when Y cry»; «Captain for dark mornings», «Tom Cat good bye», «Mercy on Broadway» etc.), acompaniîndu-se singură la pian. Dar mai ales Laura Nyro s-a făcut remarcată prin specificul cîntecelor sale de un intelectualism angajant, anticomercial, pe care din păcate revistele au și început să-l folosească în scopuri de reclamă. Succesul își cere nemilos tributul.

În actuala înflorire și diversificare a cîmpului muzicii pop, formațiile își cîștigă mai greu notorietatea. Formația pop de avangardă «The Egg» propune noi modalități

sonore, mai puțin identificabile într-un gen specific, care folosesc caracteristicile fundamentale ale muzicii clasice în combinație cu muzică electronică și elemente de «progressive-rock». Constituți în formația «The Jackson», cinci tineri de culoare descoperiți și lansați de faimoasa Diana Rosę se bucură de un mare succes în S.U.A., avînd caracteristica formațiilor de așa-zis «Detroit sound». În sfîrșit, un duo, «Foggy Dew — O», care nu e mai prejos decît o altă formație asemănătoare, celebră, «Simon & Garfunkel», cîntă un «folk» delicat, trist și reținut ca «o zi de toamnă» (ca să folosim expresia unui entuziast recenzent al discului lor), mai apropiat de Donovan decît de un Dylan.

Din Italia, unde criza pieței discului face din ce în ce mai anevoioase debuturile, s-au impus în ultimul timp trei tinere fete, două lansate de organizația muzicală «Italia canta»: e vorba de Rosalba, 16 ani, din Barletta, care are la activul său o victorie la Festivalul «Giglio d'oro», și de Valentina, 19 ani, din Carbonia, care și-a imprimat primul său disc la casa E.M.G. din Napoli, disc care cuprinde melodiile «Fuoco di paglia» și «Quella ragazza». Cea de-a treia, Fammetta, în ciuda vîrstei, aproape 20 ani, a participat deja la trei ediții la «Disco per estate», unde s-a remarcat print-o voce pură, cristalină. Însă de-abia vara aceasta a început să se vorbească mai mult de ea. Va deveni o nouă stea? Cine știe, cine știe?!... Și Romina Power, dorește același lucru, însă ea are avantajul primului pas făcut spre celebritate: căsătoria cu Al Bano, ce se pare că-i va pune mai bine în valoare vocea.

de Petru ISPAS

INDICAȚIA

A ajuns să trăiască și clipa asta. Vrea sau nu vrea, ea există — iar el se află într-o asemenea situație cum nu-și aduce aminte să mai fi fost vreodată. Sînt aproape trei luni de cînd încearcă să ajungă și nu reușește, de cînd întrebă și primește invariabil același răspuns: «judecă cu capul dumitale». Ba cineva l-a cam repezit, dacă stă să se gîndească bine, atunci cînd i-a răspuns, destul de nejust și netovărășesc la urma urmei, că «primești salariu să gîndești și să-ți rezolvi problemele. Pentru salariul care îl primesc eu, am alte obligații». Or, tocmai asta ar fi vrut el să discute, asta și altele. Adică ce obligații au decît să le răspundă lor, să le spună exact ce și cînd, adică să-i orienteze? Pentru că asta este cuvîntul care exprimă exact ceea ce vrea el: orientare. În general și în detaliu. Orientare de principiu și orientare de amănunt.

Pentru că el vrea, pentru că el trebuie, pentru că el este obligat să fie orientat. Și nu poate fi «pe linie» dacă nu primește indicații.

«Simt nevoia de indicații». Iar atunci cînd le apucă, radiază tot. E fericit. Se află în al nouălea cer. Dă mîna cu portarul, trimite telegramă unei mătuși bătrîne și o întrebă de sănătate cu toate că nu poate să o sufere, caută garoafe imperiale pentru nevastă, adică se înconjoară de fapte bune și strălucitoare pentru că este fericit: are indicații. Și o dată cu asta are somn, are liniște...

Acum însă, acum simte sub picioare ca un veșnic cutremur. Privește speriat în jur, trage cu urechea, pîndește gata să sară și să înșface o indicație, oricît de mică. Și dacă nu este o indicație întregă, completă, rotundă, așa cum s-a obișnuit de ani de zile, măcar ceva care să aibă urma unor indicații.

Nevasta, la birou, își are indicațiile ei. Copilul, la școală, își are indicațiile lui; soacra, în comitetul de stradă, își are și ea indicațiile ei. Numai el nu-și are indicațiile lui.

Și stînd la birou cu ușa încuiată pe dinăuntru de teamă să nu vină cineva să întrebe și el să fie nevoit să răspundă, stînd la birou cu bărbia rezemată în mîini și scrutîndu-și viața, viața cumplită, îngrozitoare, pe care o duc de trei luni încoace, o jale incomensurabilă îl cuprinde, o milă cumplită, «da domnule, o milă profund umană», la început numai de persoana lui, de situația jalnică în care l-a dus viața, și apoi, prin simpatie, mila se extinde asupra nevastei, care nu mai primește garoafe imperiale, a mătușii, «săraca, ce vină are ea», frustrată de telegramă, a portarului, care se ofilește în cușca lui neabgătat în seamă de șef, nemaibeneficiind de strîngerea de mîină stimulatorie.

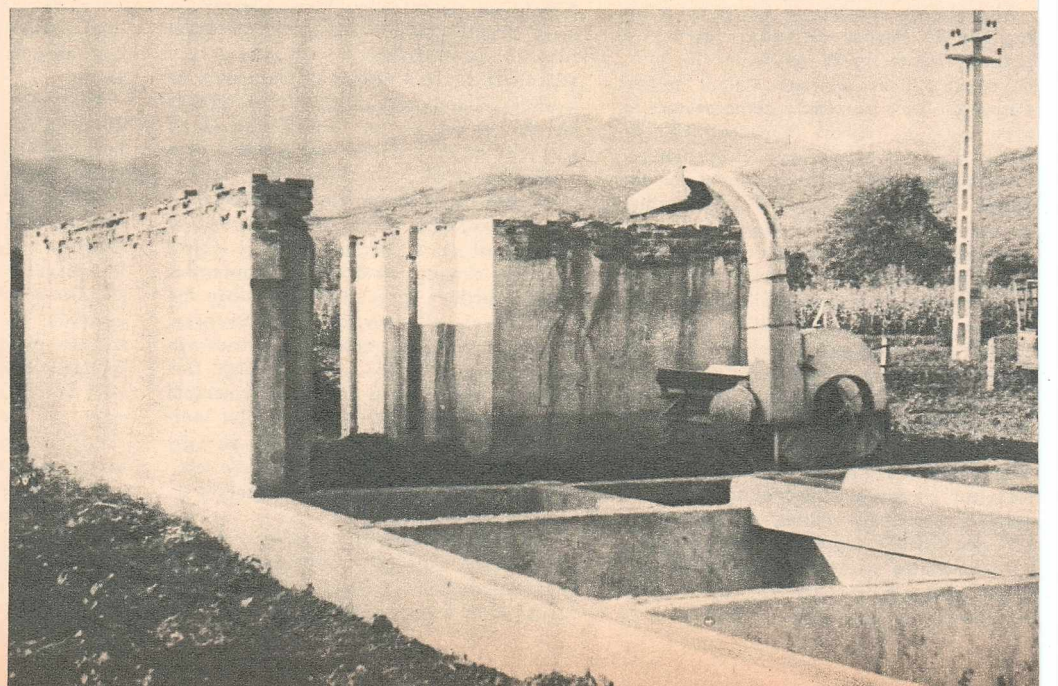
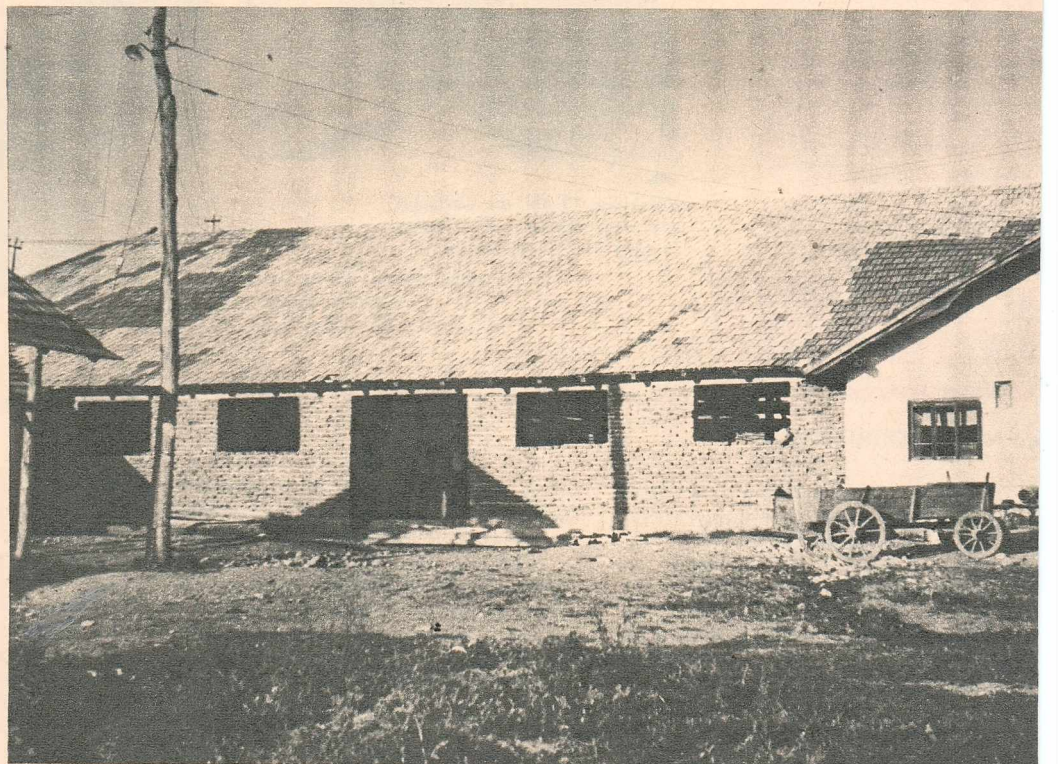
Și simțea că ar trebui să se revolte, să se revolte însă puternic. Dar oricît se forța, era zadarnic. Nu se putea revolta. Și cît ar fi vrut-o, și cît o dorea! Dar nu se putea revolta. Nu avea nici un fel de indicații în acest sens. Și fără indicație precisă el nu se putea revolta. Se uita cu coada ochiului la caietul cu coperte negre pus pe colțul biroului. Nici o speranță. Acolo nu exista nici un fel de indicație pentru faptul că se putea revolta atunci cînd nu avea indicații. Acolo, de altfel, nu mai găsea nimic valabil pentru acum. Toate indicațiile precise, concrete, au fost consumate. Cunoaște fiecare pagină, fiecare rînd, sublinierile făcute cu mîna lui, și cu cită dragoste, cu roșu, cu maro, cu verde... Nimic. Caietul stătea ca un obiect mort pe care ar fi vrut să-l urască, dar nici asta nu putea. Și cită viață avea în el! Cîți ani i-au trebuit să învețe să lucreze cu el! După ce primea indicațiile, făcea o selecție: sublinia cu verde — «asta se spune tuturor», cu maro pentru colaboratorii lui apropiați. Ce sublinia cu roșu era păstrat pentru el. Era rezerva lui de inteligență. Era atuu cu care-și făcea praf subalternii. «Ce deștept este șeful nostru, cum știe el să spună exact ce trebuie, să pună degetul pe rană». Ah, cît de dragi îi erau lui sublinierile cu roșu.

Și acum, dintr-o dată, nimic. Căută în el, căută în jur, se mai uită o dată la carnet: nimic. Vid, vid total, vid absolut. Și ușa nu o mai putea ține încuiată multă vreme. Va trebui să o deschidă, va trebui să lase să intre oamenii, va fi nevoit, va fi obligat să-i asculte, să le înregistreze întrebările. Dacă le pun, dar poate nu pun nici o întrebare, poate că vor lucra după capul lor. Și de ce să n-o facă, de ce să nu fie și ei obligați să facă ceea ce este el obligat? Dar nu, știe că așa ceva nu se va întîmpla. De ani de zile de cînd el este șef aici, i-a învățat cu indicații precise, concrete, de amănunt. Ei îl au pe el acoperire, el îi avea pe șefi, pe șefii lui... îi avea...

Și cînd ajunse cu gîndul aici, simți că golul acela imens, total, se populează, la început timid apoi din ce în ce mai mult, cu niște fantome care au stat ascunse pînă acum prin unghere, pîndind perfid momentul prielnic pentru a se năpusti asupra lui. Și iată-le năpustindu-se, înlănțuindu-l, impresurîndu-l, sufocîndu-l. Și ele toate purtau același nume: frica. O frică albă, o frică fără obiect, o frică în sine. Se ridică și se repezi la ușă descuind-o și dînd-o de perete. În spatele ei, nimeni. Se mai liniști. Dar a fost doar ca o retragere de ape pentru a lăsa valul următor să vină și mai puternic. Fiindcă atunci, pe scări, se auzea tropăitul picioarelor care urcau, urcau... Și valul se năpusti din nou asupra lui.

«Măcar un telefon, cît de mic, cît de neînsemnat...» Și privi aparatul cu atîta insistență disperată încît, pare absurd, dar sună. Era vocea șefului. Îl chema la el. «Sînt niște indicații»...

Și simți cum viața pătrunde din nou în el. «Mă așteptați... Sînt chemat... Sînt indicații...» Și s-a simțit din nou mare și puternic.

Nici nu pornisem bine în ancheta de față, și iarna ne trimisese deja cartea de vizită în apropierea Predealului. Ploile scurte, lapovița și ninsoarea începuseră să-și facă simțită prezența. Evident că sosisese timpul să ne întrebăm dacă s-au asigurat condițiile necesare iernării animalelor, dacă s-au terminat de construit grajdurile pentru care s-au alocat anul acesta investiții serioase. Dar nu numai atât. Încă din toamnă trebuiau reparate cele existente, văruiete, tăvănite, compartimentate și puse în directă legătură cu depozitele de furaje. Aceasta înseamnă că, la rîndul lor, furajele se vor găsi strînse în apropiere, în cantități suficiente. Programul de dezvoltare a zootehniei prevede o creștere de seamă a efectivelor de animale. Pentru aceasta e nevoie ca cele existente să fie scoase în primăvară în plină forță: vacile să dea lapte pe o durată cât mai lungă, iar mieii destinați pieței să atingă greutatea necesară livrărilor.

ADEVĂRAȚII GOSPODARI

Toamna nu plecase de pe cîmp cînd numeroase unități agricole din județul Dolj aveau încheiată campania de pregătire a iernării animalelor. La C.A.P.-Predești, Pielești, Bistreț sau Urzicuța, grajdurile așteaptă sosirea iernii. Adăposturile sînt tăvănite, văruiete, ieslele reparate, geamurile sparte înlocuite. Furajele au fost aduse în apropiere iar drumurile care le leagă de grajduri sînt reparate și întreținute bine. S-au creat, în felul acesta, toate condițiile ca sub o supraveghere atentă a îngrijitorilor să se atingă nivelul producției de lapte înregistrat în timpul pășunatului. S-au asigurat de asemenea saivanele, camerele de fătare pentru oi. La Robănești este amenajată deja o puierniță dotată cu instalații de curent electric și care poate fi încălzită atunci cînd este nevoie. «Acordînd o atenție deosebită acestor pregătiri — ne-a spus dr. Lazăr Buciu din Direcția agricolă județeană — vrem să asigurăm două fătări pe an la oi, sau cel puțin trei în doi ani. Vrem de asemenea să grăbim montarea femelelor, începînd-o de la vîrsta de 10 luni». Preocupări similare am întîlnit și în județul Brașov. La Cața va fi dată în exploatare o îngrășătorie de miei, în care au fost făcute lucrări de investiții de peste 500 000 lei. Un tronson va intra foarte curînd în folosință. O modernă îngrășătorie de taurine va fi terminată în viitorul apropiat la Zărnești. «Toate aceste preocupări au în vedere o mai bună aprovizionare cu carne a pieței, iar pentru aceasta — ne spune ing. Gheorghe Dîma, directorul adjunct al Direcției agricole din județul Brașov — am căutat să asigurăm toate cele de trebuință iernării animalelor, astfel încît toate efectivele să fie îngrijite corespunzător».

La C.A.P.-Curtișoara din județul Olt grajdurile așteaptă parcă o inspecție sanitară: sînt curățate, văruiete în interior și pe atară, s-au făcut șanțuri pentru scurgerea apei, s-au refăcut drumurile de acces. Aceeași stare de lucruri îmbucurătoare te întîmpină și la Crîmpoia, unde sectorului zootehnic îi este asigurată o bază materială corespunzătoare.

ȘI STĂPÎNII NEGLIJENȚI AI ANIMALELOR

În județul Sibiu, în vederea asigurării spațiului de cazare corespunzător în timpul stabulației, s-a planificat construirea în anul 1970 a 15 grajduri pentru taurine și introducerea apei în 23 de construcții zootehnice. Am vizitat cîteva grajduri pentru taurine, adăposturi ce trebuiau să găzduiască vitele în iarna aceasta. Unul se află în fază de zidire, două sînt la acoperiș, la unul se lucrează la finisaj iar la alte două abia s-au început lucrările. La Velț și la Tălmăciu, în schimb, grajdurile pot fi ghicite numai după fundații, iar la Arneni, Loamneș, Presaca și Ocna Sibiului, nici atât, fiindcă nu s-a început construcția lor. La Loamneș treburile sînt tărăgănate de peste doi ani pentru că, n-o să credeți, dar nu s-a stabilit încă amplasarea grajdului! Și în timpul acesta vitele sînt ținute afară...

Nu s-au asigurat condiții de iernat nici animalelor din zestrea cooperativelor din județul Olt. La Mărunței, Fălcoiu sau la Radomirești grajdurile sînt încă necompartimentate, neîntreținute corespunzător și adesea ocupate cu fel de fel de produse. Pentru oile cooperativelor din Ciocănești, Birca (C.A.P.-«7 Noiembrie») din județul Dolj nu există

preocupări serioase de amenajare a saivanelor, a camerelor de fătare sau pentru asigurarea nutrețurilor corespunzătoare.

CE VOR MÎNCA MIILE DE VACI?

Fără îndoială că ne-a fost greu să ne închipuim că la mijlocul lunii octombrie se pot întîlni cooperative agricole de producție care să nu fi asigurat hrana animalelor. La fața locului însă, neglijența și proasta organizare au fost cit se poate de convingătoare. Conducerea C.A.P.-Boian din județul Sibiu, de exemplu, trebuia să asigure o cantitate de 600 tone siloz. Ei bine, la sfîrșitul lunii octombrie nu se însilozase nimic! La Axente Sever din 1 000 de tone se însilozaseră 150 tone, la Marpod, din 800 tone numai 100, iar la Ighișul Vechi, numai 50 tone din 750. O situație asemănătoare se poate întîlni și la C.A.P.-Biertan, unde au mai rămas de însilozat peste 1 200 tone furaje. Argumentul principal invocat este slaba producție a acestui an, pe care l-am acceptat dacă nu am fi aflat că la Biertan vacile au fost lăsate pur și simplu să pască pe terenurile cultivate cu porumb-siloz și cu sfeclă de zahăr. Și cînd te gîndești că numai aici trebuie hrănite la iarnă 880 taurine.

Lipsa totală de preocupări te întîmpină și la C.A.P.-Alțîna, unde cantitățile însilozate sînt cu mult sub nevoile de iarnă. Să nu vă gîndiți cumva că nu sînt pregătite explicațiile de rigoare. «Nu există vehicule care să asigure transportul», dar în timpul acesta gunoiul se cară numai... mecanizat. Aspectele consemnate sînt cu atât mai neplăcute cu cît în județul Sibiu există numeroase unități agricole care s-au îngrijit la vreme de hrana vitelor. Ceva mai mult, aproape fără excepție, cooperativele agricole și-au refăcut grajdurile vechi, în dorința de a-și păstra și spori efectivele.

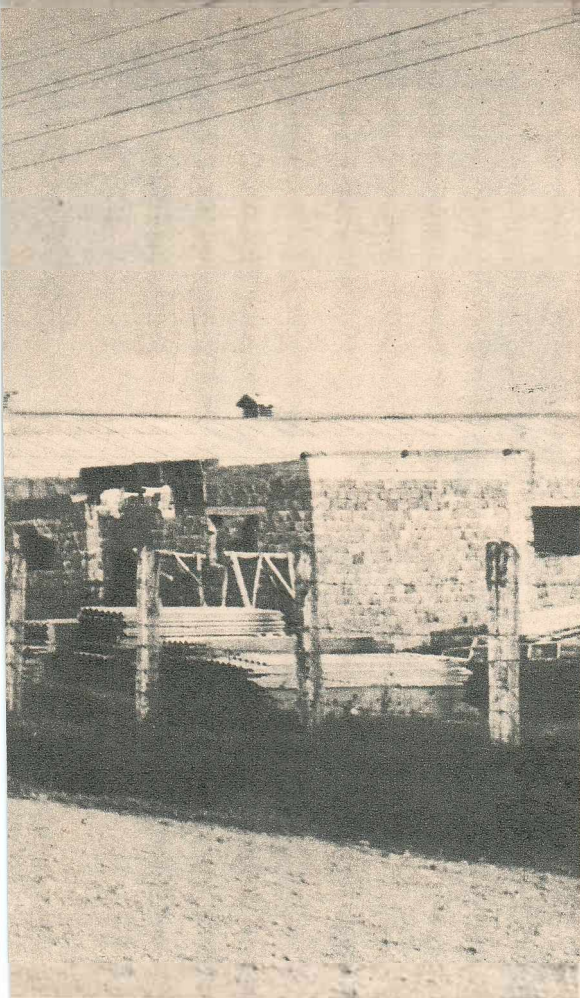
În județul Olt, la Șerbănești, două gropi cu o capacitate de 200 tone, săpate pentru depozitarea pastei-siloz, așteaptă să fie umplute cu porumbul deja folosit în alte scopuri.

Facem un popas și la Direcția agricolă a județului Vilcea. Tovarășa ingineră zootehnică Maria Neofit ne previne de la început: «Dacă sînteți în căutare de aspecte negative, să știți că nu avem» Curioși din fire, n-am crezut-o pe cuvînt și am mai căutat. Iată cîteva din «descoperiri»: C.A.P.-Ștefănești, dintr-un plan de 720 tone suculente nu realizase nimic. De asemenea C.A.P.-Crețeni, Lăpușata, Roșile, toate cu un plan de peste 700 tone. Ce s-a făcut totuși pentru ca vitele să aibă hrană în iarna care se apropie? S-a trimis un referat la minister pentru a se asigura repartizări din fondurile centrale. Nu se speră însă prea mult, deoarece ministerul dă dreptul să se aprovizioneze cu tăiței de la fabricile de zahăr doar unităților din zonele producătoare de sfeclă. Vacile din celelalte județe nu mîncă! Ce se face totuși în fața acestei situații? Nu vă putem răspunde, deocamdată, deoarece întreaga conducere a direcției era într-o ședință asemănătoare în lungime cu cele din zilele trecute.

În județul Brașov, deși există numeroase unități agricole care înregistrează deficiențe serioase în ceea ce privește asigurarea bazei furajere, există preocupări în continuare de a însiloză masa de verdeață existentă încă pe cîmp. Porumbul-siloz și borhoturile au fost înmagazinate cu grijă și date în primire responsabilului cu furaje care supraveghează de fiecare dată scoaterea rațiilor zilnice din magazie. Experiență ce ar putea fi extinsă.

*

Aspectele consemnate de-a lungul anchetei în cîteva județe ale țării ne-au convins că aproape în toate unitățile se depun eforturi pentru asigurarea tuturor condițiilor de iernare a animalelor. Cu spiritul lor gospodăresc, cooperativii s-au îngrijit și de data aceasta de nevoile vitelor. Din păcate însă, am întîlnit și aspecte de neglijență totală, de lipsă de interes pentru soarta producției viitoare. În cel mai scurt timp furajele rămase neîmagazinate trebuie strînse în jurul grajdurilor care la rîndul lor, au nevoie de îngrijire pentru a asigura condiții corespunzătoare de căldură, lumină și aer. De modul în care vor fi îngrijite animalele în iarnă depind cantitățile de lapte și carne destinate populației.

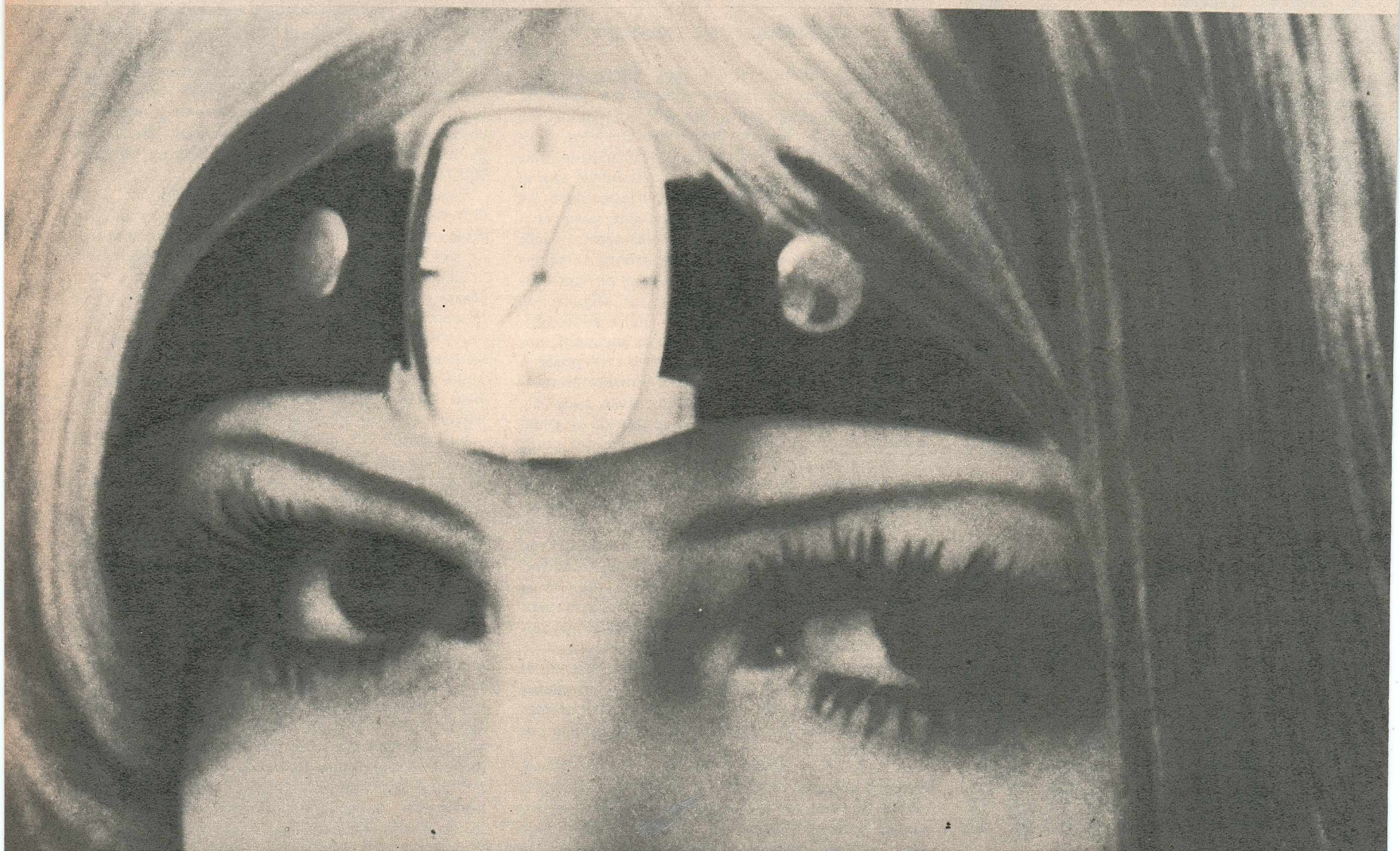
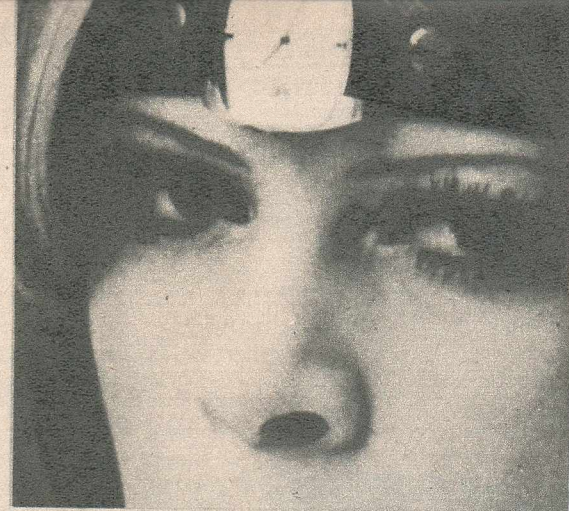
Ferma zootehnică Galicea a I.A.S.-Rm. Vilcea e gata să-și primească oaspeții: 500 vaci de lapte.

Deși început în 1969, grajdul destinat tineretului bovin de la C.A.P.-Călimănești nu este nici acum gata.

CÎND IARNA BATE LA UȘĂ

de Petre ANGHEL
Fotografii de Mihai POȘIRCĂ

Aceste ziduri devenite ruină ar fi trebuit să fie o bucătărie furajeră. Dar în ultimii doi ani nu numai că nu s-a terminat construcția...

Ora Almanahului

«Flacăra» '71

An nou, deceniu nou... Prilej de evocare a marilor probleme, înfăptuiri și căutări a zece ani trecuți, prilej de a privi înainte: ce va aduce deceniul care începe? Iată ce și-a propus să realizeze, pentru dv., Almanahul «Flacăra» care se va afla în curînd la chioșcuri.

Din sumar: Zece ani de eforturi și victorii... Ecuția dezvoltării... Ce e nou într-o problemă veche de cînd omul: bătrînețea... Un deceniu de muzică ușoară... Prietenii noștri, actorii de serial... Moda deceniului... Mai «tari» ca în romane: detectivii detectivilor... Eroii sportivi ai deceniului 7... Mama, tata, calculatorul și eu... Două cosmodroame...

Victoriile noastre în imagini.

O carte într-o carte: schițe și povestiri pentru toate gusturile și toate vîrstele.

Jocuri, umor, sfaturi pentru toate anotimpurile.

Zeci de planșe color cu cei mai îndrăgiți actori și cîntăreți de muzică ușoară.

Nu uitați: Almanahul «Flacăra», almanahul deceniului!

**Almanahul
deceniului
și
un salt
în viitor**

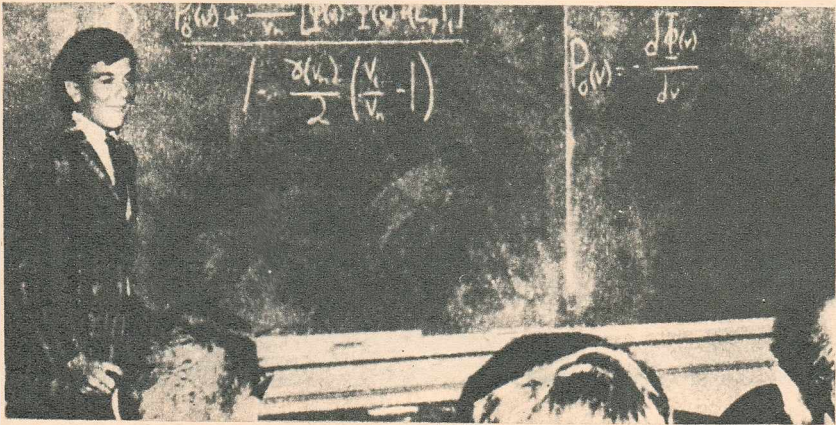
ELECTRONICA
ȘI ÎNOTUL

Nu este vorba de o toaletă sportivă, cum s-ar putea crede, ci de ceea ce am putea denumi electronică sportivă. Și este un semn al vremii că personajele din fotografie — sportivi 100% și nimic altceva — au ajuns la concluzia că fără electronică nu poți merge — mai precis, nu poți inota — prea departe.

Cine sînt «eroii»? Bill Ludgrove (stînga) este unul din cei mai cunoscuți antrenori de înot ai Angliei. Despre eficiența sfaturilor sale și-a dat perfect de bine seama și propria sa fiică, faimoasa campioană olimpică Linda Ludgrove (care nu apare în fotografie). Bill a inventat un dispozitiv electronic, un fel de radioreceptor în miniatură, atașabil de urechea înotătorului. Pe calea undelor, antrenorul poate în orice moment să rămîna în contact cu sportivul și să-l îndrume, chiar atunci cînd acesta înaintează sub apă, de pildă. Iată-l înarmînd-o cu un receptor pe Di Sutherland, una dintre cele mai rapide înotătoare engleze la stilul liber (în vîrstă de numai 15 ani).

În vîrstă doar de 17 ani, americanul Paul McKenna a studiat una dintre cele mai ciudate formații pe care le cunoaște fizica muoniului. Este vorba de un complex cu totul neobișnuit, al cărui nucleu nu este constituit — așa cum ați învățat sau ați fi trebuit să învățați la școală — din protoni și neutroni, ci din muoni sau mezonii-mu, de 200 ori mai grei decît electronul. Ei nu apar decît în cursul unor experiențe cu particule de mare

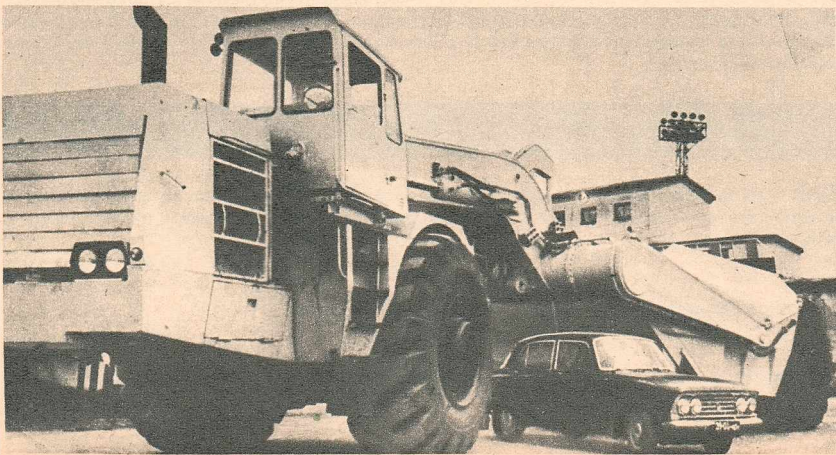
CORNEILLE '70

energie și nu «trăiesc» decît două milioane de secundă. Timp suficient pentru McKenna ca să descopere că muoniul poate exista atît în stare solidă cît și în stare lichidă — fapt necunoscut înainte. «La valeur n'attend pas le nombre des années — spunea Corneille despre eroul său, un cavaler medieval. Cavalerii veacului nostru sînt, se vede treaba, fizicieni atomiști...»

LA ÎNĂLȚIME

Screperul DZ-67, fabricat de o uzină din Celeabinsk, își face în prezent cu succes stagiul pe șantierele marilor hidrocentrale și canale de irigație din Uniunea Sovietică. Un gigant între giganti.

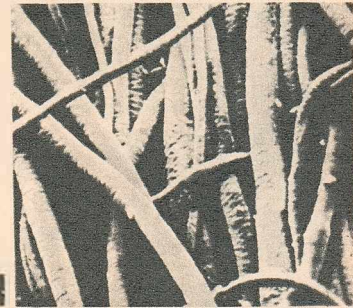

PLIMBARE ÎN MICROCOSMOSUL CASNIC

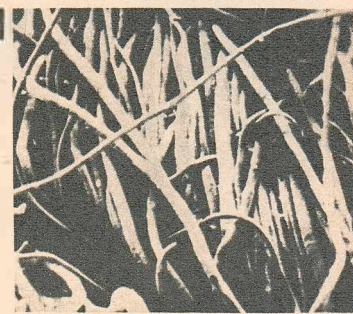
Microscopul electronic sînt jucărioare care costă scump. Statele Unite, cu tot potențialul lor economic și științific, nu posedă decît 75, și este interesant de remarcat că unul din aceste prețioase instrumente de cercetare aparține unei companii care fabrică... produse de uz casnic, «Johnson Wax Corporation». Nu este un lux nesăbuit din partea firmei, căci doar o aprofundată cunoaștere științifică a modului în care produsele sale acționează asupra parchetului, covoarelor etc. asigură calitatea și deci o rentabilitate superioară.

Fotografiile 1 și 2 reprezintă (ați fi bănuț-o oare?) fire de lînă obișnuite din textura covoarelor, la diferite mărimi. Microscopul electronic revelează modul în care praful pătrunde și se instalează în covor. Pentru a combate dușmanul trebuie să-l cunoști... cu ajutorul microscopului electronic!

Imaginile 3 și 4 înfățișează — firește, tot într-o postură neobișnuită, datorită măririi — o banală trompă de țințar. «Johnson Wax» fabrică și insecticide, și ca atare se interesează de felul în care diverse insecte înfulecă — spre pierzania lor — produsele firmei...

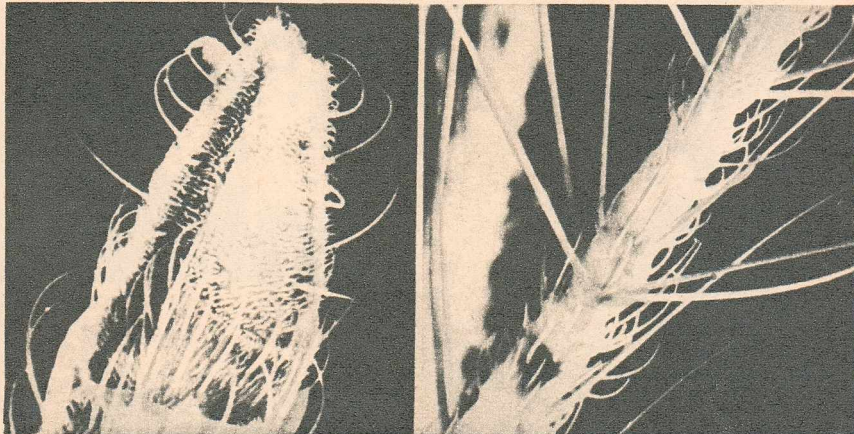

1

2

3 4

STICLA, MATERIAL FRAGIL?
NICIDECUM!

Ne-am obișnuit să folosim noțiunea de sticlă drept termen de comparație pentru fragilitate. Dar tehnica modernă nu mai e de acord cu acest epitet pe care îl consideră perimat. Ea are nevoie de materiale vitroase rezistente, demne de a fi întrebuințate în variate domenii.

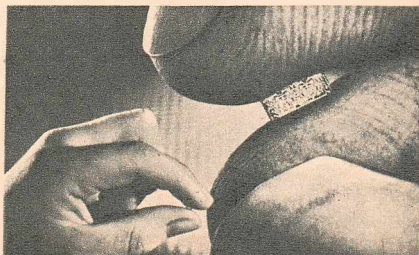
La Institutul de cercetări pentru materiale de construcții din București a fost pus la punct un astfel de material. Este vorba despre o «sticlă» cristalizată, caracterizată prin rezistență mecanică foarte ridicată — 6 000 pînă la 8 000 kilograme-forță pe cm² — aproape dublu față de cea a porțelanului obișnuit și mult mai mare decît cea a sticlei. Acest «porțelan de sticlă» își va găsi largi întrebuințări în construcțiile industriale.

REȚETELE LUI APOLO

Apolo era una din cele mai importante zeități ale mitologiei grecești. Atributele lui erau multiple. Era considerat zeu vindecător, priceput în arta lecurii, și tatăl lui Esculap. Mai tîrziu el a devenit zeul muzicii, al poeziei și al artelor frumoase. Tocmai pe această îmbinare dintre terapeutică medicală și artă se bazează «art-terapia», utilizată la noi în țară de numai trei ani. Sub forma terapiei prin pictură, metoda este aplicată la spitalul «Gh. Marinescu» din București și la Sanatoriul de nevroză din Predeal. Art-terapia constituie nu numai o metodă de tratament în maladiile psihice (alături de procedeele clasice), ci și una de investigație și analiză a universului interior tulburat al bolnavului.

PIESE INVIZIBILE?

Acest gluvaer (la propriu și la figurat) al microelectronicii conține 120 componente îmbinate într-o singură piesă, utilizată în mod curent în ordinatoare, mașini de adunat și diverse utilaje automatizate (imaginea din dreapta este identică cu cea din stînga, însă mult mărită).

S-A DESCOPERIT
— ÎN FINE —
CAUZA MIGRENEI?

Cu 24 de ore înainte de declanșarea unei crize de migrenă, unele celule ale singurii secretă o cantitate anormală de serotonină, substanță care face să se contracte vasele sanguine.

Această substanță trece apoi în țesuturi și brusca diminuare a conținutului de serotonină din sînge provoacă o dilatare extrem de rapidă a vaselor după contracția inițială. Se presupune că acestei dilatări — scrie revista «Le Moniteur des pharmacies» — i se datorește durerea localizată la cap.

● *al mai tare om din lume*

«Neamțul» din poezia lui Delamarina și-a găsit un demn urmaș în persoana unui țăran elvețian din Interlaken. El a concurat recent la o tradițională întrecere — cunoscută sub numele de «Piatra de la Unspunnen» sau «Sărbătoarea de la Unspunnen» — și a reușit să arunce bolovanul, în greutate de 83,5 kilograme, la o distanță de 3,02 metri — nou record. Concursul, care se ține la un interval de 10 sau 15 ani, a debutat în 1805, după cum atestă inscripția de pe bolovan.

● *întâlnire la san diego*

Grădina zoologică din San Diego (California) este celebră în lumea întreagă nu numai prin raritățile ei ci și prin așa-numita «secție pentru copii» amenajată în interiorul grădinii și unde micii vizitatori găsesc prilejul celor mai neașteptate și mai pasionante distracții. Ca cea din fotografia noastră de pildă.

RECORDURI ȘI PERFORMANȚE — război și pace

- CEA MAI MICĂ armată din lume este aceea din San Marino. Ea se compune din 11 oameni. Urmează armata din Monaco, care are doi ofițeri și șaiszeci de carabinieri.
- EXISTĂ în analele istoriei și un război care nu s-a terminat încă... În 1886, Liechtenstein a intrat în război, alături de Austria, împotriva Prusiei, trimițând pe front o armată de 66 de oameni. Ulterior, prusacii au încheiat cu Austria un tratat de pace, dar Liechtensteinul a fost omis. Locuitorii actuali ai Liechtensteinului nu ar avea nimic împotriva păcii cu Prusia, însă de mai multe decenii statul prusac nu mai există.
- ULTIMA oară săgeata a fost folosită ca armă de luptă în celebra «bătălie a națiunilor» de lângă Leipzig, în 1813, când englezii au opus lui Napoleon și un detașament de arcași. Aceștia

trăgeau pînă la 12 săgeți pe minut, iar raza de acțiune eficace depășea 200 de metri.

- CEL MAI lung război din istoria omenirii este considerat, de obicei, războiul de 100 de ani, care s-a purtat între Anglia și Franța (de fapt 115 ani — între 1338 și 1453). Dar cele două Cruciade, de la prima (1096-1104) pînă la a noua (1270-1291) contează pentru unii istorici ca un război unic care s-a extins pe o perioadă și mai mare (195 de ani).
- CEL MAI scurt război a fost cel care a avut drept beligeranți Anglia și Zanzibarul (actualmente făcînd parte din Tanzania). A avut loc la 27 august 1896 de la ora 9,02 la 9,40 dimineața. În 38 de minute, comandantul englez Harry Holdsworth Rawson a obținut victoria împotriva sultanului Said Khalid.

ÎNTELEPȚII PRINTRE NOI

- În tot ce faceți, cereți sfat de la rațiune, nu de la pasiune.

Lacordaire

- Nici nu risipi, nici nu fi zgircit.

Walter Scott

- Nu stima banul nici mai mult, nici mai puțin decît valorează; el este un bun servitor, dar un stăpîn rău.

Alex. Dumas-fiul

- Dacă vă e teamă de singurătate, nu vă însurați!

Anton Cehov

- Dacă vrei să treci drept critic de artă, ajunge să vorbești despre pictură în termeni muzicali (tonalitate, sonoritate, rezonanță) și despre muzică în termeni folosiți în pictură (culoare, luminozitate etc.).

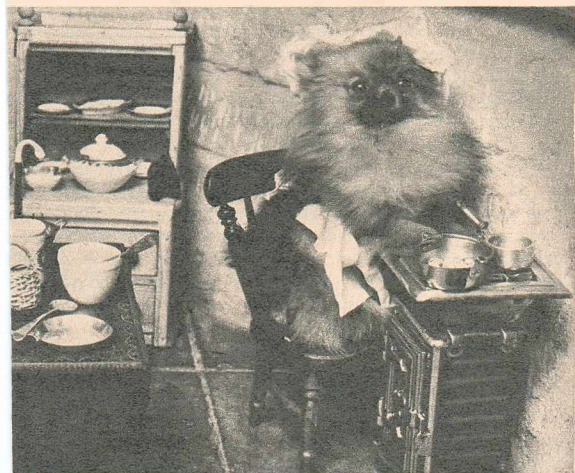
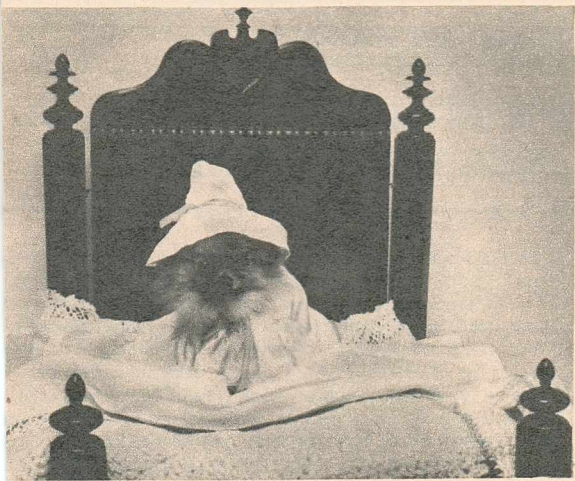
G.K. Chesterton

- Nu ridicăți femeile în slava cerului. Vă vor înșela cu îngerii.

Tudor Mușatescu

- Nu trebuie să-ți alegi ca soție decît femeia pe care, dacă ar fi bărbat, ți l-ai alege drept prieten.

Joubert

regina de pomerania

În basme, ce nu se poate? Orice, că de-aia e basm. Pot fi transpuse basmele în viață? Se înțelege că în răspunsul la această întrebare cuvântul orice ar fi cu totul prezumțios. Dar ceva tot se poate încerca. E probabil că de la asemenea socoteli a pornit scriitoarea Meggy Hallam, profesoară de istorie la Oxford și specialistă în epoca victoriană, atunci când și-a propus să reconstituie «pe viu» o replică miniaturală a umă colț al palatului pe care regina Victoria îl amenajase pentru cățelușa sa. Distinsa profesoară de la Oxford a făcut totul — mobilă, rochii, jucării etc. — cu multă trudă și migală și într-un desăvârșit respect pentru adevărul istoric. Ceea ce nu se știe exact este dacă și-a realizat opera din dragoste pentru marea regină sau pentru micuța cățelușă de Pomerania, beneficiara basmului adevărat. Pentru cititorii noștri — câteva imagini fotografice de la fața locului, atestând încă o dată că într-adevăr grădina lui Dumnezeu e imensă...

Astăzi voi răspunde, în exclusivitate, celor care au solicitat unele amănunte despre asigurările ADAS prin telefon (154264). Aceasta, deoarece numărul corespondenților care preferă acest fel de comunicare este foarte mare. Așadar...

MIOARA CARAMITRU, Loco. Reclamați faptul că vă este greu să mergeți în fiecare lună la **Punctul de lucru ADAS** pentru a plăti primele de asigurare. Vă răspund: o simplă formalitate înlătură toate inconvenientele. Completați un «consimțământ scris» și — în baza lui — plătitorii drepturilor dv. de salariu, prime etc. vor reține suma necesară și o vor transmite Administrației Asigurărilor de Stat. Procedul este valabil pentru toate asigurările mixte de viață practicate de ADAS, și ne miră faptul că nici dv. și nici alți corespondenți (Tudor Ionescu, Ion Vlaicu ș.a.) nu au auzit de el. Dar mai bine mai târziu decât niciodată!

GEORGE CHIRIAC, str. Calomfirescu 15. La o asigurare de autoturisme se pot adăuga, în completare, numeroase condiții speciale, plătinându-se, bineînțeles, primele de asigurare corespunzătoare.

MARIN IOSIFESCU, Sinaia. În «polemica» angajată cu prietenii dv. ați avut dreptate. Asigurarea complexă a gospodăriei nu exclude posibilitatea de a se încheia și o asigurare «Turist», în cazul excursiilor, al plecării în concediu, în deplasări etc. Prima este de numai 15 lei, asigurarea fiind valabilă timp de o lună.

ELENA PERCIUN, str. Vulcan nr. 16 B. Ne întrebați ce bunuri se pot cuprinde în asigurarea complexă a gospodăriilor cetățenilor. Aproape toate! Vă voi indica doar câteva: mobilier și obiecte casnice, îmbrăcăminte — inclusiv blănuri, lenjerie, saltele etc. — produse agricole, viticole, pomicole, produse animale și alimente, unelte agricole etc. Prima de asigurare este de numai 2 lei pentru bunuri în valoare de 1 000 de lei (pe an).

RADU GUBERNAT, Brașov. Plecați să vă satisfaceți stagiul militar și mă întrebați dacă puteți cere încetarea contractului de asigurare mixtă de viață, pentru care ați plătit primele convenite timp de peste doi ani. Răspunsul este afirmativ. Puteți solicita plata sumei de răscumpărare, deși — personal — vă rog să reflectați: este oare cazul să reveniți asupra unei măsuri de prevedere atât de utile?

TOMA MARINESCU, Loco. Doriți să știți dacă la asigurarea mixtă de viață primele se pot plăti și anual anticipat. Desigur! Precizez, poate vă interesează pe dv. sau pe alți cititori, că la primele ce se plătesc anticipat pe mai mulți ani ADAS acordă o reducere de 4 la sută pentru fiecare an de plată anticipată, începând cu cel de-al doilea an socotit de la expirarea anului de asigurare în curs.

Este un avantaj care se cuvine reținut!

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

„BALCANII CONȘTIENȚI DE SINE“

Într-un articol pus sub semnificativul titlu «Balcanii conștiinți de sine», ziarul iugoslav «Politika», referindu-se la un demers de emanație română orientat spre o înțelegere mai amplă și mai profundă de către statele balcanice a necesității de a constitui împreună cadrul propice pentru realizarea de acorduri privitoare la o colaborare mai generoasă, mai multilaterală și la consolidarea păcii în această regiune geografică, sublinia două elemente care ni se par demne de relevat. Întâiu, că inițiative în cauză «...reprezentă o reflectare pozitivă firească a politicii externe române, independentă prin spiritul ei și dinamică prin caracter, politică inspirată de conștiința că pacea stabilă este necesară pentru consolidarea autonomiei, iar colaborarea de bună vecinătate este prețioasă în realizarea păcii» Al doilea, că demersul român «...este un pas pe calea celor mai bune tradiții de stabilire a relațiilor egale în drepturi între statele balcanice».

Este, așadar, vorba de Balcani și de politica română — elogios și exact dimensionată de aprecierile ziarului din țara vecină și prietenă în Balcani. Problema cu bogat trecut istoric, mai mult sumbru decât însoțit, problema a prezentului, problema a viitorului. Ne place sau nu, în acest perimetru peninsular restrâns, dar cu dimensiuni, în multiple planuri, de continent, trăim, creăm, construim de multe veacuri, români, iugoslavi, bulgari, greci, albanezi, turci. Dacă stăm să ne gândim, această limbă de pămînt prin care Europa își dă mîna cu Asia este un miracol prin procesele pe care le-a generat de-a lungul vremii, datorită rezultatelor pe care le-a zămislit. Prin culturile greacă, romană, bizantină, mai târziu slavă, română, turcă, Balcanii s-au înscris în istoria lumii pe o traiectorie magistrală. Vatră de etnogeneză, Peninsula Balcanică a născut ea însăși popoarele ce o populează, legîndu-le printr-un destin comun, acela de a trăi împreună, de a colabora în pace și în spiritul respectului reciproc. Nu totdeauna, știm, acest adevăr elementar a fost privit în față, și adversități artificiale create au dus la neînțelegeri cu repercusiuni dureroase pentru popoarele balcanice, dar profitabile pentru imperiile care-și găseau aici teren de manevră și de ciocniri. Să mai amintim că vreme îndelungată Balcanii erau considerate punctul nevralgic al Europei, butoiul de pulbere gata oricînd să explodeze. Astăzi, în Balcani, conviețuiesc țări socialiste și capitaliste, țări aparținînd unor blocuri militare și altele neangajate. De asemenea, este diferit nivelul de dezvoltare economică al statelor balcanice. Există apoi un foarte divers diapazon de influențe și tradiții, care se cer luate în considerare. Cu toate acestea sîntem martorii unui fenomen îmbucurător, al acelui fenomen care atestă că atunci cînd în prim plan sînt situate nu deosebirile, ci interesele comune, se pot crea legături, se pot naște structuri de bun augur pentru cooperarea economică, pentru schimbările culturale și turistice. Țările socialiste demonstrează prin acțiuni concrete — între acestea se înscrie vizita întreprinsă în Iugoslavia de tovarășul Nicolae Ceaușescu, contactele la nivel înalt româno-bulgare — eficiența bunelor relații dintre state. Tendința spre un nou climat în Balcani se resimte în deschiderile tot mai vizibile ale Greciei și Turciei către vecinii lor din nord. Este, în toate acestea, ceea ce ziarul iugoslav «Politika» numea conștiința de sine a Balcanilor, o conștiință pe cale de afirmare.

În spiritul cristalizării acestei conștiințe de sine acționează cu consecvență politica externă a țării noastre, ale cărei manifestări pe acest fertil teren sînt cunoscute.

I. FÎNTÎNARU

VARȘOVIA-BONN SPRE NORMALIZARE

Propulsat de rațiuni politice majore, de forțe sociale irezistibile, procesul de destindere în Europa înaintează pas cu pas, lent dar sigur. O arată extinderea fără precedent a legăturilor pe toate planurile, intensificarea dialogului, consensul larg în problema convocării conferinței europene. După încheierea tratatului sovieto-vest-german, se conturează acum normalizarea relațiilor dintre Varșovia și Bonn prin încheierea unui tratat corespunzător. Va fi un câștig imens nu numai pentru cele două țări, dar și pentru cauza securității europene. Securitatea continentului nostru are ca unul din postulatele ei luarea în considerație a realităților istorice statornicite în perioada postbelică, recunoașterea inviolabilității granițelor existente. Aceasta se referă, înainte de toate, la granița de vest a Poloniei. Poporul polonez, ale cărui suferințe și jertfe în cel de-al doilea război mondial sînt incalculabile, are dreptul să trăiască, să muncească, să edifice socialismul în granițe sigure, la adăpost de orice amenințare la adresa integrității sale teritoriale. «Considerăm de deplin îndreptățită dorința Poloniei, a poporului polonez — afirmă tovarășul Nicolae Ceaușescu — de a se recunoaște de către toate statele granițele sale stabilite după cel de-al doilea război mondial», de aceasta depinzînd în bună măsură asigurarea stabilității relațiilor interstatuale pe continentul nostru, întărirea securității și păcii în Europa». Încă acum 20 de ani, prin acordul de la Zgorzeleczi, frontiera Oder-Neisse a fost recunoscută de R.D.G. ca definitivă și ea a devenit o frontieră a buneii vecinătăți. În R.F.G., politica adenaueristă, obtuză și nerealistă, s-a legănat în iluzia că realitățile pot fi escamotate în profitul revanșismului. Dar așa cum observa și M. Tomala în «Zolnier Wolności» și aici s-au întărit «forțele care gîndesc realist». S-au creat astfel condiții ca, prin negocieri purtate cu bunăvoință, în spiritul înțelegerii, să se ajungă la soluții reciproc acceptabile. Inițiativa din 17 mai 1969 a tovarășului Wladyslaw Gomulka de a propune încheierea unui tratat de recunoaștere definitivă a frontierei Oder-Neisse i s-au deschis perspective de realizare, în special după formarea guvernului Brandt. Ministrul de externe vest-german sublinia recent că R.F.G. «recunoaște dreptul Poloniei de a trăi în granițe sigure și recunoaște linia Oder-Neisse drept granița de vest a Poloniei». Negocierile n-au fost lipsite de dificultăți. Ele s-au purtat în șapte runde; ultima, desfășurată la Varșovia, cu participarea ministrului de externe Scheel, fiind consacrată formulării textului final al proiectului de tratat privind bazele normalizării relațiilor dintre cele două țări. Trebuie avut în vedere că aceste progrese s-au realizat în pofida adversității deschise a opoziției din R.F.G. Dacă învinge însă punctul de vedere rațional este pentru că interesele ambelor țări dictează normalizarea și dezvoltarea relațiilor intereuropene. Merit de altfel relevat că, la fel ca în cazul tratatului sovieto-vest-german, drumul spre acordul politic Varșovia-Bonn a fost netezit de legăturile economice în creștere dintre cele două țări, care și-au găsit un cadru propice în încheierea, după tratative îndelungate, a acordului economic pe termen lung, semnat recent.

Progresul negocierilor polono-vest-germane bucură pe toți europenii interesați în destindere și securitate. Ele produc satisfacție în România, care s-a pronunțat și a acționat ferm pentru normalizarea relațiilor între toate statele continentului, pentru recunoașterea realităților postbelice, pentru eforturi neslăbite în direcția securității europene.

Florica ŢELMARU

UN EDIFICIU „RELATIV FRAGIL“

La Blackpool, în congresul laburist, partizanii intrării în Piața comună au învins «la extrema limită», notau observatorii. O săptămîină mai tîrziu, tot la Blackpool, urmînd desfășurarea congresului conservator, mai mulți corespondenți relatau exclamația indignată — și aplaudată — a unui adversar al aderării la C.E.E.: «Peste zece ani, această reuniune nu se va mai ține la Blackpool, ci pe undeva prin Luxemburg sau la Lyon!» Se pare într-adevăr că multe categorii ale opiniei publice din Marea Britanie continuă să fie refractare ionctiunii economice cu malul celălalt al Canalului Mîncii. Și pentru repercusiunile pe care adeziunea la C.E.E. le va avea asupra «coșului de piață» al gospodîniei, și pentru eventualele tentative ale sistemului comunitar de a trece din sfera înțelegerilor economice în aceea a instituționalizării suprastatale. «Există — declara într-un interviu recent negociatorul britanic Geoffrey Rippon — cauze legitime de neliniște și de temeri, pe care nădăjduiesc că trecerea timpului și progresul tratativelor le vor spulbera treptat».

Pînă atunci, însă, toate acestea îndeamnă guvernul britanic să înainteze foarte precaut pe terenul negocierilor cu «cei șase». Între altele și care nu atrage asupra-și impunerea că acceptă prea ușor ceea ce predecesorii laburiști au ezitat să consimtă. Întîlnirea de săptămîina trecută, în capitala Luxemburgului, a celor șase miniștri de externe cu negociatorul britanic a debutat prin cîteva acorduri minore, menite poate și să creeze o atmosferă bună între parteneri. Aceste acorduri nu au atins însă principalele probleme-obstacol. De pildă, propunerea formulată nu demult ca pentru adaptarea agriculturii britanice la normele comunitare să se acorde un termen de șase ani, cînd pentru adaptarea industriei termenul prevăzut este de trei. De pildă, calculele anticipative efectuate de experții de la Londra și care — demonstrînd că actualele prevederi privitoare la solidaritatea financiară a membrilor C.E.E. vor însemna pentru Marea Britanie, pînă în 1978, o povară de peste jumătate de miliard de lire Franța urmînd să încaseze în acest timp aproape de jumătate de miliard, iar Olanda cam un sfert — duc la concluzia că sînt necesare anumite amendamente în materie de reglementare financiară, reducîndu-se presiunea exercitată asupra trezoreriei britanice.

Acestor cereri, comisia de la Bruxelles, doritoare să nu repună sub semnul întrebării acorduri deja încheiate, le opune argumentul că întregul calcul anticipativ este bazat pe cifre cu totul ipotetice, că adaptarea industriei și agriculturii trebuie să se realizeze în interiorul aceleiași perioade, că de altfel «Piața comună este un tot, ale cărui efecte nu pot fi împărțite în felii». Este și punctul de vedere al unora dintr-țările membre. Nu chiar al tuturor. «Repunerea în discuție a principiului responsabilității financiare colective, scrie «Le Monde», a reprezentat dintotdeauna o tentație permanentă pentru acele state membre care, ca Germania Federală, contribuie la casa comună mai mult decît beneficiază. În aceste condiții se înțelege cît ar fi de primejdios ca negocierile cu britanicii să fie prilejul de a reanima vechii conflicte...»

După sesiunea de la Luxemburg în cercurile C.E.E. s-a declarat că „pînă la sfîrșitul anului vor fi abordate și «problemele esențiale». Viitoarele convorbiri în «6+1» vor aduce deci în discuție elementele sensibile la ceea ce, în articolul citat, «Le Monde» numește «edificiul financiar construit în cursul anilor de cei șase» și care «a rămas totdeauna relativ fragil».

ALTERNATIVA CENTRALELOR NUCLEARE

Correspondență specială din Belgrad de la Mihai MÎRZA

Un viu interes a stîrnit atît în rîndul specialiștilor cît și al nespecialiștilor știrea anunțată de Agenția Tanjuj că prima centrală electrică nucleară în Iugoslavia va fi construită aproape de Krsko, în comun, de către republicile Slovenia și Croația. Construcția centralei este prevăzută să înceapă în prima jumătate a anului 1972, urmînd a fi terminată la mijlocul anului 1977. Această primă centrală electrică cu combustibili nucleari va avea o capacitate în jur de 600 megawați și va costa 2 miliarde dinari. Vestea aceasta este foarte importantă pentru economia iugoslavă întrucît cerințele de energie electrică, atît pentru industria în continuă dezvoltare cît și pentru consumul public, au crescut rapid de la an la an și resursele energetice naturale sînt limitate. Alternativa centralelor nucleare apare deosebit de avantajoasă mai ales datorită ultimelor prospecțiuni și studii privitoare la resursele de uraniu. Astfel, paralel cu dezbaterile proiectelor care au determinat stabilirea construirii centralei nucleare de la Krsko s-au desfășurat și pregătirile privitoare la identificarea și valorificarea rezervelor de minereu de uraniu. Cercetările intensive ale geologilor, făcute la Jirovski Vrh, la 39 km de Ljubljana, au arătat că se poate conta sigur pe o producție anuală de cel puțin 600 tone

oxid de uraniu. De asemenea, o echipă de 100 specialiști continuă lucrările de prospecțiuni pentru ca pînă la sfîrșitul anului 1972 să dovedească că rezervele de minereu identificate la Polianska Dolina sînt suficiente pentru o producție în jur de 180 tone oxid uraniu anual.

Așa cum a declarat Slavo Papler, directorul Institutului de geologie din Ljubljana, după terminarea cercetărilor, în cursul anilor 1973 și 1974, se va începe construcția instalațiilor pentru prelucrarea minereului de uraniu, iar după prevederile actuale producția ar trebui să înceapă în anul 1975. Se va munci însă numai pe baza calculelor care să dovedească rentabilitatea producției la nivel mondial. Rentabilitatea și eficiența sînt condițiile sine-qua-non pe care economiștii, specialiștii, inginerii, tehnicienii le pun totdeauna înainte cînd este vorba de un obiectiv industrial.

În această lumină construcția în comun a primei centrale nucleare de către Slovenia și Croația a avut în vedere în primul rînd rentabilitatea și eficiența economică. Ambele republici întîmpinînd dificultăți în acoperirea necesităților de energie electrică, soluționarea acestor probleme se prezintă avantajoasă pentru economie prin faptul că centrala nucleară de la

Radu BUDEANU

REGGIO CALABRIA CONTRA... CATANZARO?

La Reggio Calabria, unul dintre cele mai sărace orașe din sudul Italiei, baricadele, gazele lacrimogene, incendiile au constituit timp de aproape trei luni climatul specific al străzii. Din ce cauză au izbucnit tulburările și, mai ales, cum a fost posibil ca, atita timp, urbea să trăiască sub tensiunea stării de asediu?

La prima vedere conflictul a izbucnit din refuzul municipalității din Reggio Calabria de a accepta ca orașul «rival» Catanzaro să devină capitala regiunii. Primul act al dramei de la Reggio Calabria s-a derulat avându-l ca protagonist pe Battaglia, primarul orașului, care a incitat cetățenii să asă în stradă pentru a atrage atenția guvernului de la Roma asupra «legitimității» doleanțelor lor ca Reggio să devină, în sfârșit, capitală de regiune. Deși manifestația s-a soldat cu victime, autoritățile centrale nu s-au sesizat. Abia după multe săptămâni de grave tulburări cabinetul Colombo a notat construirea, în perspectivă, la Reggio Calabria a unui centru siderurgic. Analizând motivele dezordinii care a dominat timp de trei luni viața orașului, observatorii au apreciat cauzele tulburărilor, precum și pericolul ce îl reprezintă pentru climatul politic al întregii țări. În această ordine de idei ziarul «L'Unita» sublinia că excesele apărute în cadrul «agitațiilor pentru obținerea privilegiului de a deveni capitală de regiune au fost opera fascistilor» aparținând așa-numitului «comitet de acțiune» care, dacă a începutul lui iulie puteau fi ignorați, acum, când au nstaurat în întreaga regiune haosul și teroarea, constituie un adevărat pericol național». Metodele neofasciste utilizate de extremiștii de dreapta nu au primit — după cum s-a subliniat — consensul păturilor largi ale populației.

După cum aminteam, guvernul a intervenit promițând înființarea unui centru siderurgic la Reggio Calabria. Această hotărâre dezvăluie, cum nu se poate mai bine, devăratele cauze ale unei nemulțumiri atât de adânci încât putut căpăta cele mai acute forme de manifestare. Nu mbiția locuitorilor de a trăi cu orice preț într-o capitală de regiune, ci nivelul de trai extrem de scăzut al populației în acest colț sudic al Italiei a fost motorul acțiunilor protestatice. Promisiunea de industrializare a regiunii vizează tocmai acest aspect. Câteva date asupra condițiilor de trai ale populației vor oferi un tablou mai concret asupra subtratatului acțiunilor contestatice de la Reggio Calabria. Rapoieria economică a regiunii se reflectă în primul rând în cifra de 700 000 de emigranți din rândul celor aproape 1 milioane de locuitori ai acestei zone a sudului Italiei (150 000 din emigranți provin numai din Reggio); trebuie poi menționat că aici se înregistrează cel mai mic venit pe cap de locuitor din întreaga țară (386 372 lire anual — ceea ce echivalează cu o treime din venitul unui muncitor în nord), că se practică o agricultură rudimentară, industria lipsește aproape complet, șomajul este cronic etc. Dincolo de excesele de la Reggio, pe care Partidul Comunist Italian le-a înfierat chemînd autoritățile să țină în fața justiției elementele vinovate, ceea ce rămîne în atenția observatorilor și a forțelor politice democratice este necesitatea de a pune viața acestei regiuni pe noi baze. Dezvoltarea economică a regiunii, asigurarea unui nivel de viață demn populației din sud, iată obiectivele principale care au ieșit și mai pregnant în evidență cu prilejul recentelor tulburări. O dată mai mult, manifestările din care locuitorii din Reggio Calabria revendică o viață mai bună au readus în atenția tuturor observatorilor magma de contradicții care încă mai fierbe în sudul italian...

I. CIOARĂ

S.U.A.: TESTUL DE LA 3 NOIEMBRIE

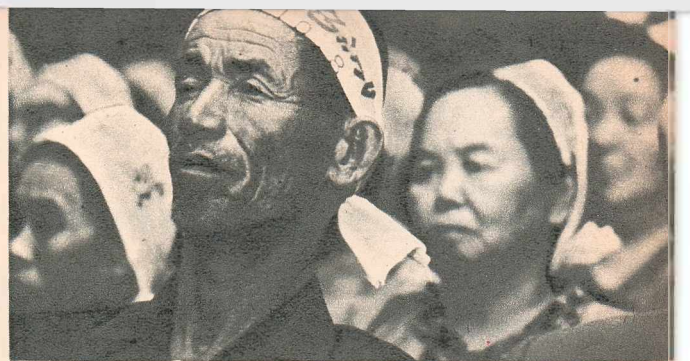
Așadar, scrutinul din ziua de 3 noiembrie a constituit punctul final al unei campanii electorale începute încă în martie — o dată cu prima rundă de «alegeri preliminare». A fost o campanie îndelungată, care, dacă nu a stîrnit un interes deosebit în rîndul alegătorilor, a vădit în schimb importanța pe care i-o acordă partidele republican și democrat și îndeosebi primul — care de la venirea președintelui Nixon la Casa Albă, în urmă cu doi ani, asigură conducerea Administrației S.U.A. Pentru majoritatea observatorilor aceasta reiese evident mai ales datorită sumelor-record destinate propagandei electorale desfășurate — în special la televiziune — de Grand Old Party (partidul republican), cifrate la zeci de milioane de dolari, precum și amploarei fără precedent a turneelor electorale ale președintelui însuși, în scopul susținerii candidaților republicani. Pentru ce toate acestea? Cum soarta celor 35 de posturi de guvernator și a celor 435 mandate de deputat în Camera Reprezentanților puse în joc era în general dinainte pecetluită — raportul de forțe inclinînd de partea partidului democrat neputînd suferi mari modificări — asaltul republican s-a îndreptat asupra Senatului, unde din cele 35 de mandate ce urmau a fi înlocuite 25 aparțineau democraților; vulnerabilitatea democrației pe acest tărîm era cu atît mai mare cu cît alegătorii din o bună parte din statele ai căror reprezentanți democrații în Senat îl părăsesc acum și-au dat votul în 1968 candidatului republican la postul de președinte al S.U.A. Obținerea unei majorități republicane în Senat era cu atît mai mult dorită cu cît tocmai aci politica Administrației, îndeosebi pe plan extern, era cel mai violent criticată. Dar cucerirea unei supremații republicane în Senat nu prezenta, în optica președintelui, doar această importanță. Ea trebuia să constituie un test, un soi de «referendum național» («Time») asupra prestigiului celui ce ocupă Casa Albă, deschiderea drumului către o victorie sigură în obținerea unui nou mandat la alegerile prezidențiale din 1972. Alegătorilor, republicanii li s-au adresat îndeosebi cu problemele de ordin social, făcînd agitație în jurul criminalității, consumului de droguri, pornografiei, «anarhismului» (incluzînd însă în această noțiune și revendicările studențimii, ale populației de culoare etc.). Democratii — care de altfel nu și-au revenit după sciziunea din 1968 — și-au ales drept «cal de bătaie» problemele «buzunarului» omului de rînd și lipsurile Administrației în această privință — deși republicanii au contracarat tactica aruncînd vina pe «moștenirea democrației». Desigur, această «polarizare internă» în temele abordate de ambele partide n-a exclus discutarea orientării politicii externe, îndeosebi în chestiuni de ordin major ca Indochina, Orientul Mijlociu, dezarmarea.

Astfel se prezenta situația înaintea scrutinului «mid-term», cînd existau — cum releva «International Herald Tribune» — trei posibilități: să fie cel mai bun al electoral neprezidențial pentru partidul locatarului Casei Albe, de la Franklin la D. Roosevelt, din 1934, încoace; să existe totodată posibilitatea unui eșec al eforturilor depuse timp de doi ani de președintele Nixon; să poată fi o garanție nu numai pentru doi ani de mai bună înțelegere a Administrației cu un Congres dominat de democrați, dar și un mai puternic impuls pentru re alegerea lui Nixon în 1972 de către statele pînă deunăzi nehotărîte. Ceea ce s-a petrecut la urne la 3 noiembrie a îndreptăit oarecum a treia ipoteză — puținele locuri cîștigate de republicani în Senat oferind Administrației perspectiva unei mai bune înțelegeri cu acesta.

Trsko este amplasată pe granița dintre Slovenia și Croația, la 43 km de Zagreb și 113 km de Ljubljana, deci putînd furniza energie în condiții optime ambelor republici. Pe de altă parte, capacitatea de 600 megawati are în vedere cerințele actuale de consum: producția ei de urent va depăși consumul actual al întregii Slovenii, dar dacă va fi totuși nevoie în viitor să se abordeze construirea unei noi centrale electrice nucleare, construită tot în comun, de ceastă dată însă în Croația.

Și în Macedonia se studiază în acest timp construirea unei centrale nucleare. Despre această centrală, care trebuie, după prevederile actuale, să producă 2 miliarde kWh, se gîndește ca la o alternativă superioară, care să completeze mijloacele naturale existente. Specialiștii din economia electrică macedoneană au calculat că potențialul hidroelectric al acestei republici este în jur de 3,5 miliarde kWh, în timp ce termobaza este apreciată în jur de 3 miliarde kWh. Economia macedoneană va consuma însă în 1980 peste 8 miliarde kWh. Or, numai construirea unei centrale nucleare aflate pe valea Vardarului va soluționa cerințele de consum ale Macedoniei.

Cînd viitoarele centrale nucleare vor intra în funcțiune, ele se vor integra complexului energetic al țării a cărui stea de prim ordin este în momentul de față centrala hidroenergetică din cadrul Sistemului de la Porțile de Fier, construită în colaborare cu Republica Socialistă România, și care contribuie din plin la acoperirea consumului de energie electrică a economiei Republicii Socialiste Federative Iugoslavia.

Pentru a-și exprima neliniștea împotriva pericolului poluării apelor japoneze, peste 2 000 reprezentanți ai pescarilor din Japonia s-au întrunit la Tokyo, la Kyoritsu Hall, organizînd cu acest prilej și o demonstrație pe străzile capitalei nipone.

MOSCOVA

VORBEȘTE OLEG TABAKOV

Corespondență specială

de la E. ZONINA (A.P.N.)

În ajunul începerii turneului Teatrului «Sovremennik» din Moscova în România, l-am solicitat pe Oleg Tabakov — cunoscut actor de teatru și film și directorul teatrului — să-mi acorde pentru cititorii «Flacării» un scurt interviu.

L-am rugat pe Oleg Tabakov să-mi împărtășească impresiile sale asupra teatrului românesc.

— Am să încep cu evenimentele petrecute demult — mi-a spus d-sa. Eram student al Școlii-studio a Teatrului de artă. Profesoara noastră, Larisa Solnșeva, ne vorbea cu atita pasiune și cu atita dragoste despre dramaturgia românească, încît ne-a molipsit și pe noi. În ceea ce mă privește, pot spune că am fost de-a dreptul cucerit de această dramaturgie. M-am îndrăgostit de «Scrisoarea pierdută» a lui Caragiale și de «Steaua fără nume» a lui Sebastian. Sper să am prilejul să joc rolul cetățeanului turmentat în prima dintre aceste piese și al profesorului Miroiu, în cea de-a doua. Îmi amintesc — a continuat Oleg Tabakov — de venirea în Uniunea Sovietică a lui Radu Beligan cu «Umbra» lui E. Șvarț. Îmi amintesc de asemenea cu plăcere de spectacolele Teatrului Mic, cu programul său plin de expresivitate și personalitate. Într-un cuvînt, îmi voi permite să spun că în acest turneu știu pentru cine voi juca pe scena românească — ceea ce mă face să fiu și mai emoționat, să simt și mai mult răspunderea.

— În ce spectacole jucați, dintre cele prezentate cu prilejul turneului?

— Joc în toate cele patru piese aflate în programul nostru. Sperăm că spectatorul român va înțelege acel ceva de dragul căruia s-a născut, acum 15 ani, teatrul nostru. «Sovremennik» nu este numai un fenomen de artă, ci și un fenomen social. El a apărut pentru a răspunde noilor probleme ale noilor generații de spectatori. Actorii teatrului «Sovremennik» n-au fost niciodată numai actori. Sînt activiști sociali. Și în această constă, cred, una dintre cauzele atracției pe care o exercită acest teatru, unul dintre secretele farmecului său.

— Ce ne puteți spune despre evenimentele cele mai recente din viața dv. profesională?

— Sînt înainte de toate actor și cea mai mare fericire pentru mine e să apar pe scenă. Am fost totuși de acord să ocup fotoliul directorial, deoarece consider că în felul acesta voi putea să fiu și mai credincios ideilor puse la baza teatrului nostru acum 15 ani. Îmi place să joc, de aceea vă rog să nu vă mirați dacă am să vă spun că, pe ecranele Uniunii Sovietice, apar concomitent în patru filme. Am montat pentru radio o emisiune în patru serii după «Huckleberry Finn» de Mark Twain, în care am și jucat. La teatru am început să repet rolul lui Toot din comedia poliștă a dramaturgului maghiar Istvan Erken «Toot, alții și maiorul».

— Ce vă doriți pentru viitor?

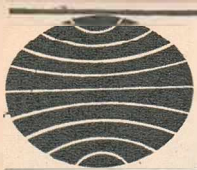
— Sînt actor de comedie. Și visul meu e să văd pe scena noastră operele lui Gogol, Suhovo-Kobirin, Saltikov-Scedrin, Molière. Vreau să joc mai mult. Nici situația de director al teatrului, nici popularitatea de actor de cinema, nimic nu se poate compara cu fericirea de a juca pe scenă. Atunci cînd simt că sala mă crede, sînt într-adevăr fericit.

— Și ce vă doriți cu ocazia turneului în România?

— Un om inteligent spune că esența fericirii e să te poți face înțeleș. Dacă arta noastră va fi înțeleșă de către spectatorii români, dacă ea o să le placă, vom fi fericiti!

◀ Oleg Tabakov în rolul lui Aleksandr Aduiev din piesa «Poveste obișnuită».

sapte zile pe pământ

ROMÂNIA ÎN PRESA TURCĂ

O serie de articole apărute în presa turcă apreciază în termeni elogioși realizările României socialiste. Astfel, în ziarul «Yeni Istanbul» prof. dr. Bedi Şehsuvaroglu, cunoscut istoric turc, participând la lucrările unei conferințe pe tema «Matematica în arheologie și științele istorice», care a avut loc în această toamnă în țara noastră, menționează că încă de la sosirea în România a fost fascinat de elegantul aeroport și de tradiționala ospitalitate românească. Vorbind despre succesele obținute de România pe planul dezvoltării industriale, d-sa subliniază că «este impresionantă imbinarea armonioasă și rațională a prezenței tuturor ramurilor industriale — rezultat al unei conduceri juste și în concordanță cu interesele țării». Profesorul Şehsuvaroglu s-a arătat deosebit de impresionat de «atmosfera de lucru cu adevărat științifică în care gazdele române au asigurat desfășurarea lucrărilor conferinței».

Referindu-se la sistemul de învățământ din România, ziaristul Ergun Balci afirmă în paginile ziarului «Cumhuriyet» că gratuitatea instruirii a deschis larg porțile culturalizării întregului popor român. «O altă constantă a realităților românești — remarcă același autor — este grija pentru asigurarea unor condiții optime de locuit. Întregul București este un șantier împinzit de blocuri minunate, construite cu mult gust și elegantă».

Dînd o înaltă apreciere litoralului românesc, ziarul «Cumhuriyet» afirma recent că România se poate mîndri că în scurt timp a realizat o adevărată industrie a turismului, care poate rivaliza cu oricare alta din lume. Ziarul subliniază că «participarea și grija statului pentru realizarea acestor obiective turistice pot constitui un model pentru multe țări ale lumii».

În ceea ce privește dezvoltarea colaborării turco-române, ziare de mare tiraj ca «Cumhuriyet», «Milliyet», «Yeni Istanbul» se exprimă pentru continuarea mai susținută a colaborării, subliniind că «sarcina dezvoltării relațiilor cu România este o sarcină a fiecărui cetățean al Turciei, pentru că poporul român ne este frate și prieten» («Cumhuriyet»). Sub semnătura dr. Haluk Cillov, același ziar face o serie de aprecieri pozitive la adresa dezvoltării economiei românești, afirmînd că «România este un partener ideal pentru schimburi comerciale cu Turcia».

«Părăsind România — sublinia prof. Şehsuvaroglu — rămiți cu impresia puternică a unei țări în plină dezvoltare, în care participarea întregului popor este de-a dreptul impresionantă».

Gendan GEMIS

ROMA. Actrița de origine austriacă Marisa Mell sosind la premiera filmului «Waterloo», în care joacă cunoscuții actori Rod Steiger, Cristopher Plummer și Orson Welles, în regia lui Serghei Bondarciuk.

LA „MONEDA” — ORA ÎNNOIRII

După 50 de zile de la scrutinul în favoarea lui Salvador Allende, Congresul chilian a consfințit alegerea candidatului coaliției stîngii ca președinte al republicii pe următorii 6 ani. Cu toate că verdictul parlamentar era considerat sigur, în condițiile înțelegerii prealabile dintre partidul democrat-creștin aflat la putere și frontul «Unității Populare», care urma s-o preia, surprize de ultim moment nu erau cu totul excluse.

Încercările drepte și ale extremităților afiliați ei de a frustra pe senatorul Allende de roadele victoriei au luat forme variate. De la atentatele teroriste și răspîndirea zvonurilor asupra unei posibile lovituri de stat militare, de la încercările cercurilor interesate de a crea panică și haos financiar și presiunile asupra aripii șovăitoare a partidului de guvernămînt, pînă la abila manevră a candidatului conservator Alessandri, care se angaja să renunțe — dacă va fi votat la 24 octombrie — în favoarea unor noi alegeri prezidențiale, totul a fost încercat. Cu 48 de ore înainte pronunțării Congresului, s-a produs atentatul căruia i-a căzut victimă comandantul forțelor armate; prin

suprimarea generalului Schneider complotiștii sperau să antreneze armata într-o aventură și să împiedice în ultimul ceas confirmarea lui Allende.

Toate planurile oligarhiei și ale extremei drepte s-au izbit de o stare de lucruri ireversibilă. Guvernarea Frei pe care o preia Allende a creat unele din premisele viitorului regim, care-și propune să ducă într-un ritm mai accelerat și pînă la capăt reformele începute, sau numai schițate, de administrația democrat-creștină.

«Chilenizarea» (naționalizarea în etape a industriei extractive, cu precădere a extracției de cupru) începută în 1966, urmează a fi desăvîrșită într-un termen mai scurt decît cel inițial prevăzut. Reforma agrară, rămasă în urmă față de proporțiile și scadențele făgăduite de guvernarea Frei, va fi aplicată într-un ritm mai viu. Măsuri energice vor fi necesare pentru stăvîlirea cursului inflaționist. Allende a promis și unele modificări instituționale, care să ducă la o mai bună precizare a regimului separației puterilor în stat.

«Statutul garanțiilor», care consfințește sprijinul oferit guvernului de front popular de către Partidul democrat-creștin, devine un amendament la Constituție, ce va fi supus ratificării Congresului în viitoarele două luni. «Guvernul meu — a spus Salvador Allende încă în timpul campaniei electorale — va fi primul guvern din istoria statului Chile cu adevărat democratic, național și popular». La 4 noiembrie, acest guvern și-a început exercitarea prerogativelor, o dată cu instalarea președintelui Allende. Trecînd la înfăptuirea reformelor anunțate, noul președinte urmează să confirme că în salonul mobilat în stil «second Empire»

de la palatul «Moneda», un conducător adevărat nou veghează la promovarea pregresului economic și social pe plan intern și independent și refuzului tutelei străne pe plan extern.

S. MAXIMILIA

SETEA DE AER

Potrivit propriilor sale declarații făcute față judecătorului Hennion, președinte unei instanțe de judecată din Paris, nuntul Marcel le Goffe s-a născut undeva pe coasta Breitaniei. Cîntec de leagăn i-au fost tipetele pescărușilor și șuierul aspru vînturilor năvălind dinspre ocean. Deși deprinderea cu viața în aer liber, de care fie că n-a vrut, fie că n-a mai putut să abată. În împrejurări pe care n-avem unde le cunoaște, soarta a făcut din el un din acei oameni fără căpătii, opoșiți pe poduri sau prin cine știe ce vîgăuni obscuri în periferiile marilor orașe. Și-a găsit a post sub podul de la Puteaux, pe Sena, vestul industrial al capitalei franceze. Acum domiciliază... nu mai ține nici el minte cînd. De multe n-o fi avut parte, în schimb însă n-a dus lipsă de curenți de aer, iar atunci în singurul caz cînd i-au lipsit, a și intrat bucluc.

În noaptea cu pricina s-a întimplat că Marcel le Goffe i s-a făcut lehamite să doarmă în vechiul său adăpost. De fapt era de loc în formă. Îl dureau rinichii și gîndit că n-ar fi fost rău să-și scute salele, măcar pentru o noapte, de contact cu asfaltul dur, oferindu-și un alt cu ceva mai agreabil. A pornit deci în căut și norocul, care avea să se transforme în ghinion, i-a scos în față un automobilul proprietarului său, lăsîndu-l peste no în stradă, uitate să-i încuie portiera. Fă mai sta pe gînduri, Goffe s-a lungit frum pe pernele sală moi și, obosit cum era început de îndată să sfîrșie cu voi. Numai că nu i-a fost dat să doarmă mult. Ceva nu era în regulă. Ceva ese pentru a putea dormi liniștit îi lipsea curenții de aer. Nu niște curenți fi strecurări prin crăpături. Îi lipseau mari, adevărați, așa cum numai mama naștie să producă. Așa că bietul le Goffe, din somn cu o teribilă senzație de sufoc se zbătea cu gura căscată, ca un pește pe uscat. De ce n-a deschis portiera? tocmai asta era ghinionul, că nu știa. În disperare de cauză, a tras un pumgeamul portierei... și așa a ajuns să-și vestească pătania în severul cadru al jupiei.

Condamnat la opt zile de închisoare condițională pentru «degradare de vehicul», tul vagabond a murmurat înăbușîndu-să suspin că, după buna lui știință, la încherea Sănătate ferestrele nu sînt deschise nădată. Ceea ce înseamnă că timp de zile el n-avea să poată respira, nici dormi lumea. Și să se mai spună că în vreme noastră natura nu-și are încă adept credincioși...

AI. N. TRESTI

arhivă-foto SĂPTĂMÎNA NEAGRĂ

Așa a rămas consemnată în istorie săptămîna de la 21 la 27 octombrie 1929, cînd s-a produs în S.U.A. cel mai mare cataclism financiar cunoscut vreodată. Bursa din New

York, centrul acestei tragedii fără precedent, a înregistrat atunci vînzarea a peste douăzeci de milioane de acțiuni la prețuri care au dus la pierderi de aproape treizeci de miliarde de dolari. Punctul de plecare al prăbușirii l-a constituit — teoretic — ridicarea, la 6 1/2%, a scontului Băncii Angliei, fapt care a dus la retragerea de mari capitaluri engleze de la băncile americane. În realitate însă marea criză s-a dovedit a fi generată de «picioarele putrede, lustruite cu polei» ale economiei capitaliste — cum scriau specialiștii timpului. După săptămîna neagră au urmat cei patru ani negri, în care economia americană a înregistrat un deficit evaluat la două sute de miliarde de dolari. Numărul falimentelor a trecut de 25 000 în această perioadă, iar al șomerilor din toate statele americane a ajuns la 17 000 000. Încet dar ferm, dezastrul s-a extins în toată lumea capitalistă afectînd și Europa, care a trecut pe locul întîi în graficele cataclismului, cu 30 000 000 de șomeri. În fotografie: Wall-street, din New York — 1929 (în dreapta — localul bursei).

Ion MUNTEANU

Sala de așteptare, autobuzul care face legătura cu avionul și pasarella — tlaolaltă într-o originală cabină mobilă ce are 14,5 m lungime, 3,5 m lățime și p cuprinde 100 pasageri, așezați pe banchete capitonate. Acest «lift-longue» a prezentat recent publicului la Stuttgart (R.F.G.) iar producția sa în serie va în la sfîrșitul anului curent.

Semnificația victoriei din Chile

La 4 noiembrie guvernul popular condus de președintele Salvador Allende a preluat puterea în Chile, marcând un moment istoric în evoluția politică a Americii Latine.

Semnificația evenimentului este multiplă. Faptul, subliniat în presa occidentală ca o obsesie că Allende este «primul președinte marxist care vine la putere pe calea unui vot popular», este esențial, dar nu epuizează problema. Ceea ce face ca «experimentul chilian» să fie urmărit cu înfrigurare nu numai la Washington, ci și la Paris și Roma, pentru a nu menționa și alte capitale interesate, este caracterul alianței politice care a permis această victorie populară, și anume, evantaiul politic larg al Frontului Unității Populare, de la comuniști și socialiști pînă la MIR, organizația «stîngistă» care preconizează lupta armată ca principală metodă de cucerire a puterii în condițiile actualei structuri politice mondiale. Lumea în care trăim este o «lume mică» în care, spre deosebire de izolarea continentală antebelică, interdependența strînsă, comunicațiile instantanee pe plan planetar și transporturile ultrarapide contribuie toate ca un eveniment politic în America Latină să capete o prezență imediată în toate celelalte continente. Deși la prima vedere experimentul chilian aparține continentelor subdezvoltate, faptul că Chile este o țară relativ industrializată, cu un puternic proletariat industrial și cu o veche tradiție democratică ar putea face ca ecoul regimului Allende să fie recepționat în Europa mai clar decît în Africa sau Asia. Last but not least, contextul latino-american. Aici, victoria din Chile vine într-o perioadă de vîdita radicalizare politică sub raport atît național cît și social, două laturi pe care dominația «colosului din nord» le silește să se unească tot mai strîns într-un antiimperialism radical. Revista americană «Time», într-o analiză în care regretul se împletește cu alarma, constată că radicalizarea continentului nu mai lasă nici un loc «căii de mijloc» și că țările latino-americane merg spre cele două extremități — stînga și dreapta. Punerea laolaltă a acestora este o veche practică a ideologiei

occidentale și nu face decît să confirme caracterul ei burghez, operînd sub manta idilică a «clasei de mijloc». Potrivit socotelii pe care o face «Time», în prezent 12 din cele 25 de țări ale Americii Latine și peste 62% din populația continentului au regimuri extremiste. Elementul realmente nou însă, este orientarea spre stînga, chiar dacă în unele țări ca Peru și Bolivia accentul cade în prezent pe latura națională. Juntele militare, care operează de regulă ca anexe ale Pentagonului, caută în aceste țări un reazim intern prin măsuri — și mai ales declarații — în favoarea independenței naționale. Falimentul «căii de mijloc» reprezintă virtualmente eșecul strategiei lui Kennedy «Alianța pentru progres», care preconiza formarea unei puternice clase mijlocii, prin reforme economice și parlamentarism, ca mijloc de stăvilire a revoluției. În ce privește regimurile de dreapta din Brazilia și Argentina, menționate în revista americană, descrierea lor ca «așezate pe un vulcan social» nu este o simplă figură de stil. S-ar putea foarte bine ca ecoul evenimentelor din Chile să demonstreze acest lucru mai convingător decît o putem face noi.

Toate aceste vaste implicații ale experimentului chilian înseamnă în traducere contemporană că la Santiago nu vor lipsi, probabil, în lunile următoare, cele mai diverse presiuni. Președintele Allende a fost confruntat cu aceste realități ale politicii internaționale încă înainte de a pași în palatul Moneda. Asasinarea generalului Schneider de către forțele de dreapta, fuga capitalurilor și sabotajul marii finanțe, la care se adaugă datoria externă de 2 miliarde de dolari — mijloc de manipulare aflat în miinile băncilor nord-americane — toate acestea prevestesc condițiile anevoioase în care noul regim își va desfășura activitatea. Regimul Allende va avea însă sprijinul masiv al poporului chilian și solidaritatea frățescă a forțelor progresiste din lume, atît de imense în zilele noastre, interesate vital ca experimentul chilian să reușească.

COLOS PRINTRE COLOȘII NEÎMBLÎNZIȚI

Acum cînd se vorbește atît de mult despre naționala reintrare a lui Cassius Clay, etei Europe pugilistice nu-i mai rămîne cît nădejdea de a putea desăvîrși faima nevinsului ei campion, José Manuel Urtain. Istul tăietor de lemne și cărător de pietre moară a ajuns în trei ani să obțină nu numai victorii prin K.O., ci și favorurile poezor. José Corral i-a dedicat un poem în care numit: «Torrent de putere și fortăreață, los printre coloșii neîmblînzîți...». Înaintea importantului său meci din 10 noiembrie cu englezul Henry Cooper, Urtain i-și mai încapă în (bluza de) piele, pe care ornează cu centura de campion european box la toate categoriile. Doar bereta e entită să-i dezvăluie originea bască.

CAUZELE UNEI DEMISII COLECTIVE

Situația economică din Uruguay continuă să fie elementul polarizant al unor nemulțumiri nu lipsite de repercusiuni asupra climatului politic. După cum s-a mai anunțat, greva generală a fost urmată de demisia guvernului. La grevă au participat aproape 600 000 de muncitori (într-o țară care numără aproximativ 3 milioane de locuitori), marile magazine și-au închis porțile, transporturile în comun au fost suspendate, diverse instituții, băncile și sălile de spectacol au încetat să funcționeze.

Antonio Tamayo, liderul Convenției naționale a muncitorilor din Uruguay — care împreună cu Uniunea sindicală a muncitorilor portuari și cu alte uniuni au organizat acțiunea — a declarat că «a-asta a fost cea mai mare grevă din istoria clasei muncitoare uruguayene». Greviștii au cerut mărirea salariilor, îmbunătățirea sistemului de asigurări sociale, mai multe drepturi sindicale și libertăți cetățenești. Trebuie menționat că greva generală a reprezentat punctul culminant al unei serii de acțiuni organizate de sindicatele uruguayene, ultima grevă de mare amploare din această țară avînd loc în luna septembrie a anului trecut.

Cotidianul uruguayean «El Popular», relevă că puternicele acțiuni revendicative din ultimul timp sînt determinate de înrăutățirea situației economice și a condițiilor de viață ale muncitorilor. Într-un editorial consacrat grevei generale ziarul citat afirmă că «nu poate fi negat faptul că în Uruguay există o stare de intensă nemulțumire care se manifestă la toți muncitorii din capitală și din restul țării, lucrătorii agricoli mici și mijlocii, salariații din sectoarele publice, cadrele didactice și alte pături sociale». În acest context economic și social a

intervenit demisia colectivă a cabinetului. Congresul votase cheltuieli suplimentare pentru următorul exercițiu bugetar, contravenind astfel programului de stabilitate și austeritate pus în aplicare în urmă de doi ani de președintele Pacheco Areco. Ministrul economiei și finanțelor, Armando Mallet, a apreciat că acest vot riscă să agraveze deficitul bugetar, afirmînd, în cadrul unei alocuțiuni televizate, că, în aceste condiții, «un dezastru economic național este iminent». Mallet și-a prezentat imediat demisia, fiind urmat de toți ceilalți miniștri.

Referindu-se la cauzele demisiei, ziarul «Le Monde» subliniază că la originea ei

«se află un nou și grav conflict între Congresul din Montevideo și membrii echipei guvernamentale care, prezidată de Jorge Pacheco Areco, înfruntă de doi ani sfidarea organizațiilor ilegale, o situație economică dramatică și o criză socială fără precedent». Criza a avut ca efect imediat scăderea cursului pesoului în raport cu dolarul la bursa neagră. În scopul depășirii acestei situații, organizațiile politice progresiste și conducătorii sindicali se pronunță pentru măsuri care să deschidă larg calea dezvoltării economice și sociale a țării.

Constantin BONDOC

cronica de trei secunde

DESPRE FORȚA ANECDOTEI

Fiindcă nu știam limba acelei țări, trebuia să-mi conving fratele să mă însoțească la doctor, ca interpret. Dar un doctor, acolo, costă. Nu era ușor să abordez problema. Fratele meu, bărbat copleșit de imensa filatelie a alimentelor, asigurărilor familiare pe viață și moarte, a economiilor și a dobinzilor — bănuiam totuși că a rămas un sentimental în timpul liber. Am observat că în clima aceea — el mai poate lăcrima repede, fenomen straniu ca o briză mediteraneană ajunsă la Spitzberg. Firește că puteam miorlai fraternal citeva secunde, ca să-l conving. Dar bolnavul din mine mai avea rafinamente și un rest de demnitate, poate chiar o putere minimă de a ironiza. Încit am folosit o povestioară din «Paris-Match», rubrica «Eux et elles», cu care am lucrat ca și cu o rachetă sol-aer: un orb cerșea de luni de zile, fără succes, la un colț de stradă; pe cărămida din fața sa, el scrisese: «Orb din naștere». Trecu într-o zi un poet și văzu pălăria goală a infirmului. Poetul întoarse cărămida și scrisese: «Vine primăvara, eu nu o voi vedea niciodată...» Poetul plecă, orbul se umplu de bani. Fratele meu începu să plîngă și a

doua zi ne îndreptarăm spre anticamera neurologului Sch.

RUPTURA

Tuturor li s-a părut reconfortant comunicatul Uniunii europene de fotbal prin care se anunța lumii că, în sezonul competițional 1969-1970, în cele 212 meciuri disputate în Europa nu s-a înregistrat nici un scandal. Numărul jucătorilor eliminați de pe teren a fost extrem de scăzut. În «Cupa campionilor» și în «Cupa cupelor» (127 de jocuri la care au asistat 2 300 000 de spectatori) au fost expulzați doar doi fotbaliști! Toată lumea e încântată. Eu — nu.

Eu m-am străduit de mic copil să dovedesc tuturor că fotbalul e o metaforă a vieții europene, mondiale și intime; că între fotbal și viață există un acord armonios. Am crezut adînc în această idee. Și acum constat ce dezacord adînc e între fotbal și viață!

Ce ruptură! În ce eroare am trăit! Ce decepție! Și ce parșivă e viața — dacă fotbalul nu mai vrea (sau nu mai poate) să fie o metaforă armonioasă a ei!

Radu COSAȘU

